

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Izba za vsak dan zvečer izveščenj in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parle in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5 telefon št. 85

Začetek in konec.

Dunaj, 18. okt.

V Belgradu zvoné zvonovi in kar je v mestu ostalo prebivalstva, žene, starci, otroci, hiti na ulice ter si naznanja veselo vest, da se je srbska armada včeraj popoldan podala na pohod na Kosovo polje.

Sofija tone v oduševljenju, med burnimi klici množice se je dopoldan peljala kraljica Eleonora v slovesno razsvetljeno katedralo, kjer ori Te deum naroda, ki se že naprej zaveda svojega zmagovalstva.

Na ulicah stoje goste gručice, ki vedno znova čitajo in ponavljajo besede Ferdinandovega manifesta. Mojsrsko delo je ta proklamacija, najomahljivejša mora navdati s pogumom, najpasivnejšim mora biti navdušenje, največje pesimiste mora spremeniti v optimiste. Ena beseda podžiga z neodoljivo silo: **boj za človeška prava krščanske raje**, imenuje kralj Ferdinand vojsko, ki je včeraj pričela.

Težko bi bilo najti boljši in lepši izraz. Za primitivna človeška prava se žrtvujejo zvezane armade in v modernem zmislu imamo pred seboj zopet boj križa, ki je na Balkanu znamenje svobode in kulture proti polmesecu, v katerega znamenju nastopa suženjstvo in barbarstvo.

Kakor vojna proklamacija kralja Nikolaja, tako je tudi manifest carja Ferdinanda političen dokument prve vrste. Tudi ta manifest potrjuje v slovesni obliki, da obstoja med balkanskimi državami trdna, nerazrušna zveza, ki je določena vse storiti in ne preje odnehati, predno ne zasije turški raji solnce svobode.

Car Ferdinand se spominja proških besed carja osvoboditelja (Aleksandra II. ruskega), ki je pred skoraj 4 desetletji dejal, da se mora delo osvoboditve končati. Politično presojan, je ta pasus izredno pomenljiv. Bolgarski kralj poudarja naravnost, da izvajajo balkanske armade kot dediči velikega osvoboditelja njegovo oporoko ter se tudi sicer v silno prisrčnih besedah spominja ruskega naroda, ruske države.

Ferdinandove besede nam kažejo, da se vojska, ki je baš započela in pripravlja brez vednosti Rusije, in da se je balkanska zveza ustanovila, če smemo tako reči, ob asistenci ru-

ske diplomacije. Tik pred splošno mobilizacijo je dejal kralj Nikolaj črnogorski, da ne stori ničesar proti volji in brez vednosti svojega velikega prijatelja v Peterburgu, v manifestu citira Ferdinand duha Aleksandra II. in opominja boglarske vojake, naj sledijo vzgledu svojih hrabrih ruskih učiteljev.

Vse oficijalne ruske izjave, ki zatrjujejo, da hoče Rusija hladno gledati na razvoj balkanskih dogodkov, izgubljajo na važnosti, in trditvi smemo, da čutijo balkanske države že danes mogočno podporo Rusije...

Le eno je gotovo: Rusija se je zavezala delovati za lokaliziranje vojne, ter sporazumno s drugimi velisilami skrbeti, da se za časa balkanskih bojev ne razvije nikakšen usodni evropski konflikt.

Kaj bo potem, ko bo vojska končana, in najsi konča tako ali tako, to je zavito v skoraj neprodimo megle negotovosti. Le tu pa tam prodre kak žarek, ki sveti v bodočnost.

S Peterburga prihaja danes poročilo o referatu, ki ga je včeraj podal Sasonov v ruskem ministrskem svetu o mednarodni politični situaciji. Sasonov je poudarjal, da se je bilo bati za evropski mir, dokler se je zdelo, da ima Avstrija na Balkanu agresivne tendence, ker bi bile druge države na aktivno postopanje Avstrije reagirale. Vršila so se posredovanja, ki so v toliko uspeha, da se je moglo konstatirati, da nima Avstrija za enkrat nikakih agresivnih namenov. Sasonov konstatira, da je evropski mir zagotovljen in da se Rusija balkanske vojske ne bo udeležila.

Sasonovo poročilo je le moment-fotografija političnega položaja. Ničesar ne reče o bodočnosti in zato baš o njej tem več pove.

Evropska javnost je danes že prepričana, da bo Rusija na vsak način na strani balkanskih držav in najsi te zmagajo ali podležejo. V prvem slučaju bo podpirala njih težnje po teritorialnih pridobitvah, v drugem jih bo branila vsakega ponižanja in škode.

To je naziranje evropske javnosti in gotovo tudi evropske diplomacije. Sasonov proti temu naziranjju ni nastopil in ga torej indirektno potrdil.

Po končani balkanski vojni bo torej Rusija aktivno nastopila in

usodno vprašanje je, v katerem razmerju se bo nahajal njen nastop z oficijalnimi interesi naše monarhije...

V Peterburgu se ventilirajo vprašanje evropske konference, ki da se bi morala vršiti v ruski prestolici.

Toda to so skrbi morda še daljine bodočnosti.

Danes zvonijo v Belgradu in Sofiji zvonovi, oznanjajo boj naših bratov proti dušmaninu. Radi pozabljamo na temne sile, ki preže v bodočnosti, ko slišmo grmeti iz Sofije in Belgrade, iz Cetinja in Aten silne besede italijanskega pesnika: »trem Byzanzo«.

Politika na železnici.

Nekoč sem slišal resnega moža, ki je dejal v svoji prijateljski družbi, da se Slovencem in Slovanom vobče godi tako, kakor sami hočejo in zaslužijo. Hinavec bi bil oni, ki bi ne podpisal te resnice, čeprav je preklincano malo častna za nas in za naše — delo.

Kako pa bi tudi bilo drugače, če se dobijo pri nas ljudje, ki smatrajo za veliko in koristno stvar, da skušajo in večkrat tudi res podrejo še to, kar je kdo drugi s trudom in težko tako ali tako postavil in hotel obdržati pokonci vsaj tako, da bi mu ne metali polen pod noge in ne izpodmikali vsega, česar sami ali niso mogli ali pa hoteli postavljati.

Vsakemu takemu herostratskemu delu so potem sledile jermijade in besede, ki so nasprotnikom še bolj odkrivale naše Ahilove pete...

Iz vsake panoge našega narodnega življenja bi lahko navedli dokazov za to sramotno dejstvo. Pa tukaj se mislimo vsaj površno dotakniti samo enega še neresenega in komaj poznane vprašanja — **železniškega vprašanja, kolikor se tiče nacionalne politike.**

Mi splošno posvečamo železnici, njihovi nacionalni politiki, ki bi niti obstojati ne smela, in tarifni in gospodarski politiki železniški v vsem večjem velikanskem pomenu za napredek in kulturo preklicano malo misli in dela. Zakaj? Ker nam je vse to več ali manj tuje, neznan in, kakor se morda še kdo tolaži, preoddaljeno.

Drugače postopajo Nemci.

Morda se kdo še spominja, kako so bili Nemci kar skakali od veselja, kako so njihovi listi navdušeno pozdravljali otvoritev nove turske železnice, ker se je tako zveza med nemško državo in Trstom še bolj utrdila, in pot za nemško trgovino proti našemu jugu toliko skrajšala.

Tista nemška radost je bila povsem opravičena. Most od Belta do Adrije se utrjuje od dne do dne, nemška trgovina in industrija si osvaja svetovni trg in dobičkanosni Balkan. Naša vlada se tudi res prav pošteno trudi, da bi vstregla vsem ukazom iz Berolina in da bi bilo čim več zvez železniških med Nemci in Adrijo. Vse te proge so gradili največ iz tega vzroka. In jih bodo še, kakor slišimo.

Spoznajmo vendar velikanski pomen, ki ga imajo železnice za gospodarstvo in kulturo vsakega naroda. Saj so prevažna panoga državnega in deželnega, pa tudi narodnega gospodarstva — in vir dohodkov, posredovalce svetovne omike in mednarodne trgovine. Po dolgosti železniških prog merimo gospodarsko moč v deželi.

Ali je to res? Podpišimo in podčrtajmo, da smo blagoslova, ki ga delijo železnice, posredno lahko deležni vsi. Obsojati in obsoditi pa moramo one činitele, ki so pripravljeni graditi železnice do vsakega nemškega zelnika — za nas pa ni nikoli zadosti sredstev za to, naša potreba ni nikoli dovolj velika. Spominjajmo se le križev pota za podaljšanje dolenskih in gradbo dalmatinskih železnic!

In če že končno tudi po slovenski zemlji steče kos železnice, se to zgodi največkrat šele na zahtevo vojnega ministrstva, ali pa, če je treba odpreti nemški invaziji nova vrata na stečaj.

Pozdravljati smemo železnice vobče, veseliti se vsake nove proge. Ali vendar nas bi lahko prešinjal tudi strah, če pomislimo, kaj pride k nam z vsako novo železnico. Zakaj namerne naših vlad in železniških uprav bi morali poznati prav dobro. Na svojem telesu čutimo vse zle posledice ponemčevanja in prodiranja tuje ga življa v naše ozemlje.

Pred vsem pridejo z novo železnico nemški uradniki in uslužbenci sploh, ki so vsi prežeti germanizatorični tendence svojih gospodarjev.

Nameščeni so v čisto slovenskem okraju, otroke imajo... no, zdaj pa mora biti tu nemška šola za par nemških paglavcev. »Schulverein« in »Südmärka« sta hitro na mestu, pomaga jima na vse kriplje železniška uprava. V kratkem času ima tak slovenski kraj nemško šolo, katero polnijo slovenski otroci slepih slovenskih staršev. — Na ta način se začneja prva faza raznarodovanja, kako pa se to dalje razvija, vemo vsi, saj se nam je treba ozreti samo na Gorico, Trst, Gorenjsko, Spodnje Štajersko, a na Dolenjskem nas še čaka razočaranje.

O pomenu železnic s kulturnega stališča sploh, se hočemo kdaj pozneje pogovoriti. Za zdaj bi se radi dotaknili železniške uprave le kot kapitalista in velikega podjetnika.

Železniška uprava je mogočen delodajalec. Preživlja uradništvo, poduradništvo in stotisoče broječo armado drugih uslužbencev. Potrebuje mnogo dobave — **tržaško-državnoželezniško ravnanstvo za nad tri milijone kron vsako četrtletje** —, pa slovenska ali slovanska firma, če le gre, ne sme zaslužiti prav ničesar. Vso to velikansko dobavo imajo v rokah Nemci. Javna tajnost je bila n. pr., da je bil investicijski material alpske železnice veliko preplačan. Železniška uprava je namreč povsod in namenoma protežirala nemške dobavitelje, ti pa so jo skubili, kar se je dalo.

In te ogromne vsote tako polnijo nemške žepne in jačijo nemško oblastnost z državnim denarjem, ki je tudi slovenski.

Priznati moramo, da Nemci res izborno poznajo veliko važnost železnice. Ne spustijo jo izpred oči, ne prezro niti najmanjše okolnosti, ki bi jim utegnile koristiti. Vselej, kadar zdrdrda kaka nova železnica so navdušena in veselja kar pijani. Ob otvoritvi turske železnice so nemški listi kar neženirano izpovedovali način svojega prodiranja in so pisali: »... Germanija je od nekdaj vodila svoje brhke sinove čez Alpe proti jugu. In zdaj se pomika njena sila po novi poti do Adrije. **Meč nosi še skrit.** Prijazno gesto kaže nemškemu narodu novo pot v nemške moči in mu kliče: **Nemško do Adrije!**...«

Bodi nam to resen opomin. Zapreti in zgraditi moramo pot nemškemu navalu. Naš obstoj, naše življenje je v nevarnosti. Če Italijani

LISTEK.

Gospod Žabar pred sodiščem.

Spisal Luigi Calco.

Dvorana št. 28 na ljubljanskem novem žabjeku je zelo zanimiva dvorana, ne morda po svoji posebni lepoti, pač pa po zanimivih dogodkih, ki se sleherni dan odigravajo v nji. Ta dvorana je namreč nekaka rešilna postaja za čast, ker se v nji plačuje razne razžaljitve in psovke z denarnimi globami in zaporom na naslov razžaljitve, dočim se pa oprani in očiščeni razžaljitenci vračajo iz nje kot nedolžni angelji zopet mej grešni svet. Seveda so tudi izjeme. Izjeme pa provzročata največ takozvani dokaz resnice ali pa nemogućnost dokazati pod obtožbo postavljene razžaljitve. V takih slučajih pa rešilna postaja za čast odreče svojo pomoč kruto razžaljenim obtožiteljem in jim naprta za kazen, ker so sodišče po nepotrebnem nadlegovali, še povračilo vseh naraslih stroškov. Naj bode pa sodbja že taka ali taka, eno je pa vedno gotovo, da vsled nje izgubi prav zanesljivo propadla stranka vero v pravico in da se potem dalj časa izogiblje novemu žabjeku in vsem takim stvarim, ki človeka lahko tje dovedo. Vzlic temu pa dvorana št. 28 ni nikdar

prazna, kar bi dopuščalo sklep, da imajo prebivalci bele Ljubljane in njene okolice posebno fino razvit čut za zelo težki pojm časti.

Tudi ta teden je bila dvorana št. 28 na našem novem žabjeku cele dopoldneve polna, posebno pretekli četrtek, ko ste se imele rešiti obtožbi Žabar proti Dovču in Dovč proti Žabaruju. Točno ob 10. je dal oklicati razpravni sodnik obe zadevi. Ponosno je na oklic prikorakal v dvorano naš znanec gospod Žabar v spremstvu svojega zastopnika mladega dr. Čukoladoviča, za njim pa bolj ponižno Ivan Dovč, posestnik v Tomačevem s svojim zastopnikom dr. Skakačem.

»Tu imamo dve tožbi mej istima strankama,« pričel je po vstopu strank razpravni sodnik, »vsled česar vprašam, če ni mogoča mej strankama kakšna poravnava? Po lagam strankama na srce, da je poravnava najlepša rešitev vseh takih kazenskih zadev.«

Dr. Čukoladovič: »Moj pooblaštitelj je odlični ljubljanski mešanec in je bil dne 22. septembra na naravnost neodpustljiv način razžaljen od nasprotnika. Vzlic temu pa ne zame-tujemo po g. sodniku predlagane poravnave. Naši pogoji so: »Javen prekléc v »Slovincu« in »Domoljubu« na stroške nasprotnika, ki mora vrhu tega plačati za »Slovensko Stržo« 100 K in naše dosedanje stroške v znesku 50 K, svoje pa sam trpeti.

Da omogočimo poravnavo, smo se stavili najmilejše pogoje.«

Dr. Skakač: »Teh pogojev moj klient ne more sprejeti, pač pa se je pripravljen tako poravnati, da plača gospod Žabar 20 K za zanemarjene otroke in da trpi vsaka stranka svoje stroške.«

Dr. Čukoladovič: »Odklonjeno, ker je ta ponudba za mojega klienta naravnost poniževalna in razžaljliva!«

Sodnik: »Preidimo torej v razpravo. Prvi je vložil obtožbo gospod Jernej Žabar in radi tega se bode najprvo razpravljalo o ti obtožbi. Ivan Dovč stopite naprej in nam povejte, kako se pišete, kdaj ste rojeni in kje, kaj ste, kje prebivate, kako je vašemu očetu in materi ime in če ste bili že kdaj kaznovani.«

Ko se je vse to zapisalo, je pa sodnik nadaljeval:

»Poslušajte sedaj vsebino proti vam po gospodu Jerneju Žabaruju sprožene obtožbe, ki ima sledečo vsebino:

Pripadam po svojem prepričanju k S. L. S., ki ima edina srce za kranjskega kmeta in mešana in tudi moč, da obema pomaga. Ker se je imela dne 24. septembra 1912 vršiti v Ljubljani zopetna volitev dveh deželnozborskih poslancev namesto Ribnikarja in Reisnerja in ker je bilo v najvitalnejšem interesu ljubljanskega mesta, da dva ne bodeta

več izvoljena, poverili so mi najvišji gospodje v vodstvu S. L. S. velevažno nalogo, da naj se podam mej ljubljansko volilstvo in posebno tudi mej prirasle okoličanske volilce, da jim odprem oči glede preperlega in gnjilega liberalizma in da jih sočasno opozorim na nedosegljivo žvjvljensko moč naše S. L. S. Ti svoji vzvišeni nalogi sem posvetil tudi vse svoje moči.

Dne 22. septembra 1912 sem pa prišel v izvrševanju te svoje vzvišene naloge, oziroma poklica v Tomačevu in se ustavil le-tam v gostilni, ki je bila natlačena polna. Ker sem bil uverjen, da je mej gosti tudi več volilnih upravičencev, začel sem jim s poljudno in prisrčno besedo razlagati dalekosežni pomen torkove deželnozborske volitve in jim polagati na srce, da naj volijo prava moža, ki sta edino Ivan Kregar in dr. Lovro Pogačnik.

Dočim so me vsi drugi gosti mirno in spoštljivo poslušali in mojim prepričevalnim besedam še pritrdjevali, se je pa začel obdolženi Ivan Dovč norčevati iz mojega, vsega spoštovanja vrednega civilnega poklica s tem, da je začel nad menoj vpiti »Moje šivanka, mek — mek — mek, suha trska itd.« ter da je še druge pivce k temu hujskal.

Ko sem ga pa z najdostojnejšo besedo opozoril rahlo, da njegovo obnašanje proti meni ni pravilno, je bil pa ogenj v strehli.

Obdolženi Ivan Dovč je kakor besen začel na me kričati: »Mek — mek — mek, suha šivanka, farški podrepnik, farški petolizec, farški slepar, farški koritar, kuga deželnega denarja itd.«

Dokaz temu je kot priča Simon Slepárovich in moje pričevanje.

S tem se čutim silno žaljenega na svoji časti, posebno radi tega, ker so se na tako ostuden način napadale moje najsvetejše svetinje, to je moje neomajano politično prepričanje itd.

Obdolženi Ivan Dovč, ali se čutite krivega in kaj imate navesti v svoj zagovor na to obtožbo?

Ivan Dovč: »Prav nič se ne čutim krivega. Jaz nisem Žabarju prav nič žalega rekel, pač pa on meni vse to, kar sem povedal pri gospodu doktorju —«

Sodnik: »O tem bomo pozneje razpravljali. Sedaj bodem pa zaslišal pričo Simona Slepárovicha, ki bo de prisegel na to, da bode govoril čisto resnico in nič drugega kot resnico.«

Ko je sodnik podučil pričo Slepárovicha o svetosti prisege in o naslednjih krive prisege, ga je zaprisegel in potem pozval, da naj po resnici pove, kaj je vse obdolženi rekel v nedeljo dne 22. septembra nečastnega o zasebnem obtožitelju.

Simon Slepárovich: »Slavno sodišče! Jaz nisem rodom iz Ljubljane in tudi ne iz Kranjske, temveč iz

tega ne vidijo v svoji politični brljavosti, moramo pa mi tem budnejše stati na straži za svojo Adrijo, katero so že naši predniki imeli in ljubili. Kar je zagrešila zgodovina, kar se zmoti sedanost — to vse nam bodi tem jasnejši in glasnejši opomin, da nam grozi gospodarski in politični pogin, če nas ne pripravi prešene časa zamujenega dela.

V Trstu se Nemci že kar šopirijo. Dozdaj so še vse volitve pokazale, da skušajo Nemci v Trstu priti tudi politično in v mestni upravi do veljave. Saj ni čuda, če pa vlada tako pospešuje nemstvo ob Adriji. Kdor le hoče, je premeščen v Trst. Najbolj se mora seveda odlikovati uprava c. kr. državnih železnic. Nemškim uradnikom in drugim železniškim uslužbencem je Trst prijeten dorado, ker vedo, da jih tam čaka negovanje in napredovanje na škodo domačinov. Za protiuslugo morajo biti besno zagriženi Nemci, ne da pa prav nič, če so kričeji in nevedneži, nezmožni jezika in nepoznajoči razmer, po hrbitih domačin par, kolikor jih je, se dokopljajo vsi, prav vsi, do najboljših mest in najlažjih služb.

Tako se dela nemstvo v Trstu. Zadnje deželnozborske volitve tržaške so plastično pokazale golo istino, kako res je, da vlada in njene uprave delajo z gotovim germanizacijskim principom. V II. razredu, kjer so volili sami izobraženci, so dosegli Nemci naravnost krasno število glasov. Seveda vsi vedo, da so to sami prisiljeni tuji, samr, z gotovimi nameni tja premeščeni uradniki. Ampak 385 glasov so dobili le!! In sama državna železnica je dala 163 glasov. A tudi v I. volilnem razredu je volilo precej nemških železniških uradnikov, ker stanujejo na volilnih okrajih I. volilnega razreda v okolici.

Skoraj polovico vseh nemških glasov v II. razredu so dali nemški železniški uradniki. In kje so drugi uradi: pošta, financa, c. kr. skladišča, namestništvo, policija, šole itd. Vsi ti tuji nemški uradniki kratkoma ne sodijo v Trst. Povsod odri-vajo naše ljudi, domačemu človeku jemljejo kruh izpod ust.

Take stvari nam kažejo produkt sistematičnega premeščanja: nemškin in nam v vsakem oziru sovražnih uradnikov in uslužbencev sploh. Oni so — to poudarjamo posebno — pijonirji germanizacije, nositelji veleniške ideje, naduti in našega kruha pijani klicarji ob slovečem mostu do Adrije. To je za nas tako velika nevarnost, za nas in naše sosede italijanske, da bi se morali res skupno in z vsemi močmi ustaviti vedno rastoči invaziji.

Vojna na Balkanu.

Puške pokajo.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Belgrad, 17. oktobra.

V soboto bo kralj v Nišu objavil vojno proklamacijo.

Ko dospe ta list v Ljubljano, bo vojna že napovedana; vrši se pa pravzaprav že sedaj.

Danes so poskušali Turki združiti z Arnavti zopet vdreti v Srbijo pri Prepolcu in razvila se je krvava bitka, ki še vedno traja in najbrže sploh ne bo ponehala, ker bodo srbske čete skoraj gotovo začele kratkoma prodirati na turško ozemlje

in sicer na celi črti naravnost proti Kosovu polju in Skoplju, istočasno začnejo prodirati tudi bolgarske čete, Orška se pa menda tudi že nahaja v vojni.

Krasne uspehe dosega maloštevilna ali hrabra črnogorska armada, ki bo imela menda kmalu več turških vjetnikov, kot lastnih vojakov. Kralj Nikolaj je izvoljen diplomat in pravijo, da je njegova pamet tudi veliko pripomogla, da so Črnogorci tako hitro zavzeli Dedič, Šipčanik in Tuzi. Črnogorci so namreč vjeli takoj v začetku kakih 10—15 Arnavtov in turških vojakov. Kralj Nikolaj se je z vsakim posameznikom lepo pozdravil, dal jim je cigaret, jedila in pijače, potem je pa rekel:

»Mi prihajamo sem, da prinesemo svobodo, ne da lovimo sužnje. Črna gora je majhna in siromašna, mi ne moremo hraniti jetnikov; pojdite, kamor hočete...«

Vjetniki so odšli nazaj, tam so pravili tovarišem, kako so bili sprejeti in kaj jim je rekel kralj Nikolaj in posledica tega je bila: da so se Arnavti in Turki, ko so jih v to prisilili črnogorski topovi, prav radi vdali...

Veliko navdušenje je tu izzvalo poročilo, da so Črnogorci zavzeli Berane, ker sedaj imajo odprto pot proti Peči in proti Sjenici, kjer jih bo gotovo že čakal oni del srbske armade, ki bo v tej smeri operiral.

Zanimivo je življenje v srbskih taborih ob meji. Tudi v mirnem času vladajo med srbskim oficirjem in mostvom prijateljski odnosi, sedaj so pa ti odnosi še veliko lepši, ker morajo skupno prenašati vse napore in bodo skupaj tudi kri prelivali.

Lepe reči se pripovedujejo o majorju Arandjeloviću, poveljniku I. bataljona 7. pešpolka II. poziva. Nekoga večera se je pripravil bataljon k počitku. Padal je dež na vojače, ker ni bilo šotorov, pač pa so postavljali šotore za oficirje. Ko je major to videl, je sklical oficirje bataljona in jim je rekel: »Gospodje, sramota bi bila za nas, ko bi mi spali lepo pod šotori, vojaki pa na dežju!« Oficirji so mu pritrdili, šotori so bili odstranjeni in oficirji so vzdignili obratnike plaščev in se vlegli z raven vojakov na zemljo.

Nekoga dne vpraša major Arandjelović, kaj imajo vojaki za kosilo in povedo mu, da bodo jedli — ker je petek — samo fižol.

»In oficirji?« vpraša major.

»Zanje se kuha meso.«

»To meso imate takoj zakopati v zemljo,« odgovori major, potem pa skliče oficirje in jim pravi: »Gospodje, danes bomo jedli samo fižol in kruh.« »Razumemo gospod major,« so odgovorili oficirji in vsak je odobral ukrep poveljnika bataljona.

Včeraj je odpotoval iz Belgrada turški poslanik z osobjem poslaništva. Grb s poslaništva so odstranili in izročili poslopje v oskrbo neinskemu poslaništvu. Spuščal se je že mrak, ko so prišli Turki in drugi diplomati, ki so te spremili, na savsko pristanišče. Prtljago so vozili na navadnih vozovih in ko teh dolgo ni bilo, je bil turški poslanik ves nervozen in ko je zagledal nekatere vozove, je hitro skočil proti njim, misleč, da vozijo prtljago turškega poslaništva, ali je še hitreje odskočil nazaj, ker na vozovih je bila — municija za srbske čete na meji, ki so jo vozili iz trdnjave na kolodvor...

Končno je prišla tudi prtljaga in poslanik s svojim osobjem je odšel

na parnik, odkoder je še dolgo gledal na Belgrad, kamor se več ne vrne...

Pravijo, da je sedel turški poslanik pred odhodom iz Belgrada več ur pri telefonu in se potem telefona poslavljaj od svojih belgradskih znancev, ki jih morda nikdar več ne bo videl.

Vesti, da pripravlja Francija nekaj predlog za evropsko konferenco, tukaj nihče ne jemlje niti resno, kamo-li tragično, posebno ker se predlaga kot kraj konference — Carigrad! Ta bi bila res lepa: okoli Jedren, torej na vratih Carigrada, se bodo vodili krvavi boji, v samem Carigradu bi se pa vršila konferenca, na kateri bi se razpravljalo o »reformah« v evropski Turčiji. Trebalo bi samo še to, da bi združena srbsko-bolgarska armada prišla v sam Carigrad in povedala zbranim »kumšnim« diplomatom, da bo ona sama najboljša in najradikalnejša reformirala evropsko Turčijo...

Prostovoljcev v Srbiji — kakor sem že javil — ne sprejemajo, ker imajo toliko vojakov, da ne vedo, kam bi s prostovoljci. In vendar prihaja iz vseh slovanskih krajev vedno več prostovoljcev, ki se morajo potem vrniti domov. Te dni je neki 19letni Slovenec, ki ga hrvaške oblasti niso pustile v Srbijo, ker ni imel potnega lista, pri Mitroviču preplaval Savo, posušil si pri srbski obmejni straži obleko in prišel v Šabac, odkoder so ga poslali v Belgrad s pismom, v katerem zelo pohvalno omenjajo njegovo odločnost (v pismu stoji, da je »osvetlao Slovincima lice«), ali fant se bo moral vrniti domov, ker ne vedo, kam hočejo z njim. Oficirji so bili naravnost ginjeni, ko so zvedeli, kako je fant prišel čez mejo, ali porabiti ga ne morejo, ker v regularno armado ne spada, prostovoljni oddelki pa ne bo, ker regularna armada popolnoma zadostuje, tako močna in velika je ona.

Najslužijo te vrstice kot opomin vsem onim, ki bi morda hoteli priti na Srbsko, da bi se kot prostovoljci udeležili vojne; nobenemu se ne bo želja izpolnila in čemu potem zastoj prihajati?

Zvezdan.

Bolgarsko pismo.

V Sofiji, 15. oktobra.

Vladno glasilo »Mir« priobčuje članek »Balkanska zveza«, v katerem se izvaja med drugim:

»Desetletja so poslušale balkanske krščanske države obljube Evrope, da se bo brigala za usodo njihovih bratov v Turčiji. Toda te obljube so ostale samo obljube. Dolžnost človeško, bratsko in krščansko so prevzele nase balkanske države, ko so se prepričale, da ne morejo računati več na nobeno pomoč, ter sklepale, da prevzemo v svoje roke delo za osvoboditev svojih bratov v Turčiji.

To je temelj balkanske zveze. Ta temelj je tako zdrav in vzvišen, tako naraven, da je brezpodoben vsak trud, da bi ta zveza pojasnila z vplivom tuje diplomacije.

Ker je cilj svet, je očitno, da se brez korenitih reform ne more uveljaviti red v Turčiji.

Čim je postalo jasno, da se niti Turki, niti velesile resno ne zavzemajo za uvedbo neobhodnih reform, kako se more potem pričakovati od balkanskih krščanskih držav, da ostanejo brezčutni motrilci, ko se iztrebljajo njihovi bratje v Turčiji?! Kdo more kaj takega od njih za-

htevati? Saj bi to značilo, da se od njih zahteva samomor!

Visoko moralni in zdravi so temelji balkanske zveze.

Težka mora duši od vekov balkanske narode.

Trpka razočaranja, ki so jih doživeli v zadnjih desetletjih z evropsko diplomacijo, so jih naučila, da »soedinenijeto pravi silata« (sloga ustvarja silo), kakor se glasi bolgarska deviza, in da pravica brez moči ni moč.

In balkanske države so se združile, da postanejo sila, sposobna, da uveljavi pravico, da vzpostavi mir in civilizacijo na Balkanu in da ohrani Balkan balkanskim narodom.

In ako je potrebno, bodo balkanske države tudi s krvjo zapečatile to svojo zvezo, da bo večna. In večna bo ta zveza!

Iz tega »Mirovega« članka sklepajo v politični krogih, da se balkanska zveza ni ustvarila samo ad hoc za vojno proti Turčiji, marveč da so njeni cilji globlji. Splošno se namreč sodi, da imajo zvezane države v slučaju zmage nad Turčijo namen, da osnujejo balkansko konfederacijo po vzorcu nemške države.

Ako se to uresniči, bo nastalo na Balkanu mogočno carstvo, ki bo napravilo kraj večnim zmedam in zapletajem na Balkanskem polotoku ter uveljavilo načelo: Balkan balkanskim narodom!

V istem listu je citati tudi to-le plamtečo molitev:

»Pravični bog, daj ognjene sile bolgarskemu meču, da bo porazil ljutega sovraga ter se osvetil za toliko bedo in gorje, za tolike gorke solze, ki so jih prelivali v težkem robstvu bolgarske matere in hčerke, bolgarski starši in otroci! Daj silo tudi vsem balkanskim kristjanom, hrabrim našim zaveznikom, ki so zajedno z nami zdihovali pod turškim jarmom in ki se sedaj skupno z nami bore proti skupnemu sovragu, da osvobodimo zemljo svojih pradedov turškega gospodstva.

To bo borba gigantska, borba med križem in polumesecem, borba med svobodo in tiranstvom, boj med svetlobo in temo, boj med kulturo in barbarstvom.

Mnogo krvi se bo prelilo, toda koren vsega zlega bo izruvan, meč tiranstva bo zlomljen in na Balkanu bosta zavladala mir in pravica, a balkanski narodi, preizkušeni v krvavi borbi za skupne vzvišene ideale, bodo pričeli novo življenje v miru in spokojstvu, kakor se to spodobi dobrih sosedom in zvestim zaveznikom.

Proti Skadru!

V prodiranju Črnogorcev proti Skadru je nastala pavza. Treba je, da zbere Črnogorci svoje čete k odločilni bitki in da od vseh strani naenkrat prodro pred Skader. Kakor poročajo iz Podgorice, se zdi, da bodo zapleteni Črnogorci med Skadrom in Tuzijem v hud boj.

Iz Podgorice poročajo, da je prebivalstvo od Črnogorcev zavzetih krajev prestolonaslednika Danila z velikim entuzijazmom sprejelo. Ko je predvčerajšnem poročal kralju o uspehih svoje kolone, mu je rekel ta vprhič vseh častnikov: Črna gora je ponosna na tebe in tvoje vojače. Vojni poročevalci naj poročajo vsemu svetu, kako velika je ljubezen do domovine Črnogorcev. Ravno tako veliko je tudi njih junaštvo.

Princ Mirko je odšel včeraj k štabu generala Martinovića pri Baru, kjer se vrše velike priprave, da zavzamejo trdnjavo Tarabos. Dasi-ravno so nekatere prednje utrdbe že zavzete, vendar je glavna trdnjava še v turških rokah. Vojni minister Martinović brzojavlja, da so Turki včeraj ponoči napadli sprednje straže in jih premagali.

Iz Soluna poročajo, da je Isa Boljetinac postavil svoje 4 sinove na čelo štirih čet ter jih poslal na črnogorsko mejo. Baie so bili Črnogorci pregnani iz vasi Elika.

Severna črnogorska kolona.

Iz Podgorice poročajo, da nadaljujejo Črnogorci svoje operacije proti Gusinjam. Kakor vse kaže, bo severna kolona zavzela samo še Rožaj, potem pa bo počakala na akcijo srbske armade. Vodstvo te kolone upa, da se bo mogla združiti severna kolona s Srbi nekako v 14 dneh.

Iz Carigrada poročajo, da so Turki zasedli vrh Zagradi pri Gusinjah in zavzeli na črnogorskih tleh postojanko Polč. Zmagoslavne se slišijo tudi sledeče vesti iz Carigrada, ki jih pa od drugod ne potrjujejo: Turki so pri prodiranju na črnogorska tla zasedli Belico. V okolici Belega polja se nadaljuje boji. Druga turška kolona zasleduje Črnogorce pri Berani in Gusinjah ter je zasedla Andrijevo.

Koliko verjetne so te vesti, kaže druga brzojavka, ki jo je dobil »N. Wiener Tagblatt« iz Podgorice, glasom katere so prebivalci v Bjelem polju pozdravili kralja Nikolaja kot svojega vladarja. V Beranah so Črnogorci ustanovili črnogorske državne urade. Črnogorci energično prodirajo proti Plavi in Gusinjam ter dosegaajo prav lepe uspehe, dasiravno se bore na strani Turkov mohamedanski Albanci iz Kugove.

Srbi prodrli v Turčijo.

Iz Belgrada poročajo, da sta dve srbski armadi prodrli v Turčijo. Ena armada koraka proti Skoplju, kjer pričakujejo uro za uro krvavih bojev. Pri Kumanoju se je pridružil srbski armadi Isa Boljetinac z 10.000 Arnavti.

Glasom tega poročila bi stal tedaj Boljetinac na srbski strani, v isti sapi pa pravijo nemški listi, da je poslal Boljetinac svoje 4 sinove proti Črnogorcem; jasno je tedaj, da sta najbrže obe vesti izmišljeni.

Srbski oddelek, ki je začel takoj po napovedi vojne prodirati iz Ristovca, je zasedel turško obmejno postojanko Žbevac. V prihodnjih dneh je pričakovati boja pri Kumanoju.

Srbi zavzeli Prištino.

Iz Belgrada poročajo: Drugi srbski polk, pod poveljstvom Milovanovića, je zavzel Prištino. Armada, ki je stala pri Vranju, in ki ji poveljuje prestolonaslednik, je zavzela Žbevac in Bujanovac. Turški vojaki so se umaknili. Armada, ki prodira čez planino Javor, se skuša združiti s Črnogorci, nakar se bodo obrnili proti Skoplju.

Poročila o treh bitkah, ki so se dosedaj vršile, se glase skozi in skozi ugodno za srbsko armado. Glasom teh poročil so Srbi že zavzeli Prištino in železniško progo v Gornjo Krajino. Včeraj zjutraj so Srbi prekorčili turško mejo pri Ropniku.

slavne Like, domovine prvih hrvatskih junakov. V Ljubljani sem pa že dolgo, a se vedem pošteno in tako, da s sudom nimam nikdar opraviti. Ni li res, prijatelj Zabar?

Sodnik: »Opozarjam vas, priča, da imate izpovedati samo o dogodkih dne 22. septembra in da morate opustiti vse druge nepotrebne opazke. Torej, kako je bilo dne 22. septembra?»

Simon Slepčarovič: »Slavno sodišče! Dne 22. septembra bilo je pa hudo. Čeprav sem v soboto pozno v noč ali pa zgodaj v jutro šele šel spat, me je prijatelj Zabar že po 9. zjutraj nagnal iz postelje, češ, da se bova peljala v ljubljansko okolico. Ali ni res prijatelj Zabar —«

Sodnik: »Priča! Vnovič vas opominjam, da govorite o stvari. Nas prav nič ne zanima, kdaj se vas je pogladilo iz postelje, temveč edino to, kaj se je godilo med obtožiteljem in obdolžencem v Tomačevem v gostilni. To nam povejte!«

Simon Slepčarovič: »A tako, samo da znam, kaj vas zanima. V Tomačevu sva došla s prijateljem Zabarjem, ko se je že delala noč. Čeprav sva ga cel dan pošteno pila, vendar sva tudi v Tomačevem še »visoko dvigala barjak zlate svobode« in takoj naročila šefan vina. Znaite, slavno sodišče, mi ga znamo piti in prenesti. Ko je pa prijatelj Zabar po naročilu šefana nekoliko opozoril zbrane Posavce, da imava

v žepih polno cvenka, so pa šli ti se-ljaki kar po koncu. Začeli so vpiti na mojega prijatelja »mek — mek — mek, mojster šivanka, suha trska.« Moj prijatelj Zabar, ki je veleničen gospod in izobražen kakor kak doktor, je na to lepo podučil Posavce, da se tako ne sme govoriti z mestno gospodo. Namesto da bi bili Posavci gospodu Zabarju hvaležni za ta poduk, so pa začeli nanj kar tuliti in padale so kot dež besede kakor: »Farski podrepnik, farski slepar, farski koritar, kuga deželnega denarja, farski petolizec, suha šivanka!« Te psovke so pa v mogočnem zboru še cel čas solili z refrenom »mek — mek — mek!« Ali ni bilo tako prijatelj Zabar?

Sodnik: »Povedali ste nam priča, kakšne žalitve so bile dne 22. septembra izgovorjene proti zasebnemu obtožitelju. Sedaj nam pa še natančno povejte, katere je izgovoril današnji obdolženec?»

Simon Slepčarovič: »Kakšen obdolženec? Ne razumem vas, slavno sodišče.«

Sodnik: »Vprašam vas, če je vse te besede izrekel tudi le-ta Ivan Dovč, ki stoji tu pred vami?»

Simon Slepčarovič: »Potem, ko s je dalj časa ogledoval obdolženega Ivana Dovča: »Oprostite, slavno sodišče, tega moža pa jaz prav nič ne poznam in ga še nikdar nisem videl.«

Dr. Čukoladovič: »Opozarjam vas, priča Slepčarovič, da ste pred

pričami v naši pisarni natančno in določno izpovedali, da je ravno obdolženi Dovč vse od vas danes povedane žalitve zabrusil mojemu klijentu in obraz. Pazite, da vas ne naznamimo radi krive prisege —«

Sodnik: »Gospoda zastopnika prosim, da opusti vse take grožnje in opombe. Sodišče je sklenilo sedaj zaslišati o vsebini obtožbe brez prisege za enkrat še zasebnega obtožitelja. Gospod Zabar, prosim, stopite naprej!«

Nato je sodnik podučil gospoda Zabarja o dolžnostih priče in ga potem, ko se je zapisala v zapisnik njegova generalia, pozval, da naj kot priča pove sedaj popolnoma po resnici, kar more navesti o predmetu svoje obtožbe.

Gospod Zabar: »Oprostite, gospod sodnik, jaz sem bil dne 22. septembra od celodnevnega napornega dela tako zmučen in zdelan, da se prav nič ne morem spominjati, kako so se vršili dogodki v Tomačevem. Edino to vem, da sem bil prav grdo napaden; vsled svoje silne razburjenosti in strahu za svoje življenje pa ne vem, kaj in kdo mi je tedaj kaj rekel. Pač pa je priča Slepčarovič vse natančno slišal in tudi povedal pri mojem zastopniku, ko sva šla tje na informacijo.«

Sodnik: »Če ne bode nobenih nadaljnjih dokaznih predlogov, se bode dokazovanje sklenilo.«

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodišče! Danes zaslišani priči Simonu Slepčaroviču je na zelo sumljiv način opešal spomin. Radi tega si pridržim zoper njega ovadbo na pristojnem mestu. Za sedaj pa predlagam preložitve današnje razprave v to svrhu, da se pokličejo in zaslišajo sledeče nove priče: naš sollicitator Johannes Ekspenzarovič in naši dve stenografiji Genovefa Ješpreček in Polifema Krišpinček. Te priče bodo z vso odločnostjo potrdile, da je danes zaslišana priča Simon Slepčarovič, ko je bil z gospodom Zabarjem v naši pisarni, z vso določnostjo označil današnjega obdolženca kot ono osebo, ki je zagrešil vse pod obtožbo postavljene razžalitve.«

Dr. Skakač: »Protivim se temu predlogu in preložitvi, ker predlagane priče niso bile dne 22. septembra v Tomačevem in torej iz lastne opazbe ne morejo o dogodku prav nič izpovedati.«

Sodnik: »Zavrnem predlog iz razlogov, ki jih je navedel zagovornik in iz nadaljnjega razloga, ker je stvar dovoljno pojasnjena. Zaeno zaključim razpravo s pristavkom, da bodem proglasil razsodbo potem, ko končamo drugo razpravo. Gospod Zabar stopite sedaj v naprej in poslušajte obtožbo, ki jo je proti vam vložil Ivan Dovč. Ta obtožba se glasi:

Dne 22. septembra 1912 smo imeli pogorelci iz Tomačevega važ-

no posvetovanje v naši gostilni. Tedaj je prišel v gostilno obdolženi Jernej Zabar in brez vsakega povoda začel takoj zabdati in psovati navzoče mirne goste. Posebno se je pa še spraval na me in me psoval in zasramoval rekoč: »Šljeva, zarobljenec, kmetski zarukanec, živši od same sleparije, nisi nič vreden, avša itd.

Dokaz temu sta pričeli France Semrajc in Matevž Bolha, oba posestnika v Tomačevem.

Vprašam vas, gospod Zabar, če se čutite krivega in vas pozivljam, da se zagovarjate.«

Gospod Zabar: »Gospod svetnik! Jaz se ne čutim krivega in zavračam z vso odločnostjo podlo naltolcevanje, da bi se mogel kot izobražen človek, ki običujem z ljubljanskimi kanoniki in drugimi visokimi gospodi, tako daleč spozabiti, da bi rabil take prostaške besede. Pridržim si radi tega grdega obrekovanja vse postavno dopustne korake proti obtožitelju. Sicer sem bil pa dne 22. septembra, kakor sem že poprej kot priča povedal, tako truden in razburjen, da se ne morem spominjati, kaj se je vse godilo v Tomačevem. Le toliko vem, da sem bil tedaj prav tolovajsko napaden in da je bilo moje življenje v nevarnosti.«

Sodnik: »Preidemo k dokazovanju. Pokličite notri pričo Franceta Semralca.«

Do večera se je vršil boj ter so Srbi zvečer še vedno obvladali svoje pozicije. Pri Ristovcu so prodrli Srbi 10 km na turška tla.

Tem poročilom iz Belgrada nasprotujejo turška poročila iz Carigrada, glasom katerih so baje Turki odbili vse srbske napade. Več tisoč prostovoljcev je baje poglano Srbe južnozapadno od Niša pri Kuršumliji nazaj ter zaplenili pri tem več topov. Tudi v sandžaku novopazar-skem in pri Silnici so baje Turki odbili srbski napad. Vsled srbskega napada razjarjeni prostovoljci so baje prekoračili mejo pri Prištini in vzele Srbom več topov. Pri Podjevu so začeli Turki baje z ofenzivo. Iz Carigrada poročajo nadalje, da so začeli Turki pri Vranji z ofenzivo in da se jim je posrečilo pognati Srbe čez mejo nazaj. Istega izvora so tudi vesti, da so Turki pri Prepolju prodrli na srbska tla ter da so se Srbi umaknili z velikimi izgubami.

Ob bolgarsko - turški meji.

Iz Soluna poročajo, da so Bolgari zbrali veliko armado pri Kjustendilu in Dubnici. Napadli so turške predstraže ob reki Ardi, 70 km od Plovdiva. Boj je trajal do polnoči ter se je nadaljeval drugo jutro. Glasom poročil iz Carigrada, so se Bolgari umaknili, ko so dobili Turki ojačanje. Iz Skoplja poročajo turški viri, da so začeli Bolgari napadati Palan-ko, Nalbend, Prepoljac in Tederet. Pri Tamrašu so vdrli Turki 4 ure daleč na Bolgarska tla ter razpršili bolgarske čete.

Iz Carigrada prihaja do sedaj še nepotrjena in tudi malo verjetna vest, da so Turki predrli prvo bolgarsko obrambno črto pri Temrašu in da korakajo proti Plovdivu.

Začetek grško - turških bojev.

Agence Havas poroča iz Vola, da so dne 17. t. m. zjutraj vdrli trije grški polki na turško ozemlje v bližini Elassona, ne da bi zadeli ob kako zapreko.

Iz Aten poročajo, da grška armada že od zjutraj na celi črti prodira na turško ozemlje.

Iz Aten poročajo, da se je podal kralj včeraj dopoldne v Phaleron, da prisostvuje blagoslovljenju grškega vojnega brodovja. Splošno upajo v Atenah na končno zmago.

Kreta.

Kakor poročajo iz Kaneje, je od-potovalo predvčerajšnjem z grškim parnikom »Pinos« 800 kretske vojakov pod poveljstvom svojih podčastnikov v Pirej. Kretska vlada jih ni mogla zadržati. V Kandiji se je vkrcalo še nadaljnih tisoč kretske vojakov.

Turčija.

Bolgarski, srbski in grški poslani-ki so z osbjem poslanstva odpo-tovali iz Carigrada. Zastopstvo inter-esov grškega prebivalstva je bilo izročeno Francoski in Rusiji.

Drugi tajnik bolgarskega posla-ništva v Carigradu je prišel pred par dnevi v San Stefano, da bi opazoval pozicije turških čet. Prijeli so ga za-razdi špijonaže.

Turške provinčne oblasti so do-bile ukaz, naj pozovejo bolgarske in srbske konzule, da zapuste Turčijo.

Turški sultan je pooblastil vojno ministrstvo za najetje kredita v zne-sku 136 milijonov frankov.

Turško uradno glasilo objavlja provizoričen zakon, s katerim se do-voljuje kredit za 6.526.116 funtov za pokritje stroškov za trimesečno mo-bilizacijo. Kredit naj se pokrije s predjmom ali posojilom, z dohodki od taks za oprostitev od vojaške službe, z vojnim davkom in drugimi dohodki.

V Carigradu govore, da je neka ameriška banka ponudila Turčiji posojilo v znesku desetih milijonov funtov.

Turško carinsko ravnanje v Carigradu sporoča, da je od 17. t. m. naprej prepovedan izvoz pšenice, ječmena, ovsa, koruze, moke, fižola, riža, slanine, krme, krompirja, go-veje živine in kostrunov iz Rume-lije, obali starmarskega morja, Arhi-pelja, Črnega morja in Sredozem-skega morja.

Bolgarska.

»Agence Telegraphique bulgare« poroča iz Sofije: Bolgarska vlada je poslala bolgarskim poslanstvom cir-kularno depešo, ki jo naj izroče po-sameznim vladam in v kateri se pravi: Carska vlada upa, da se cilji, ki ga zasleduje z napovedjo vojne, strinja z interesi vseh civiliziranih narodov. Inozemci, ki stanujejo v provincah, katerih pacifikacija je namen vojne, morejo s pacifikacijo le pridobiti. Pod režimom reda, svobode in napredka se bodo narodni interesi vseh dežel gotovo varovali. Za materialno pro-spevanje in intelektualni razvoj se bo nedvomno kar najbolj skrbelo. Vsled tega upa carska vlada raču-nati s simpatijami prijateljskih narod-ov ter apelira na prijateljske narode, naj ji ne odtegnejo pri težki nalo-gi, ki jo je prevzela, blagohotne ne-vtralitete.

»Agence telegraphique bulgare« kategorično dementira poročilo iz Carigrada, da so bolgarske čete v boju pri Drami streljale z dum-dum-krogli.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Sofije, da je ruska državna banka navzlic nasprotnim poročilom dala bolgarski nacionalni banki kredit 25 milijonov.

Srbija.

V belgradskih dvornih krogih se razširja vest, da so se zdravniki iz-rekli proti odpotovanju kralja Petra v glavno taborišče, ker zahteva kra-ljevo zdravje mir. Vznemirjenje kra-lja Petra v zadnjem tednu vsled do-godkov, ki so se odigravali, je na kraljevo zdravje učinkovalo zelo sla-bo. Toda kralj se za te nasvete dvor-nih zdravnikov ni briga in je kljub temu odpotoval. Poznalo pa se mu je pri odhodu, da je duševno in teles-no izmučen in potr in da je odpo-toval le, ker je predpostavil svojo dolž-nost do domovine svojemu zdravju. V Srbijo dohaja vedno večje število v inozemstvu živčih Srbov. Priha-jajo celo tisti, ki jih vlada ni poklica-la in se prostovoljno oglašajo za vo-jaske službo. Med drugimi je prišel včeraj v Belgrad tudi znani hrvaški politik in vodja Srbov na Hrvaškem, mož, ki je igral tudi veliko vlogo v znanem veleizdajniškem procesu v Zagrebu, Adam Pribičević. Belgraj-ski listi njegov prihod toplo pozdrav-ljajo.

Iz Belgrada poročajo v London o mobilizaciji srbske armade slede-

če: Načrt je bil izvršiti mobilizacijo v 19 dneh. Vsled navdušenja prebi-valstva je bila mobilizacija končana že predvčerajšnjem, to je: 18. dan. Tupatam je prišlo sicer do ovir in neredov, toda ti so bili popolnoma nepomembni.

Srbska nota velesilam.

Srbska vlada je naročila svojim poslanikom, da izroče vladam, pri katerih so akreditirani, noto sledeče vsebine: Ker se je anarhija, ki vlada v Turčiji, in ki nevarno ogroža tudi varnost sosednjih dežel v zadnjem času še zelo poostрила, so velesile sklenile, da bodo ukrenile potrebne korake, da Turčija izvede reforme, ki jih vsebuje 23. člen berlinske po-godbe. Na tozadevno akcijo velesil je odgovorila Turčija, da bo te važne reforme izvršila v evropskih in tudi v azijskih provincah Turčije, vendar ona ne verjame, da bi bilo posredo-vanje velesil za izvedbo reform tudi v resnici koristno. Podobne turške zahtevane reforme, pa so neverjetne in samo nekaka pretveza turške vlade, o čemer je govoril že grof An-drassy v svoji noti od 30. decembra 1875. Dogodki, ki se dogajajo od tega časa, upravičujejo popolnoma ta dvom nad turškimi obljubami. Zato vlade Bolgarska, Srbija in Grška ne morejo več trpeti trpljenja svojih bratov v Turčiji in položaja, ki je poln težkih nevarnosti za njih pri-hodnost, ter so sklenile zahtevati uspešno kontrolo za izdelanje in uresničenje tako radikalnih reform, da morejo te izboljšati žalostno sta-lišče kristjanov in pomiriti Balkanski polotok.

Ker se je ta zadnji poskus, če-gar zmerne oblika je bila v nasprot-stvu s provokatoričnim obnašanjem Turčije, ki je brez resnega vzroka mobilizirala proti balkanskim drža-vam, izjalovil, ter je porta odgovorila z vojno napovedjo, so grška, bolgar-ska in srbska vlada primorane zate-či se k orožju. Srbija je ravnokar formalno naznanila Turčiji na po-dlagi člena 1. konvencije z dne 17. oktobra 1907, glede začetka sovraž-nosti. Srbska vlada upa, da se strinja cilji, ki ga zasleduje s svojo vojno na-povedjo, z interesi vseh civiliziranih držav. Tujci, ki žive v provincijah, katerih pacifikacija je cilj vojne, bo-do s to pacifikacijo samo pridobili. Pod režimom reda, svobode in na-predka, je zagotovljeno interesom vseh dežela varstvo. Materialni pro-spek in intelektualni razvoj sta za-jamčena ter bodo predmet trajne skrbi. Vsled tega misli kraljeva vla-da, da lahko računa na simpatije pri-jateljskih narodov ter prihaja do vlad z nujnim apelom, da naj ji ne odtegnejo pri težki nalogi, ki jo pre-vzema, svoje blagohotne nevtrali-tete.

Rusija.

Zaradi demonstracij v Kijevu, o katerih prinašamo poročila na dru-gem mestu, se je baje obrnil avstro-ogrski konzul v Kijevu v Petrograd ter zahteval, da naj ruska vlada stori vse, da se enaki dogodki ne ponove več.

Rusko mornariško ministrstvo je sklenilo, da naj zgrade kronske ladjedelnice 4 dreadnoughte in 4 pod-morske čolne od 58 vojnihi ladij, ki jih namerava Rusija zgraditi. Drugih 50 vojnihi ladij bodo zgradile privatne

ladjedelnice v Petrogradu, Rigi in Revalu. Nove ruske vojne ladje bodo stale pol milijarde ter bo Rusija zgra-dila tudi več transportnih ladij.

Sasonov.

V Petrogradu še vedno govore, da je stališče Sasonovo omajano. Njegovi nasprotniki mu predbaciva-jo, da se je pustil na svojem evrop-skem potovanju prekaniti. Kokov-cev, pravi voditelj ruske politike, bo najbrže žrtvoval Sasonova.

Rusko »Večerno Vreme« poro-ča, da ruski poslanik v Tokiu, Male-ski Malevič, ki so ga v zadnjem času smatrali za naslednika Sasonova, ni-ma prav nobenega upanja, da bi po-stal zunanji minister. Malevič je nam-reč Poljak in rimski katolik. Edini, ki pride v poštev kot naslednik Saso-nova, je grof Witte.

V ruskem ministrskem svetu dne 17. t. m. je Sasonov podal svojim tovarišem natančno poročilo o polo-žaju v Evropi. Kakor poroča »Rječ«, je izjavil sledeče: Odkar so se začele komplicacije v bližnjem orientu, so se bali za splošni evropski mir. Bali so se predvsem zaradi tega, ker bi mogla Avstro-Ogrska, katere interesi so od balkanskih držav tangirani, agresivno nastopiti. Dolgo pred za-četkom vojnihi operacij so se začela pogajanja med velevlastmi in takoj se je pokazalo, da vse velevlasti so-glašajo v tem, da se ohrani mir. Ko se je potem pokazalo, da se ne more več preprečiti konflikta, so sklenile velevlasti, napraviti vse potrebno, da se vojna lokalizira. Posebno inten-zivno so se pogajale z Avstro-Ogr-sko, ki je najbolj interesirana, ker bi na eventualno aktivno postopanje Avstro-Ogrske druge države reagi-rale. S posredovanji se je posrečilo nespodbito konstatirati, da Avstro-Ogrska za sedaj nima nikakršnih agresivnih namenov. Na podlagi do-kumentarnih dat se govori lahko o tem kot o dejstvu, ki je bilo simpatič-no sprejeto od vseh velevlasti. Neka-tere predpriprave, ki jih ni samo Av-stro-Ogrska izvršila, temveč tudi druge države, ki meje na vojskujoče se države, napravljajo vtisk vojnihi predpriprav, vendar se pa lahko ka-tegorično trdi, da imajo vse te odred-be namen, varovati edinole lastne meje. Najvišji ruski krogi so popol-noma zadovoljni z rezultatom diplo-matičnih pogajanj, ki popolnoma od-govarjajo sedanjemu stremljenju, da se ohrani mir v Evropi. Na podlagi vseh teh podatkov je mogel Sasonov izjaviti, da je evropski mir zajamčen in da se Rusija ne bo udeležila vojne.

Jugoslovanska budnica.

Zora poka, vstal je dan, dvigni iz snu se slovanski Balkan; plava polumesec »za brda že tam«, svobode svit se razgrinja že nam.

Zvezda-danica se jasno blišči, tabor sovragov v dolini še spi; meč zdaj si ostri opaši, iskrenega belca zajaši.

»Šumi Marica.« Srb in jo čuj, sokol raz Črno goro pripluj! Jek se razlegaj pozdrava bratskega izpod Triglava!

»Naš je slovanski iztok, z nami pravice je bog!« K zmagi razvit je barjak svečan, v vrstah je Vaših slehern Slovan.

Raja osmanskih zlob in nakan, v robstvu stoletja bil si Balkan, jatanan zdaj svoj dvigni in bat, »lovorjev venec hiti nabrat.«

Kiče Te slava mile očine klete v prah, poteptaj dušmanine, roj janičarjev iztrebi, krute se more iznebi!

Šumi Marica, Srb in jo čuj, sokol raz Črno goro pripluj, dvigni iz snu se slovanski Balkan, zora že poka, vstal je že dan!

Z. L. Mozirski.

Mir med Italijo in Turčijo.

»Agenzia Stephani« prinaša be-sedilo mirovne pogodbe med Italijo in Turčijo. Pogodba obsega v bistvu sledeče:

Italijanski kralj in sultan sta enako prožeta od želje, končati voj-no stanje, imenovala svoje zastopni-ke in sicer: Italijanski kralj bivše poslanca Bertolinija, Fusi-natija in Voltija, sultan pa mi-nistra Naby bega in Fahred-din bega, ki so sklenili 11 členov mirovne pogodbe.

Lausanne, 18. oktobra 1912.

Člen 1. obsega določilo, da ho-četa obe vladi skrbeti za takojšno ustavitev sovražnosti.

Člen 2. obsega določila glede odpoklicanja vojaštva in civilnih funkcionarjev iz dotičnih pokrajin. Italijansko vojaštvo in italijanski ci-vilni funkcionarji bodo takoj zapu-stili Egejske otoke, kakor hitro bo turško vojaštvo zapustilo Tripolita-nijo in Cyrenaiko.

Člen 3. obsega določila o izme-njavi vojnihi vjetnikov in talov, ki naj se izvrši v najkrajšem času.

Člen 4. obsega določbe o popolni amnestiji v dotičnih pokrajinah.

Člen 5. pravi, da stopijo pogodbe in konvencije med obema državama zopet v veljavo, kakršne so bile pred izbruhom vojne.

V členu 6. se zaveže Italija, da sklene s Turčijo istočasno, ko bo obnovila z drugimi državami svoje trgovske pogodbe, na podlagi evrop-skega prava, tudi trgovsko pogodbo, t. j. Italija prizna Turčiji pravico do popolne gospodarske neodvisnosti, da sme postopati v carinskih in tr-govskih zadevah kakor druge evrop-ske države, ne da bi bila vezana na kake kapitulacije.

Samo ob sebi umevno je, da sto-pi ta trgovska pogodba šele v velja-vi, če stopijo v veljavo tudi trgovske pogodbe, sklenjene z drugimi državami na isti podlagi: Italija pri-voli poleg tega v zvišanje turških carinskih postavk od 11 na 15%, ravno tako na uvedbo novih mono-polov ali vžitine na petrolej, ciga-retni papir, vžigalice, špirit in igral-ne karte, vse pod pogojem, da imajo tudi druge države iste udobnosti. V kolikor gre za uvedbo monopolnih stvari, je monopolna uprava obveza-na, da pod gotovimi pogoji naroča izdelke italijanske provenienije.

Člen 8. pravi: Ker hoče porta na evropski konferenci ali pa sicer drugače uvesti z interesiranimi ve-lešilami pogajanja, da se sistem ka-pitulacij v Turčiji nadomesti s siste-mom, ki ga določa mednarodno pravo, izjavlja Italija že sedaj, da ho-če to stremljenje Turčije odkritosrč-no podpirati.

Člen 9. se bavi z odškodnino za italijanske podanike, ki so bili pred vojno v turški službi.

Ko je vstopila ta priča, jo je sodnik zakonito podučil, zaprisegel in potem pozval, da naj po resnici pove, kaj je dne 22. septembra raz-žaljevega rekel obdolženec obtožite-lju Dovču.

France Semrajc: »Letos smo imeli v Tomačevem strašen požar, ki nam je napravil največjo škodo, ker je uničil skoro celo vas. Bilo bi nam obupati, če bi nam ne prisko-chili tedaj na pomoč dobri ljudje iz sosednih vasi ter ljubljansko mesto in ljubljanski prebivalci. Za nas se je pa pobiralo tudi po vseh kranjskih cerkvah in nabralo prav lepe vsote, ki so se vse stekale v roke našega župnika pri Sv. Petru v Ljubljani. Ker smo si mej tem sezidali nove hiše in gospodarska poslopja ter po-trebovali denar, šli smo parkrat pro-sit župnika, da bi nabral denar raz-delil. Župnik nas je pa vedno odprav-ljal, da bo že to storil, kadar se bo-de njemu zdelo primerno. Ker so nas zi-darski, tesarski in drugi mojstri trdo prijemali za denar in ker se naš župnik ni zmenil, da bi razdelil mej nas nabrane denarne darove, dogo-vorili smo se pogorelci, da se snide-mo dne 22. septembra v naši gostilni in da se pogovorimo o tem, kaj nam je ukreniti, da bi našega župnika do-vedli do tega, da se vzdigne raz na-brani denar, na katerem sedi že čez pol leta in ga razdeli mej potrebne ljudi. Ko smo se torej o tem razgo-ovarjali in marsikatero odkrito besedo izpregovorili o naši duhovščini, je pa prišel v gostilno današnji zasebni

obtožitelj, ki je bil videti precej oka-jen. Poklical je na mizo štefan vina in nam začel takoj prav grdo zabav-ljati. Ker smo si kot mirni zboroval-ci to prepovedali, je pa še bolj zra-sel in nas začel prav nelepo zmer-jati. Ko ga je pa Ivan Dovč opozoril, da naj nas pusti na miru, ga je pa začel obdolženec obkladati z besedami kakor »zarobljenec, kmetski zaručkanec, nisi nič vreden, živš od same sleparije, avša, šljeva itd.« To je razjezilo nekatere naše zboroval-ce, da so temu-le gospodu v brk po-vedali to, kar je iskal in tudi zaslu-žil.

Sodnik: »Obdolženec, ali imate kaj pripomniti na to izpovedbo?«

Gospod Zabar: »Da, gospod svetnik. Ta mož se moti, če pripo-veduje, da sem se jaz tako neofikano obnašal. On me gotovo zamenjuje s kakim drugim neotesancem, ker jaz kot olikan človek nisem niti zmožen, da bi se tako obnašal, kakor to trdi priča.«

Sodnik: »Priča, vi ste slišali, kaj pravi obdolženec o vaši izpovedi. Ali vztrajate pri ti svoji izpovedi in ali vzdržujete posebno svoje navedbe, da je obdolženec res proti zasebne-mu obtožitelju izgovoril vse one žal-jivke, katere ste poprej navajali.«

France Semrajc: »Kar sem vam poprej povedal, je gola in čista res-nica, vsaj sem govoril pod prisego.«

Dr. Čukoladovič: »Povejte mi priča, kdo pa je vse nad gospodom Zabarjem kričal, da je farški petoli-zec, podrepnik, slepar, koritar itd. in

ga zasramoval z besedami mek — mek — mek?«

Sodnik: »Tega vprašanja ne do-pustim, ker nima s to kazensko zade-vo nobenega stika. Zasllišal bodem sedaj drugo pričo Matevža Bolho, katerega naj se pokliče v dvorano.«

Na to je sodnik podučil, zapri-segel in izprašal to pričo o vsebini obtožbe, katero je priča skoro dobe-sedno tako potrdila, kakor France Semrajc. Sodnik je na to vprašal stranki, če imata predlagati še kakšne dokaze, ker bode sicer raz-pravo sklenil, ker se mu zdaj stvar vsestransko zadostno pojasnjena.

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodi-šče! Predlagam, da naj se zasljši v ti stvari kot pričo še Simona Slep-aroviča, ki je bil pri celem dogodku kot popolnoma neprizadeta oseba navzoč in ki bode izključil, da bi bil moj klient kaj žalega rekel Ivanu Dovču. Zasljšanje te priče je tembolj potrebno, ker ste danes zaslišani priči Semrajc in Bolha kolikor toliko osumljeni, da sta se vdeležila dogo-vorjenega napada na čast mojega klienta, dočim je pa nasprotno o Si-monu Slep-aroviču, ki napravlja vtisk popolnoma verodostojnega človeka, že dognano, da se ni prav nič vmešaval v vse te dogodke, temveč jih kot nepristranski opazo-valec le cel čas z največjo pazljivostjo zasledoval.«

Dr. Skakač: »Z vso ogorče-nostjo zavračam popolnoma neosno-vani napad na dva poštena kmetska posestnika, ki sta nama pod prisego

povedala, kar sta dne 22. septembra slišala in videla. Ker nimamo prav nobenega povoda dvomiti nad nji-hovo verodostojnostjo, je popolno-ma nepotrebno zasljšanje Simona Slep-aroviča, katerega je, da govo-rim z besedami svojega častitega to-variša g. dr. Čukoladoviča, danes vendar na tako zelo sumljiv način opešal spomin, da si je moral moj g. tovariš pridržati proti njemu ovad-bo. Predlagam torej, da naj se ta predlog zavrne.«

Sodnik: »Predlog na zasljšanje Simona Slep-aroviča se zavrne, ker je stvar dovoljno pojasnjena. Zaklju-čim s tem tudi to razpravo in pro-sim oba gospoda zastopnika za nju-na končna predloga. Prvi ima bese-do zastopnik g. Jerneja Zabarja.«

Dr. Čukoladovič: »Slavno sodi-šče! Predlagam, da naj se Ivana Dovča spozna krivim v smislu ob-tožbe gospoda Zabarja. Njegova krivda je jasna. Priča Simon Slep-arovič nam je odločno potrdil, da so se dne 22. septembra 1912 resnično izgovorile vse one žaljivke, katere navajamo mi v svoji obtožbi. Da jih je pa zagrešil edino Ivan Dovč, pa ne more biti nobenega dvoma, če se uvažuje, da sta pri drugi razpravi zaslišani priči France Semrajc in Matevž Bolha navedla, da je imel ravno Dovč preprič z gospodom Za-barjem. Ker je krivda dokazana, mora pa slediti tudi postavna kazen. Kot obtežilo je smatrati, da so se ponovno izrekle zelo nagnjusne žal-jivke in da so bile te žaljivke spro-

žene proti najuglednejši osebi, ki vživa v Ljubljani vseobče spoštova-nje in da se je tako ugledno osebo žalilo v njenih najsvetejših čutilih, to je v njenem svetem političnem pre-pričanju. Ker so bile žaljivke posebno težke in občutne, zahtevam in pred-lagam najostrejšo zaporno kazen.«

Dr. Skakač: »Na podlagi doka-zovanja ugotavljam, da ni niti naj-mane dokazano, da bi bil Ivan Dovč kaj žalega rekel Jerneju Za-barju, vsled česar predlagam, da naj se Dovča oprosti. Nasprotno je pa po pričah Francetu Semrajcu in Matevžu Bolhi jasno dognano, da je Jernej Zabar resnično na-padel Ivana Dovča z vsemi onimi žal-jivkami, katere smo že v svoji pis-meni obtožbi navajali. Predlagam vsled tega, da naj se radi vseh teh žalitev spozna krivim Jerneja Za-barja in ga postavno kaznuje, pri od-meri kazni pa uvažuje, da ni dal moj klient obdolženca nobenega povoda za njegov napad.«

Dr. Čukoladovič: »Slavno so-di-šče! Z vso odločnostjo zavračam kot neresnično trditve zastopnika Ivana Dovča, da je dokazana krivda mojega klienta. Kdo je pa to doka-zal? Ali morda priči France Semrajc in Matevž Bolha? To sta dva neiz-obražena kmeta in sploh ne smeta priiti v poštev proti tako ugledni ose-bi, kakor je moj klient g. Zabar. Za podlogo razsodbi se sme vzeti edino popolnoma verodostojni zagovor mojega klienta, ki je visoko izobra-žen in ki se ziblje le v najvišjih kro-

Člen 10. pravi: Italijanska vlada se zaveže plačati pri blagajni »Dette publique ottomane« na račun otomanske vlade vsako leto gotovo vsoto, ki odgovarja povprečno onf vsoti, ki jo je Turčija v zadnjih treh letih pred vojno napovedjo imela od obeh provincij. Vsoto te anuitete bosta določila dva od obeh vlad za to postavljena komisarija, v slučaju nesporazumljenja pa razsodišče. Italijanska vlada in uprava »Dette« pa imata možnost, zahtevati nadomestitev anuitete z vsoto, ki odgovarja s 4% kapitalizirani anuiteti. Italijanska vlada izjavlja, da že sedaj priznava, da ne morejo biti te anuitete manjše kakor 2 milijona italijanskih lir in da je pripravljena plačati »Dette« takoj, ko to zahteva, to vsoto.

Člen 11. določa, da stopi pogodba v veljavo z dnem podpisa.

III. Slovenski vsesokolski zlet 1913.

Mirno in tiho se vrše redne priprave za III. slovenski vsesokolski zlet, ki se ima vršiti sredi meseca avgusta 1913 v Ljubljani. Ljubljanski Sokoli so se porazdelili v raznovrstne odseke, ki že vsi živahno delujejo. Tudi večina društev je že pri pripravi na zlet. Kjer pa še niste začeli, bratje, ne odlašajte! Čas hitro teče in kmalu se približajo zletni dnevi. Vsak Sokol stoji na svojem mestu in izvršuje točno naročeno mu delo; vsak si bodi v svesti, da tu gre za veliko vzgojevalno delo, da tu gre za pokazati našemu svetu, do kolike višine se je razvil na telesni kreposti in na inteligenciji uma po splošnem napredku hrepencev slovenski Sokol.

A ti narod slovenski med Muro in Adrijem, ti rod, iz katerega se je poradilo telesno in duševno najlepše dete tvoje, tvoj Sokol in tvoja Sokolica, ali boš ti le od strani zrl in se ne bodeš udeležil skupne radosti in slave? Ti spadaš v naš veliki sokolski dom in s teboj vred in s tvojo pomočjo hočemo ustanoviti v pravem pomenu besede sokolsko domovino. Rojaki in ve vrle Slovenke, pridružite se našim vrstam, podpirajte naše sokolsko stremiljenje, vsak po svoji moči! Slovenci in Slovenke, vsi pod sokolsko zastavo!

100.000 sokolskega članstva štejemo ob 50letnem jubileju, ta mogočen oglas se je razširil lani obsorej iz bratske »Česke Obce sokolske«. In mi slovenski Sokoli? Ali nas bo po preteku prvega petdesetletja 10.000? Bratje, delajmo z vsemi močmi na to, da pomnožimo vrste članstva in telovadcev!

Sokolsko članstvo bo imelo na zletu velike udobnosti, toda teh bodo deležni le oni, ki so priglasili najpozneje 31. maja 1913, svoj vstop v sokolske vrste. S tem se hoče zabraniti izkoriščanje članskih udobnosti onim »zletnim Sokolom«, ki malo pred zletom vstopajo v sokolska društva, samo zato, da se lahko po ceni udeležijo zleta in paradiirajo na njem. Slovenci, pokažite, da ste zavedni Sokoli in vstopite pravočasno v sokolsko organizacijo, ki skrbi za telesni in duševni napredki vsakega posameznega člana, ter služi tako neposredno svojemu narodu in državi.

Zletni častni odbor. Dne 29. septembra se je vršil prvi sestanek

članov častnega odbora za III. slov. vsesokolski zlet. Za predsednika je bil izvoljen soglasno župan ljubljanski brat dr. Ivan Tavčar, I. podpredsednik brat Luka Svetec (Litija), II. podpredsednik Peter vitez Grasel, oba Sokola že od ustanovitve »Južnega Sokola« v Ljubljani; ostali člani častnega odbora so vsi še živeči člani »Južnega Sokola« in sicer bratje Arce Rajko, Drenik Fran, Hanuš Josip (Zagreb), Kajzelj Alojzij, Koblér Avgust, Kremžar Avgust, Mayer Vilko (Reka), Mulaček Fran, dr. Munda Fran, Murnik Ivan, Ravnikar Rajmund, Orel V., Petričič Vaso, Skale Pavel, Souvan Ferdinand, Steinmetz Alojzij (Banjaluka), Turk Hugo ter brati, ki so si priborili za razvoj slovenskega Sokolstva posčnih zaslug Ivan Hribar, dr. Vladimir Ravnihar, Filip Supančič in dr. Dragotin Treo (Gorica).

Zletni odseki, kolikor jih je že skiciranih, so si izbrali naslednja vodstva: Finančni odsek, predsednik Gruden Mirko, podpredsednik Malenšek Josip, blagajnik Drahsler Milan, namestnik Klobučar Dragotin, zapisnikar Dolenec Ciril, tajnik dr. Ažman Jos. — Stavbni odsek: predsednik stavb. svetnik Duffe I., I. podpredsednik Zakotnik I., II. podpredsednik ing. Zupanc Viktor, zapisnikar ing. Poženel Albert, tajnik dr. Rupnik I. — Stanovanjski odsek: predsednik dr. Alojzij Kokalj, I. podpredsednik Šebenik Dragotin, II. podpredsednik Bleiweis Janko vitez Trsteniški, zapisnikar Lenček Josip, tajnik dr. Berce Janko. — Sanitetni odsek: predsednik c. kr. vladni svetnik dr. Edo Slajmer, I. podpredsednik dr. Ivan Jenko, II. podpredsednik Ubald pl. Trnkoczy. — Veselični odsek: predsednik Alojzij Lilleg, I. podpredsednik dr. Milutin Zarnik, II. podpredsednik prof. I. Jug, zapisnikar I. Zorko, tajnik dr. Fran Zupanc. — Tajniško — časnikarski odsek: predsednik Kajzelj Bogumil, podpredsednik Trstenjak Anton, zapisnikar in tajnik dr. Sajovic Gvidon.

Iz stanovanjskega odseka se nam poroča, da se je pričelo že s sestavo stanovanjskega katastra. Ker bo potreba spraviti pod streho okrog 7000 Sokolov-gostov, sta se pritegnili k Ljubljani tudi občini Sp. Šiška in Vič. V svrhu delitve in hitrejšega napredovanja dela, se je razdelil stanovanjski odsek po okrajih na 9 pododsekov in sicer: I. šolski okraj (načelnik dr. Tomišek), II. Št. Jakobski okraj (nač. Krapeš M.), III. Krakovo-Trnovo (nač. Smole I.), IV. dvorski okraj (nač. Šebenik Dragotin), V. Kolizejski okraj (nač. Franchetti E.), VI. Kolodvorski okraj (nač. Rohrmann V.), VII. Vodmat (nač. Verovšek Miha), Sp. Šiška (načelnik Ogrizek I.) in IX. Vič (nač. Praprotnik). Stanovanjski odsek bo zahteval mnogo truda, zato prosimo vse slovensko zavedno občinstvo, da podpira brate stanovanjskega odseka in jim gre po možnosti na roko.

Sokolske razglednice. Prva znamenja, da doživimo drugo leto nekaj posebnega, so se že pojavila. Sokolske razglednice so že nekaj časa v prometu, vsakdo jih je torej že lahko videl in se prepričal, da so te razglednice nekaj takega, kar mora imeti vsak zaveden Slovenec. Te razglednice ti v živih slikah predložijo velik del slovenske sokolske zgodovine. Katerega Slovenca ali Slovenke ne zanima to? Te razglednice se priporočajo same radi svoje zgodovinske znamenitosti. Tu imaš

zasišlan se pa sploh ni spominjal, kaj se je dne 22. septembra godilo in govorilo v Tomačevem.

Sodnik je na to prešel takoj k razsodbi v zadevi Ivana Dovča proti gospodu Zabarju ter spoznal poslednjega krivim v smislu obtožbe in ga obsodil na globo 50 K, za slučaj neizpolnitve v petdnevni zapor. To svojo razsodbo je oprl sodnik na pričevanje Franceta Semrajca in Matevža Bolhe, ki sta pod prisego točno potrdila obtožbo. Kot olajšilno je smatral sodnik, da je bil gospod Zabar vsled zavzete pijače zelo razburjen in da je upati, da se bode boljše. Ker ni našel nobene obtežilne okoliščine, smatral je izrečeno kazeno za primerno krivdi gospoda Zabarja.

Dr. Čukoladovič: »Priglašam zoper obe razsodbi vzklic in prosim, da se nam vročita pismena odpravka vzklicanih razsodb.«

Na to se je počasi izpraznila sodna dvorana šte. 28; naš znanec gospod Zabar je odhajal iz dvorane zelo potrjen v družbi svojega zastopnika dr. Čukoladoviča, ki ga je tolažil s svečanimi zadržili, da ste obe razsodbi krivični, vsled česar ju bode deželno sodišče moralo razveljaviti in dati popolno zadoščenje gospodu Zabarju. S to tolažbo je odšel potem gospod Zabar, ne da bi pogledal svojega prijatelja Slepavčiča, domov h kosilu, ki mu pa danes kar nič ni hotelo tekniti.

pred seboj južne Sokole iz leta 1864. in 1866., deputacije na zletu v Varni 1874. in v Pragi 1882. Tu vidiš prepoveditelja našega Sokolstva dr. V. Murnika s slavno svojjo četo, ki je pretvorila Tyršove in Fügnerjeve misli pri nas v dejanja! In tam nastopa starostka dr. Franja Tavčarjeva s ponosnim dekliškim sokolskim cvetom! Ko to zreš pred seboj, moraš se razveseliti, da je že toliko napredka. Sedaj pa idi vsak in ne samo kupi, nego kupuj le te vele-zanimive razglednice. Ako pišeš prijatelju, a tudi v trgovini in obrtu poslužuj se teh razglednic, koristiš boš dobri stvari, kajti za zlet se potrebuje mnogo, mnogo denarja. Pri razglednicah je res malo dobička, ali tudi Sokolu velja: »Kamen do kamna palača«.

Razprodajo zletnih razglednic je prevzel zletni finančni odsek. Naročajo se pod naslovom: »Slovenska sokolska zveza — finančni odsek za III. slov. vsesokolski zlet — v Ljubljani. Pri večjem naročilu velja naslednji popust: 100—200 razglednic 15%, 200—400 razglednic 20%, od 400 dalje 25%. Društva in privatniki morajo poslati znesek za naročene razglednice naprej, trgovci jih dobe v komisijsko založbo. Posamezne razglednice se prodajajo po 10 v. Vseh 8 razglednic v skupnem zavrtku stane 60 vin.; pri naročilu serij znaša pa popust le 15%. Bratje, širite zletne zgodovinske razglednice!

Sokolsko članstvo in slovensko občinstvo opozarjamo, da kupuje prave zletne razglednice, ki jih je izdalo vodstvo III. slov. vsesokolskega zleta, kar je razvidno iz tiska na razglednicah. Nekatere nemške židovske tvrdke nameravajo izrabiti zlet v zasebne špekulacije in so izdale sokolske razglednice, ki so po izvršbi in obliki slabe in niso v nobeni zvezi s sokolskimi društvi in III. slov. vsesokolskim zletom. Od teh nima slovenska sokolska organizacija nobenega dobička. Zatorej kupujte in širite prave zletne razglednice.

Klavirni izvleček za prste vaje članstva je ravnokar izšel ter se ga naroči proti predplačilu ali povzetju pri »Slovenski sokolski zvezi«: cena 1 K; v zalogi ga imajo tudi tvrdke: Narodna knjigarna in L. Schwentner v Ljubljani.

Vse poštne pošiljke, pisma kakor tudi denarne pošiljke nasloviti je direktno na »Slovensko sokolsko zvezo«, pod tem naslovom pa naj bo označen dotični odsek kateremu je pismo, oziroma pošiljatev namenjena.

Prijetna dolžnost nas veže zahvaliti se na tem mestu bratu Rajko Arcetu, ki je prispeval k zletnemu skladu 200 K ter bratu Vaso Petričiču, ki nam je v isti namen nakazal 100 K.

Za velikodušna darila bodi jima na tem mestu izrečena iskrena sokolska zahvala.

Na zdar!

Dr. Ivan Oražen, starosta.
Dr. Viktor Murnik, načelnik.
Bogumil Kajzelj, tajnik.

Štajersko.

Iz Maribora. (Razpust deželnega zbora.) V tukajšnjih nemško-nacionalnih političnih krogih so prepiranja, da pride že v kratkem do razpusta štajerskega deželnega zbora in se že pripravljajo na to eventualnost z nado, da bodo štajercijanci pri volitvah delali slovenskim klerikalnim obstrukcionistom mnogo škode. Potrebno je, da se narodni Slovenci začno pravočasno pripravljati na volitve.

Iz Maribora nam pišejo: Z današnjim dnem se je pričela reklamacijska doba za prihodnje občinske volitve. Ker smo prepričani, da je volilni imenik prirojen gospodujoči stranki, je pač tudi dolžnost slovenskih volilcev, da se pobrigajo, če so v volilnem imeniku. Zadnji čas je namreč, da se pomeže s kliko, ki zdaj vlada na mariborskem magistratu. Slovenci pač nimajo še upanja, da bi sami zmagali, vendar imajo pa že toliko moči, da lahko odločujejo pri volitvi. Slovenski volilci bodo vsled tega dali svoje glasove pač onim, ki priznavajo eksistenco slovenskega življa v Mariboru. Pozivljamo torej slovenske volilce, da si ogledajo v reklamacijski dobi volilne imenike ter se s tem prepričajo o svoji volilni pravici.

Neznani mrtvec. Iz Ormoža poročajo: 12. oktobra popoldne so našli na travniku posestnika Jakob Mikla v Velicaneh na kupu sena truplo nekega neznanega moža. Na truplu ni bilo videti nikakih poškodb ali sledov nasilnosti. V žepu mrtveca so našli zapisnik mlinarjev. Truplo so obducirali ter konstatirali kot vzrok smrti srčno kap. Identiteta moža še ni dognana.

Iz Grada: Rudar Kompec v Graden je blazen človek. Prišel se je

na policijsko stražnico pritožiti, da so mu v neki krčmi zadržali dežnik — naenkrat pa je potegnil revolver in začel streljati na redarje ter enega izmed njih težko ranil.

Sleparije pri nemški hranilnici. Pri nemški hranilnici v Birkfeldu so zasledili velike sleparije, ki jih je že delj časa izvrševal odnotni občinski tajnik in knjigovodja hranilnice Jožef Stangl. Dozdaj so dognali, da je Stangl poneveril več nego 10.000 K. Domnevajo, da si je kot občinski tajnik prisvojil tudi občinski denar. Izročili so ga dež. sodišču v Gradcu.

Iz Slovenj Gradca. V šte. 239. od četrtka 17. oktobra 1912 je bilo v našem cenj. listu čitati pod označbo: Za začasne učitelje ozir. suplente na ljudskih šolah so imenovani: Krpač Rudolf za Slov. Gradec (okol.), kar pa ni resnično. Za Slov. Gradec (okol.) je imenovan prov. učiteljem gospod Mlinšek Francisek, a ne gosp. Krpač Rudolf.

Hiša v Celju. V ponedeljek, dne 28. t. m. ob 10. uri dopoldne, se vrši v pisarni notarja gosp. L. Baša v Celju prostovoljna dražba hiše, ležeče v Celju v Graški ulici šte. 8. Opozarjamo na to prodajo zlasti naše trgovce in obrtnike, ker leži hiša v središču mesta v najbolj prometni ulici. Opozarjamo na to prodajo pa tudi naše narodne kroge, da ostane slovenska posest v slovenski roki. — Več inserat!

Koroško.

Utonila je v Brezah zasebnica Hema Grabnerjeva. Žena se ga je rada večkrat napila. Ob tej priliki se je vračala tudi nekoliko vesela domov in je padla v domač potok, iz katerega so jo še le drugi dan potegnili.

Moten ples rekrutov. Letošnji rekruti so priredili v hotelu »Goldek« v Spitalu ob D. poslovljni plesni venček, ki je bil zelo številno obiskan. Konec tega venčka pa je bil nepričakovan. Med daljšim plesnim odmorom se je utrgal del stropa v plesni dvorani in padel. K sreči je bil takrat odmor in je bilo v dvorani le nekaj parov, ki so pa slučajno stali na drugem koncu dvorane. Nekaj oseb je bilo lahko poškodovanih.

Novorejenček med cvetjem na grobu. V Beljaku je vzbudila veliko zanimanje vest, da je našel grobokop na grobu pred 14 dnevi umrlega polkovnega zdravnika dr. Friderika Schüllerja med cvetjem skrito truplo novorojenčka. Otrok — fant — je bil dobro razvit. Truplo je bilo zavito v mal namizni prtč z znakom T. H. in zavito v papirnat ovoj, na katerem je tiskana tvrdka M. Pipan. Stvar je popolnoma zagonetna in nimajo do sedaj še nobede sledi o materi otrokovi.

Primorsko.

V višji razred aktivnih doklad so pomaknjena sledeča mesta: Pulj pride v I. razred, Meran in Beljak v II. razred, Koper, Gradišče, Lovrana, Tržič, Poreč, Pazin in Vrdelj pa v III. razred.

Odlikovanje. Cesar je izrekel povodom vpokojitve računskemu ravnatelju pri nadomestništvu v Zadru posebno zahvalo.

Novo vino se sme točiti v javnih lokalih v Gorici šele počenši s 1. novembrom.

Iz Sv. Križa pri Trstu. Tu priredi pevsko društvo »Skala« v nedeljo, dne 20. t. m., veselico z raznovrstnim in zanimivim programom. Z veselico se priredi tudi toli priljubljeni cvetlični dan, pri katerem sodelujejo — kakor se sliši — vse tukajšnje politične stranke, izvzemši pečišče Italijanov. In tako je prav. — Samo nekaj nam teži srce: »Slovenski Narod«, katerega se tukaj prav marljivo čita in tudi prodaja, je pred nedavnim časom prinesel dopis od tu, z vsebino katerega so soglašale vse tukajšnje politične stranke. Omenjeni dopis je namreč pozival vse rodoljube v Trstu in okolici, da bi se tudi otrokom tukajšnje slovenske šole priredila božičnica, kakor jo prireja vsako leto svetokriška »Legina« šola, da ne bode slovensko šolo obiskujoča mladina mlo gledala, kako se »Legina« šolska mladina vrača bogato obdarovana od božičnice domov. Ni čuda, ako otroci — otroci so pač otroci — mlo prosijo svoje starše, naj jih vpišejo v »Legino« šolo, da bodo tako tudi oni deležni raznih dobrot, s katerimi so »Legini« otroci tako obilno nagrajeni. Znano je, da je v zgornji tržaški okolici Sv. Križ edina vas, da ima poleg slovenske tudi italijansko šolo. — Naše skromno mnenje bi torej bilo, da bi se čisti prebitek veselice in cvetličnega dne dne 20. t. m. vporabil, če že ne ves, pa vsaj deloma, za krvavo potrebno božičnico v Sv. Križu samem. Prepričani smo, da bi vse tukajšnje stranke, brez razlike političnega mišljenja, bile s tem jako zadovoljne. — Upamo tudi, da slav. vodstvo Ciril Metodove družbe ne bi temu opore-

kalo. Pri tej priliki se obračamo tem potom do vseh slovenskih tržaških denarnih zavodov in drugih, dobro situiranih rodoljubov, da bi nam priskočili na pomoč. Ne beračimo za se, beračimo za ubogo našo slovensko šolsko mladino v Sv. Križu. Rodoljubi, na noge! Mesec december se približuje in božičnica slovenskim otrokom ni še zagotovljena, »Legini« pa že kdaj, ker ni denarnih sredstev. En sam ne more vsemu kaj; z združenimi močmi pa se lahko mnogo doseže. — Sklenemo s željo, naj bi ta prošnja, ta poziv, ne ostal glas vpijočega v puščavi. Da ima »Legina« šola v Sv. Križu skoro toliko razredov, kolikor slovenska šola, temu je kriva največ naša brezbriznost. — Ljudstvo je ubogo, vse je drago...

Poboj. Povodom fantovskega pretepa v Boljuncu je zabodel neki Sancin Lovro od Ivana, Matijo Maverja iz Boljunca z nožem v prsi tako, da je obelzel ta na mestu mrtve. »Perla.« Včeraj so spustili v morje v ladjedelnici v Tržiču nov parnik »Perla«, ki ga je naročila parobrodna družba »Navigatione Libera Triestina«. Parnik je povsem moderno opremljen in nosi 8250 ton.

Tržaška porota. — Nevaren žepni tat. Včeraj se je vršila pred tukajšno poroto zanimiva obravnava proti 26letnemu lastniku gledališča s punčkami, Hiparhu Striuli. Obtoženec je znan, zelo predrzen in zloglasen žepni tat. Obtožnica mu očita dva slučaja žepne tatvine. Lloydovemu uradniku Josipu Majonici je ukradel med vožnjo na tramvaju denarnico, v kateri je bilo 1920 kron denarja. To je bilo 24. majnika. Šest dni pred pa je izmaknil tudi med vožnjo na tramvaju trgovcu Ferdinandu Hörmannu denarnico, v kateri je bilo 1270 kron. Striuli je napravil torej obakrat dober plen. Toda zasegla ga je policija. Striula pred poroto vse taji. On trdi, da je denarnico Majonice našel, o Hörmannovi denarnici pa pravi, da sploh nič ne ve. Porotniki so potrdili prvo vprašanje glede tatvine Majoniceve denarnice, zanikali pa vprašanje glede Hörmannove denarnice. Striuli je bil obsojen na 4 leta težke ječe. — Danes se vrši obravnava proti Ivanu Peterci, Ivanu Schobru, Venclu Osvaldu in Francu Šušteršiču zaradi goljufije pri trdki Franc in Kranjc v Trstu.

Prijet nevaren vlomilec. Policija v Trstu je aretirala zaradi vlačugarstva Valentina Krštanca iz Komna, ki ima policijsko prepovedano bivanje v Trstu. Pri Krstanu so našli 320 kron denarja. Pri preiskavi so dognali, da je Krstan vlomil 9. t. m. v trgovino Jerneja Ukmarja v Kobdilu. Ukradel je v prodajalni 1680 kron denarja, več oblike in jestvin. Če je Krstan ostali znesek denarja že v tem kratkem času zapravil, ali ga je komu dal, še ni znano.

Napaden avtomobil. Poročali smo že, da je 8. oktobra napadel bančni uradnik Sebastian Jedrežič v Trstu ponoči nek avtomobil, ga ustavil in ustrelil s samokresom proti potnikom. Zadel ni nikogar. Od strani obtoženca se poroča, da je on avtomobil ustavil, ker je mislil, da so v vozu njegovi prijatelji. Ko pa je videl zmojo, je prosil oproščenja, toda v tistem trenutku mu je dal eden zaušnico. Ker so ga hoteli baže tudi ostali napasti, je ustrelil. Cela zadeva se bo obravnavala v kratkem pred sodiščem.

O verstvu Jugoslovanov.

Včeraj je predaval v veliki dvorani »Mestnega doma« o »Verstvu Jugoslovanov« prof. dr. Fr. Ilešič ter izbral podatke razvoja krščanskega življa na Balkanu od svojega početka do novejših časov.

Primanjuje nam prostora, da bi po zasluženju priobčili vse temeljito predavanje, ter se omejujemo le na kratke podatke.

Slovenci so prejeli krščansko vero od bratov Cirila in Metoda pa tudi iz Ogleja. Brata Ciril in Metod sta delovala na Moravskem, na severnem Ogrskem in brez dvoma tudi v tedanjih slovenskih deželah. Bila sta tudi v hrvaškem Primorju in brat Metod je deloval tudi v Makedoniji. Katero vero sta oznanjevala, katoliško ali pravoslavno? Bila sta grška menihi, prišla sta iz Male Azije, bila sta pa tudi v Rimu ter jih je papež blagoslovil. Obredi, ki sta jih vpeljala, so bili grški, pozneje pa sta se oklenila latinskih obredov. Vera, ki sta jo oznanjevala ni bila niti izrecno rimska, niti bizantinska, bila je edino krščanska vera. — Sele pozneje se je razvil veliki razloček med Rimom in Bizancem. Oglejski vpliv je bil čuti tudi na Hrvaškem, zlasti na hrvaškem Primorju. Dalmatinski Hrvati so bili krščeni iz Rima, toda to iz političnih oziror, ker so bili kot bojevniki nevarni Bizancu. Srbi, ki so danes pravoslavni, so stali do 13. stoletja pod latinskim vplivom. Štefan Nemanja, prvi srbski veliki knez, je

bil krščen od Rima. Stefan Venčani je sprejel krščanstvo od Rima, pozneje pa se je iz političnih ozirov obrnil k Bizancu. Tako se je spremijalo verstvo zaradi političnih raznov.

Od 10. stoletja naprej se je razvijalo med Jugoslavi novo verstvo »Bogumilstvo«, ki ni priznavalo v cerkvi nobenega duhovništva, držeč se načela: »Kjer je par kristjanov, je cerkev«. Bogumili so zavživali vino, mesa pa niso vživali. Živeli so v strogi askezi in imeli ostro disciplino. Poznali so samo sv. pismo, a starega testamenta niso priznavali, ker je poganski, zato so zahtevali tem temeljitejšo znanje novega testamenta. Niso imeli vseh zakramentov in niso poznali vic ter niso dopuščali, da bi se zlo kaznovalo; v tem se približujejo nauku Tolstega. Kakor Tolstoj niso priznali visokih avtoritet. To je bila samonikla demokratična in socialistična jugoslovanska cerkev. Rim pa je poklical proti tej cerkvi, ki je bila razširjena v Bosni, ogrske meče. Končno so se bosenski vladarji spreobrnil h katoliški cerkvi, prišli pa so v navzkrižje s svojim ljudstvom. Tako je bilo, ko so prišli Turki v Evropo. Bogumili so iskali pomoči pri Turkih in tako se je moglo zgoditi, da so Turki zavladali na jugu. Sčasoma je celo visoko plemstvo sprejelo turško vero, tako da je celo bil zmogovalec pri Sigetu Mehmed Sokolović bosanskega pokolenja. — Rim je videl v Bogumilstvu hujšega nasprotnika, kakor v Turku.

Če pogledamo danes razliko med Srbi in Hrvati, se moramo vprašati, ali je vredno, da se zaradi političnega naziranja njih vladarja v preteklosti, koljejo? Na to je kulturni svet že odgovoril in jasni so znaki sodelovanja Srbov in Hrvatov.

Kaže se ta skupnost v raznih kulturnih delih obeh narodov. Omeniti je samo Valdeca, Meštovića in Vojnovića. Kulturni narod srbski in hrvaški bo šel, ko se konča veliki dogodek na Balkanu 9 do 10 milijonov duš. Tudi so se ostrine, ki so razdvajale oba naroda, že skrhale. Nastaja pravoslavno - katoliški narod. — Za nas pa preostaja edino to, da se naslanjamo na geografsko nam bližji narod, na Hrvate. Pri tem nas ne sme vstrašiti dejstvo, da se kulturni Hrvati boje, da najdejo pri nas samo nazadnjaštvo.

Zato je edino umestno, da kličemo ob tej priliki bratom Hrvatom, da naj ne pozabijo, da smo vsi sinovi ene krščanske cerkve, pa naj nas razdvaja današnja politika ali politika naših prednikov.

Dnevne vesti.

— **Združjenje slovenskih in hrvaških klerikalcev.** Že dlje časa obstoji med slovenskimi klerikalci in med hrvaško stranko prava nekaka alijanca, ki je pač dala dr. Šusteršiču politiki nekaj glasov v državnem zboru in prinesla dalmatinskim pravašem nekaj moralne in denarne podpore pri raznih volitvah, sicer pa ni dosegla niti najmanjšega uspeha. Narobe! Hrvaški stranki prava je ta alijanca pred svetom celo škodila, kajti evidentno je, da je dr. Šusteršič hrvaški akciji proti Čuvaju podstavil nogo in onemogočil odpravo Čuvajevega režima, za kar je hrvaška stranka prava soodgovorna, naj se tega brani kolikor hoče. Zakaj se hrvaška stranka prava po Šusteršiču spletli zoper vojno proti Čuvaju ni ločila od slovenskih klerikalcev, to je danes že tajnost. Gotovo je le to, da niso odločili politični in stvarni nagibi, nego popolnoma drugi momenti. Če bi se bili namreč hrvaški pravaši ravnali po političnih in stvarnih nagibih, bi bili takrat pokazali slovenskim klerikalcem hrbet in se za vojno zoper Čuvaja združili s svojimi ožjimi rojaki iz Dalmacije. To pa se ni zgodilo in to meče slabo luč na hrvaške pravaše. Alijanca med slovenskimi klerikalci in hrvaškimi pravaši je takrat prestala po dr. Šusteršiču provzročeno težko obremenitev in zdaj se pripravljajo slovenski klerikalci in hrvaški pravaši, da to alijanco še poglobijo in da se še tesneje združijo. Kaj je to provzročilo, je še zavito v gosto meglo. Kar nenadoma je prišlo in brez vsakega vidnega vzroka. Sestanku v Opatiji je sledila dunajska resolucija, ki je v najostrejšem nasprotju z reško resolucijo in jutri se snidejo v Ljubljani slovenski klerikalni poslanci in hrvaški pravaški poslanci, da ustanove skupno klerikalno slovensko-hrvaško stranko. Vedno nezanesljivo in konfuzno klerikalno časopisje namigava, da prevzamejo Slovenci hrvaško misel pravaško, Hrvatje pa slovenski klerikalizem. To so seveda besede brez vsakega realnega pomena. O svojih pravih namenih in ciljih niso klerikalci, ne slovenski, ne hrvaški, še ničesar povedali — to prikrivajo skrbno, ali vse, kar se ču-

je o pripravah za ta sestanek, napravila vtisk, da ima ta nova stranka starih grešnikov namene, služiti vsakovrstnim tujim interesom vladnim, duhovskim, zunanje-političnim, samo slovenskim in hrvaškim narodnim interesom ne. Nekoliko jasnosti prinese v to pač sklepi jutrišnjega sestanka, četudi ni pričakovati, da bi snovateli nove stranke razodeli to, kar bi javnost najbolj zanimalo. Kar se tiče nas Slovencev, gledamo lahko popolnoma hladnega srca na ta sestanek, zakaj na naše razmere ne bo čisto nič vplival. Naši klerikalci se ne bodo predruščili; naj bodo zvezani s hrvaškimi pravaši ali z laškimi iredentovci ali z nemškimi krščanskimi socialci — vedno bodo ostali, kar so zdaj. Pač pa zna ta nova stranka vplivati na hrvaške razmere in sicer s tendenco, na katero je treba, da pazijo nanjo — Srbi. Ker torej ta jutrišnji sestanek hrvaških in slovenskih klerikalcev naših narodnih in strankarskih interesov nič ne tangira, ga bomo presojali samo s splošnega jugoslovanskega stališča, povečmo pa že zdaj, da gospodi, ki bo jutri zbrana, nič preveč ne zaupamo, nego se bojimo, da bo od tega sestanka datirati novo dobo medsebojnih verskih in političnih bojov med Jugoslavi. Če se naša bojazen ne uresniči, nas bo to samo veselilo.

— **Narodni Hrvati in brezdovinski Slovenci.** Zastopniki hrvaške stranke prava pridejo jutri v Ljubljano, da ustanove s slovenskimi klerikalci skupno politično organizacijo. Hrvaški pravaši so brez dvoma dobri narodnjaki. Njim je res za hrvaško narodno stvar, med tem ko je slovenskim klerikalcem narodna stvar samo predmet za politične kupčije in prav nič več. Združevanje narodnih pravašev s slovenskimi klerikalci si ni drugače tolmačili, da hrvaški pravaši niti ne vedo, kako vlog igrata klerikalci pri nas na Slovenskem, namreč popolnoma vlogo Madžaronov na Hrvaškem. Da se nam ne bo očitalo, da samo sumničimo, hočemo navesti gotova fakta, iz katerih bodo hrvaški odposlanci pač lahko razvideli, s kom imajo pravzaprav opraviti. Prvi postulat vsake zares narodne politike je, da se narodni jezik uveljavlja v uradu in šoli. Za tem so težile doslej vse slovenske stranke, zato so posvečale največjo pozornost tako uradniškemu, kakor šolskemu vprašanju. S težkim trudom in delom smo dosegli, da se je naše šolstvo prav lepo razvilo in da smo zlasti na Kranjskem dobili pretežno večino slovenskih uradnikov, ki so skrbeli za to, da se naš jezik v uradih ni zapostavljal. To je bilo do časa, ko se klerikalna stranka ni zavladala na Kranjskem in na Slovenskem. Čim pa je prišla pri nas na krmilo stranka pod vodstvom dr. Šusteršiča, je nastal v tem oziru popoln preokret. Ne bomo izrekli sumničenj, marveč bomo pustili govoriti samo gola fakta. Z direktnim sodelovanjem dr. Šusteršiča smo dobili v Ljubljani posebno nemško gimnazijo. Z dovoljenjem klerikalcev je bil imenovan za Kranjsko poseben nemški deželni šolski nadzornik. Dasi imajo klerikalci večino v deželnem šolskem svetu, vendar ničesar ne store za slovensko šolstvo na Kočevskem. Nemški šulferajn tam svobodno snuje ob slovenski meji svoje germanizatorske šole, a klerikalci ne ganejo niti s prstom, da bi to germanizatorsko delo paralizirali z ustanovitvijo slovenskih šol. Zato je doslej ostal brezuspešen trud v Kočevju živčih Slovencev, da bi dobili slovensko šolo. V sramoto Kranjske, v kateri so absolutni gospodarji klerikalci, moramo priznati, da mora celo v tej najbolj slovenski zemlji podpirati slovensko šolstvo na kočevski meji »Družba sv. Cirila in Metoda« zato, ker klerikalci kot gospodarji v deželi ne store prav nič, da bi obvarovali slovensko dečo potujčenja. In kakšne zasluge so si stekli klerikalci v uradniškem vprašanju? Ako povečmo, da je dr. Šusteršič slovesno proglasil, da njegova stranka nima vzroka, posvečati pozornosti uradniškemu vprašanju, potem bodo pač tudi hrvaški pravaši razumeli, koliko je v tem oziru bila ura. Zopet naj govore suha dejstva! Odkar je zavladala na Slovenskem klerikalna stranka, se na Štajerskem in Koroškem sistematično iztrebljajo slovenski uradniki in potekla so že leta, odkar ni bil tu imenovan niti eden slovenski uradnik! In na Kranjskem, kjer je 96% slovenskega prebivalstva? Pred desetimi leti smo imeli na vseh višjih mestih slovenske uradnike? In danes? Niti enega več, seve, ker klerikalni stranki, kakor je rekel Šusteršič, uradniško vprašanje ni nič mar! In tako imamo na vseh višjih mestih sedaj Nemce! Predsednik deželnega sodišča v Ljubljani je Nemec, finančni ravnatelj je Nemec, državni pravdnik v Ljubljani je Nemec, predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu je Nemec in tako dalje ad infinitum! Da, zgodilo se je celo, da je dr. Šusteršič sam osebno pri justičnem ministru dr. Hochenburgerju interven-

iral proti Slovincu dr. Kavčiču, ki nota bene ni naprednjak, za Nemca Elserja, ki je takoj, ko je bil imenovan, jel iztrebljati slovenski jezik iz sodnega uradovanja! To se je nam zdelo potrebno napisati v album hrvaškim pravašem, ki pridejo jutri v Ljubljano ter se nadejajo, da bodo s pomočjo naših klerikalcev rešili Hrvaško! Prazne nade! Ako slovenski klerikalci tako delajo za uresničenje slovenskih narodnih idealov, kakor smo gori dokazali, kako se naj potem od njih pričakuje, da se bodo resno zavzemali za uresničenje hrvaških idealov?!

— **Najnovejši eksportno blago slovenskih klerikalcev.** Mogočno pilajo klerikalni časopisi in naznanjajo, da bodo kranjski klerikalci začeli eksportirati na Hrvaško — krščansko prosveto Slovencev. Ubogi Hrvatje, še te nesreče jim je treba. Že tako so reveži, tlačijo jih Madžari, izsesavajo jih Židje, izpodrivajo jih Svabi, tare jih čez glavo nadlog, zdaj naj pa pride nadnje še krščanska prosveta Slovencev. Ta krščanska prosveta, ki jo prakticirajo naši klerikalci, je nekaj takega, da je niti najhujšim sovražnikom ne privoščimo, kaj šele najbližjim bratom. Krščanska prosveta Slovencev, ki jo hočejo klerikalci eksportirati na Hrvaško, uči: ubijaj svojega brata, če ni tvojega mišljenja; za političnega nasprotnika ni nobene pravice; političnega nasprotnika ne moreš nikoli dovolj zaničevati in najbolje je, da ga vržeš v grapo in ga s kamni ubijaš ali pa ga vsaj poženi v luknjo, koder sicer prebivajo samo psi; grabi javen denar in ga potroši za strankarske namene, naj je javni interes še tako oškodovan; zastrupljaj ljudstvo z lažmi in obrekovanji; hujšaj sina proti očetu, ženo proti možu, hčer proti materi in prodajaj vse, kar je narodu dobro in koristno, kajti z izdajanjem naroda se delajo najboljše kupčije. Tako je krščanska prosveta, ki jo doma dovolj občutimo in ki jo hočejo klerikalci zdaj še na Hrvaško eksportirati. Pač lahko ponovimo: Ubogi Hrvatje!

— **Ali ni bilo prezgodaj?** »25letnico svojega delovanja v deželni bolnišnici praznuje danes gospod primarij dr. Bock« — tako se začelja notica, ki jo je dne 17. oktobra priobčil »Slovenec« in v kateri potem obširno pripoveduje da se je povodom te 25letnice vršila v deželni bolnišnici interna slavnost in da so se celo maše brale, da bi bog še dolgo vrsto let ohranil gosp. primarija trpečemu človestvu. Primarij dr. Bock je jako ugleden zdravnik in kakor gotovo vsak, mu tudi mi želimo, da bi mogel še mnogo let izvrševati svoj poklic. Ali nekaj opomeni »Slovenec«: notici moramo vendar napraviti. Pred vsem moramo izraziti svoje začudenje, kako da je naenkrat pri klerikalcih nastala taka naklonjenost za dr. Bocka. Ta isti »Slovenec« je namreč dr. Bocku časih že z veliko sovražnostjo očital, da je bil njegov oče Žid, ki je prestopil k protestantizmu, norčeval se je večkrat iz luteranstva dr. Bocka in spravil hčerko g. dr. Bocka celo v sodno preiskavo zaradi motenja vere — zdaj pa naznanja, da so se za dr. Bocka brale celo katoliške maše! Še čudnejša pa je, kako je bilo mogoče dne 17. oktobra 1912 praznovati 25letnico dr. Bockovega delovanja v deželni bolnišnici. Ker je bila svoj čas zaradi nastavljenja dr. Bocka v deželni bolnišnici velika vojska v deželnem zboru — za dotično mesto sta se potegovala pokojni dr. Ljudevit Jenko in dr. Bock — ni bilo težko najti tozadevne podatke. Dr. Bock je vstopil dne 18. oktobra 1889 v deželno službo kot brezplačni ordinarij in je bil dne 1. januarja 1893. imenovan za definitivnega primarija. Naj računamo kakor hočemo — primarij dr. Bock še ni 25 let v deželni službi in je bila ta petinvajsetletnica za dve leti prezgodnja. Krivda za to prezgodnje praznovanje pač ne more drugega zadeti, kakor deželni odbor, zakaj tam morajo imeti akte in iz teh bi bili lahko konstatirali, kdaj je dr. Bockova 25letnica. A menda vlada pri deželnem odboru tako vzoren red, da še kaj takega niso v stanu dognati. Dr. Bocku pa vseeno želimo, da bi bil ohranjen bolnišnici še mnogo let, saj ga bolnišnica toliko bolj potrebuje, ker je v zadnjem času izgubila mnogo svojega ugleda in se ima pač samo nekaterim zdravnikom zahvaliti, da ima še kaj zaupanja pri ljudstvu.

— **Županski shodi.** Klerikalci so vpeljali takoiimenovane županske shode, ki se jih morajo udeležiti župani, po možnosti pa tudi občinski svetovalci, odborniki in tajniki. Če bi bili ti shodi res poučni, bi jih vsak pozdravil. A ti shodi so imeli doslej samo namen, da je dr. Pegan, oborožen z avtoriteto deželnega odbornika lahko harangiral župane in odbornike za klerikalno stranko in tradiral klerikalno politiko. Stroške za to politično hujskanje pa plača deželni odbor in pa občine. Tako delajo klerikalci pod imenom županskih

shodov strankarsko agitacijo na javne stroške, med tem ko manjka deželi in občinam za najpotrebnejše stvari denarja.

— **Klirikalne zverine.** Dne 6. t. m. je bil v Krtni pokopan član domžalskega Sokola, Pavel Grošelj, ki so ga podivljani klerikalci v Kraskah pri Moravčah ubili. Klerikalcem pa ni dovolj, da so Grošlja ubili. Našle so se zverine, ki se v umazanem »Domoljubu« zaganjajo v obducijsko komisijo, zakaj ni ubitega Grošnja dala koj po obdukciji pokopati in tako onemogočila, da je imel pošten pogreb. Kakor da bi obducijska komisija sploh imela pravico, kaj odločevati glede pogreba. Saj Grošelj vendar ni umrl za kako infekcijsko boleznijo, ampak so ga katoliški tolovaji ubili. Povrh se »Domoljubova« zverina še usaja, ker se je Grošlju izkazala zadnja čast in sicer vse kar po liberalno leze ali gre od Domžal pa do Moravč in do Krašnje, in navaja imenoma pet ljudskih učiteljev, ki so šli za pogrebom, prav kakor bi bilo to kaka sramota, spremiti na zadnji poti človeka, ki so ga klerikalci ubili. Ta »Domoljubova« notica je naravnost dragocena ilustracija klerikalne podivjanosti in propadlosti ter priča, da zahtevajo klerikalci zase ne-le privilegij, da smejo politične nasprotnike ubijati, nego povrh še privilegij, da ubije žrtve niti poštenega pogreba ne smejo biti deležne. Nič drugega ni treba, kakor da deželni šolski svet začne disciplinarno preiskavo proti učiteljem, ki so se udeležili Grošljevega pogreba.

— **Brezverska cikoriija.** Vydova cikoriija je prišla na indeks. Klerikalci so ji napovedali vojsko. V svojem reklamnem časopisu je namreč ta tovarna priobčila povestico, v kateri je v poljudnih besedah rečeno, da je molitev samosugestija in nič drugega. Zaradi tega so zdaj klerikalci začeli vojsko zoper ta list in zoper to cikoriijo.

— **Iz seje deželnega šolskega sveta za Kranjsko.** Na ljudskih šolah so imenovani: Franc Trošt za učitelja v Hrušici; Ivan Tavčar za nadučitelja na Brdu; Pavla Dežman za učitelja v Gorjah; Viljem Mazi za učitelja in Adela Martinc za učitelja v Dobrepolju; Friderik Sadar za učitelja v Koroški Belu; Makso Kalan za nadučitelja in Marija Pleško za učiteljico v Nadanjem selu; Ivan Pirnat za nadučitelja v Mokronogu; Albin Sajo vic za učitelja v Mirni; Aleksander Jeločnik za učitelja, Kristina Satler in Marija Babnik - Rajar za učiteljico v St. Vidu pri Ljubljani; Marija Uršič za učiteljico v St. Vidu pri Vipavi.

— **Iz dveh virov.** Se je Kolinska kavna primes priljubila vsem slovenskim gospodinjam. Predvsem zaradi izvrstne kakovosti, ki ji je pridobila glas najboljšega kavnega dodatka, in zaradi tega, ker je pristno domače blago. Prav ravna samo tista gospodinja, ki kupuje Kolinsko kavno primes. Za svoj denar dobi res dobro blago in zadosti obenem tudi svoji narodni dolžnosti, ki ji v soglasju z znanim našim geslom »svoji k svojim« veli, da kupuje samo domače blago. Omenjamo, da Kolinska tovarna daruje vsako leto prav znatne vsote za slovenske narodne namene, posebno za našo »Družbo sv. Cirila in Metoda« in v tem se že kaže, da je domače podjetje ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih, in to nam tembolj nalaga dolžnost, da jo podpiramo z nakupovanjem njenih izdelkov.

— **Iz Stožice** nam pišejo: Katoliški mož je Mihael Dimnik iz Jarš, po domače Štefek. Prodal je na njivi zelja, v glavah posestniku Šafarju, ki z zelim kupčije in ga naprej pošilja v glavah. Pogodbo sta tako sklenila, da ga bo sam Dimnik porezal in na kolodvor pripeljal. In kaj je naredil ta krščansko katoliški mož? Šel je a njivo, porezal je najboljši in najbolj trdo zelje in ga odpeljal v farško zadrugo v Šmartno. Najslabše zelje je pa izvozil na južni kolodvor za Šafarja. Ko so Šafarju zelje škartirali in nazaj poslali, je šel k Dimniku in ga prav trdo prijel. Dimnik je na to priznal, da ga je ogoljufal, ter obljubil, da mu bo vso škodo povrnil. Ob enem pa ga je rotil, naj za božjo voljo molči o stvari. Zabeležili smo to stvar, da se spozna, kakšni so klerikalni ljudski osrečevalci.

— **Iz Šmartna pri Litiji.** Če bi kdo slučajno pripotoval v Šmartno in bi bil tukaj neznan, mu priporočamo, naj se obrne do našega postreščka Ernesta Derčarja, peka v Šmartnem. Njegova palača stoji tik šole. Ta možiček namreč prav rad pokaže, katere tukajšnje gostilne so blagoslovljene in katere ne. Kako skrbni mož pazi, da bi njegov sosed gostilničar kake kronice ne zaslužil, se je pokazalo dne 17. t. m. Ta dopoldne sta se pripeljala v Šmartno dva duhovnika. Gotovo nista vedela, da imamo tu svojega postreščka, kajti nista se zglasila pri njem. Na srečo ju je sam zapazil, ko sta se peljala mimo

njega in ustavila pri gostilni, a pravčasno je prisopihal za njima postrešek Derčar in jima zabranil vstop, rekoč: Prosim, nikar v to gostilno, tukaj so drugačnega mišljenja; pojdiva rajše v gostilno organista Rusa, kjer so našega mišljenja. Gosp. Grošelj bi Derčarja zaradi tega prav lahko poklical pred sodišče. Kaj pa, če bi se naprednjaki držali svojih gostiln.

— **Škocijan.** Par dni nas še loči in brumen Škocijanec bo zrl v obličje prevzvišenega gosp. knezoškofa. — Kakšna čast! Anton Bonaventura nas bo osrečil z dežjem, ki ga povsod spremlja. Mlaji, napisi in govori bodo vsaj navidez proslavljali vrhovnega gospodarja fajmoštrov in kaplanov. Čukulada bo »ausrikala«; ali bi ne bilo umestno, da tudi slavna požarna bramba stopi »in Gifed und Reih!« da mu izroče vdanostno zahvalo za prispevke ki jih je premodri deželni odbor tako pravično razdelil! Trikratni »slava« tej novi pravici, ki veje iz deželnega dvorca. Gg. Andrejčič in Globevnik in drugi, zastave ven, znabiti vas prevzvišeni avtor rdeče brošure počasti s kako svetinjo ali posebnim, v ta namen služečim žegnomo. Imena onih, ki bodo dosegli rekord, priobčimo prihodnjik.

— **V Stuttgartu na Nemškem** je v zdravstvenem zavodu nekaj Slovencev in Hrvatov, ki so na delu ponesrečili in zdaj pod vladnim zdravstvenim nadzorstvom čakajo, da dobe izplačane svoje odškodnine. Med Slovenci je tudi žrtev nekdanjega bohinjskega kaplana Oblaka. Ta tip kranjskega duhovnika je slaboumno Marijo Odar pregovoril, da mu je »v dobre namene« izročila svoje hranilnične knjizice, Franca Odra pa je pogal v Nemčijo in ga med ljudstvom razkričal za brezverca. Ta Franc Odar leži zdaj v omenjenem zavodu v Stuttgartu in čaka, da bo mogel z Oblakom napraviti obračun.

— **Brzojavni promet z Grško, Bolgarijo in Turčijo.** Do nadaljnjega odredbe so dopuščene brzojavke na Turško samo v turškem, francoskem, angleškem in nemškem jeziku, brzojavke na Grško in v Bolgarijo pa ne smejo biti šifrirane.

— **Elektrodiagnostični Ideal.** Spored za soboto 19., nedeljo 20. in ponedeljek 21. oktobra 1912: 1. Virovoro. (Potovalna slika). 2. Mirovni angelj. (Velekomično). 3. V zanjki. (Amerikanska drama). 4. Mučna situacija. (Ameriška veseloigra). 5. Četa Zinn. (Varietni film). 6. Mož brez vesti. (Učinkovita drama Nordiskfilm Co. v treh delih). — **Samo zvečer.** 7. Mu-like je zaročen. (Burka.)

— **Psi v kavarnah in gostilnah.** Obča želja vsega kavarne in gostilne obiskujočih gostov je, naj lastniki psov svojih sicer prav prijaznih čvrtorožcev nikar ne vodijo seboj v javne lokale. Gostilničarji in kavararji naj psom kratkoma prepovedo vstop.

— **Aretovan gluhomemi.** Včeraj popoldne je opazila v neki hiši na Miklošičevi cesti služkinja nekega neznanca, ko je prišel iz podstrešja. Na vprašanje, česa išče, ji ni dal nobenega odgovora in odšel dalje. Takoj mu je sledil neki odvetniški uradnik do Pražakove ulice, kjer je neznanec zopet zavil v neko hišo. O tem obveščeni stražnik je tujega posetnika aretoval. Le-ta se dela gluhomemega in je zapisal, da je leta 1889. v Inomostu rojeni mizarski pomočnik Jožef Lofrič ter, da išče dela. Pri njem so našli sekiro, dve srebrni žepni uri, čevljarški nož, strojček za striženje las in dr. Sumljivega tujca, ki brezdvomno ni imel v podstrešjih poštenih namenov, je policija izročila sodišču.

— **Velika tatvina na Dunaju.** Dne 5. t. m. je bilo na Dunaju vlomljeno v neko stanovanje in pri tem ukradene dve hranilnični knjizici eskomptne banke na Kärntnerstrasse glaseči se na ime Viktor von Fritsche, 5 ogrskih kronskih rent po 1000 K, tri avstrijske kronske rente po 10.000 K, majeva renta za 2000 K, oktobra renta za 400 K, ogrska Tisa srečka, srečka avstrijskega rdečega križa, ogrskega rdečega križa, državna zadolžnica, pet Josziv srečk in nekaj drugih dragocenosti. Policija nima po storilcih še nobenega sledu.

— **V pojasnilo.** Konstatiramo, da Marica Babnikova iz Ladij pri Medvodah ni identična s 50letno Marijano Babnikovo, katere ima vsled raznih »dobrih del« za mesto prepovedan povratek in je bila pred kratkem aretovana, kakor smo poročali dne 16. t. m.

— **Oškodovan piskrovez.** Pred 8 dnevi neki hudomušnež ni imel drugega posla, kakor da je pobral nekemu 18letnemu piskrovezu orodje in prinesel pred južni kolodvor, kar pa piskrovezu ni znano in še vedno išče svojega orodja, ki se nahaja v kolodvorski garderobi.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 20 Hrvatov in 8 Slovencev, na-

zaj je pa prišlo 140 Macedoncev in Hrvatov in 20 Slovencev. Iz Nemčije je prišlo 40 Hrvatov.

Izjubljeno in najdeno. G. Antonija Milavčeva je izgubila zlato žensko uro. — G. Fran Gradišar je izgubil 80 K denarja. — Postrežek Jožef Podbregar je izgubil denarnico z 7 kronami. — Ključavničarski vajenec Vladimir Lampič je našel nekaj znakov in zalepk. — Brivec Teodor Burgar je našel žensko ročno torbico z manjšo vsoto denarja. — Šolska učenka Emilija Carmanova je našla zlato zapeljivo. — Delavka v tobačni tovarni Helena Petričeva je našla denarnico z manjšo vsoto denarja. — Železničarjeva žena Marija Ločnikarjeva je našla nekaj denarja in ga oddala pri magistratu.

V kavarni »Central« nastopi danes in naslednje dni kabaretna in glasbena družba »Original The Wehings Ensemble«.

— **Promocija.** Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem medicinske gosc. Josip Vola v šek. Čestitamo!

— **Gospa Jeanetta pl. Föderan-spergova,** ki je bila lani članica slovenskega gledališča, je letos angažirana na gledališču slovečega zimskega zdravilišča Davos v Švici. Nastopila je doslej v dveh partijah; ondodni trije časopisi poročajo o njej z največjo pohvalo.

— **Odpor za nabiranje darov za »Rdeči križ«** balkanskih narodov se ustanovi tudi v Ljubljani. Ustanovni zbor bo, kakor smo izvedeli, prihodnji teden.

— **Uradniki mestnega knjigovodstva** so darovali za »Rdeči križ« balkanskih narodov 20 K. Rodoljubnim darovalcem se zahvaljujemo, ter jih stavljamo za zgled ostalemu občinstvu.

V klinikah za ženske se je dobroznana Franc Jožefova grenčica kot najbolj priljubljeno odvajalno sredstvo obnesla. Celotno najbolj razvane pacientinje jemljejo to izborno, naravno sredstvo radi, ker se pokaže v kratkem blagodejni vpliv sigurno in brez neprijetnih stranskih prikazni. Tajni svetnik dr. v. Winckel v Monakovem piše: »Potrjujem, da se je tudi pri mojih poskusih dokazala izborna kakovost Franc Jožefove grenčice, ki so jo hvalili tudi drugi zdravniki.« — Dobiva se v lekarnah, drgerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnanstvom Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti. (3517)

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Josip Gruđen iz Devina 12 K od veselice s plesom, ki so jo priredili vojaški novinci. Od odhodnični gđc. Anice Zemljanove, poštno upraviteljice se je nabralo v gostilni pri »Kavki« na predlog g. Martina Aleša K 740, eno krono pa je tej poslati dodal g. L. Urbančič radi »zamude časa«.

V Idriji je umrl dne 14. oktobra rudniški strojnik g. Dragotin Habe, ki je bil odločno narodnega in naprednega mišljenja. Posebno mu je bila pri srcu družba sv. Cirila in Metoda in nikoli ni mogel dovolj ostro obsojati gonje proti njej. Njegova ga. vdova Marija Habe je sporočila g. dež. poslancu Ganglu zadnjo voljo rajnikovo in mu izročila za družbo C. M., 200 K. Hvala g. Habetovi, slava spominu vzornega rodoljuba Dragotina Habeta.

Dne 16. t. m. je umrl blagi rodoljub g. Jos. Celestina, c. kr. učiteljski profesor v p. Ob silno mučni svoji boleznini mislil je na Slovenstvo in volil C. M. družbi K 50. — Častit spomin plemenitemu rodoljubu!

Prijatelji C. M. družbe v Črnomlju in okolici so vlnudno vabljeni, da se udeležijo jutri zvečer 20. t. m. vinske trgate, ki jo priredite združeni, marljivo ondodni podružnici v »Gradu« (pri Lakerju).

Pozor! Družba sv. Cirila in Metoda sprejema slovenske knjige, katere razpošilja potem obmejnimi Slovincem. Darov te vrste prihaja družbi v zadnjem času manj, zato se za knjige družba ponovno priporoča. Mogel bi pa družbi znatno koristiti marsikdo, ne da bi s svojim darom sebi prizadel kako škodo. Po mnogih hišah se nahaja med staro šaro, najraje pod streho, tudi dragoceno blago: stare slike, morda tudi umetniško dragocene in zelo stare slovenske knjige, ki imajo literarno vrednost. Kolikokrat se je zgodilo, da so se s takimi predmeti otroci igrali, jih raztrgali in razbili. Marsikaj bi se dalo še rešiti in to naj se zgodi družbi v korist. Pogledajte, družbeni prijatelji, po raznih skritih kotih doma in pri svojih znanih, tu utegnate najti starinskega blaga, ki bi prišel po družbi v varne roke, naši šolski družbi pa bi vrgel primer-nih prispevkov.

Slovinci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

Društvena naznanila.

Akademsko društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v četrtek, 24. t. m. ob 8. uri zvečer prvoletniški večer v dvorani restavracije »Hamerlinghof« (VIII. Skodagasse, Hammerlingplatz). Gostje dobrodošli.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri v nedeljo 20. t. m. se (izven abonmaja, za lože nepar) ob izdatno znižanih cenah priredi popoldanska predstava, pri kateri se ponovita vlezabavna Courtelinova tragikomedija »Bouabouche« in dr. Ipavčeva muzikalna pantomima »Možiček«. Začetek ob 3., konec ob 5. popoldan. Pri predstavi sodeluje orkester »Slovenske Filharmonije«, med odmore bo prednašal Flotowa uverturo v operi »Marta« in Ziehrerjev »Ljubavni valček«. — V nedeljo zvečer se v abonmaju (za parabonante) prvič ponovi Sudermannova drama »Tiha sreča«. Začetek ob pol 8., konec ob 10. zvečer. — Ker je operno in operetno osobje zaposleno s študijami, so ta teden mogle izključno le dramske dela na oder: zato pa bo prihodnji teden v prvi vrsti posvečen veliki operi (Wagnerjevemu »Večnemu mor-narju«), nakar pride kot prva opereta te sezone Suppejev »Boccaccio« na oder. Kot druga velika opera se upri-zori Verdijevo »Traviata«.

Zveza slovenskih dramatičnih društev. Doslej so se k Zvezi prijavila sledeča društva: Dramatično društvo v Mariboru, pevsko in dramatično društvo »Svoboda« v Idriji, dramatični odsek »Sokola« v Litiji-Smartnem in dramatični odsek »Sokola« v Zireh. Po § 49. Zveznih pravil je torej Zveza ustanovljena, ker zadoščajo za ustanovitev tri drama-tična društva. Želeli pa je, da se do 27. t. m. ko se vrši I. občni zbor, prigrasijo vsa dramatična in druga z dramatik v zvezi stoječa društva. Glede informacij v Zvezi naj se blagovolijo obračati štajerska društva na g. Ivana Kejžarja (Dramat. društvo) v Mariboru ali na g. Raf. Salmiča (Dramat. društvo) v Celju, gorenjska društva na g. Jakoba Spicarja (Dram. društvo) v Jesenicah, primorska na g. Iv. Dim-nika (Dram. društvo) v Trstu. Vsem društvom pa je na razpolago tudi t. č. načelnik pripravljalnega od-bora »Zveze«, gosp. Fran Govekar v Ljubljani (magistrat).

Razgled po slovanskem svetu.

— **Sodni izvedenci v Jukičevem procesu.** Nedavno tega smo objavili sklep »Zbora liečnika kraljevine Hrvatske i Slavonije«, s katerim je le-ta obsodil postopanje sodnih izvedencev v Jukičevem procesu. Zbor prišel je do zaključka: 1. Sodni izvedenci v tem slučaju preiskavo niso izvedli z ono točnostjo, temeljitostjo in objektivnostjo, kakor jo predpisujejo norme medicinske znanosti. 2. Tako postopanje izvedencev zamore tako v očeh laikov kakor strokovnjakov tu-in inozemstva pomanjšati in ponižati ugled hrvaških zdravnikov, zaradi tega treba je v obrambo medicinske vede in ugleda zdravnikov obsoditi njihovo in vsako slično postopanje. Ta ednoglasni sklep neodvisnih zdravnikovstrokovnjakov bil je Cuvajevi vladi kaj neljub. Prepovedala ga je objaviti po hrvaških časopisih, obenem pa je uvedla poizvedovanja in je jela zasledovati referenta. Sedaj pa priobčujemo Cuvajevi vladi udani listi notico, glasom katere je deželni zdravstveni svet hrvaški izrekel svoje obžalovanje, da je »Zbor liečnika« nastopil proti mnenju sodnih izvedencev ter tako na neko-legijalen način sodil o stanovskih tovarših. Temu nasproti zgolj konstatu-jemo, da obstoji deželni zdravstveni svet iz vladnih nameščencev in zdrav-nikov, ki jih imenuje vlada, »Zbor liečnika« pa je ugledno, prosto voljeno zastopstvo vseh hrvaških zdrav-nikov. Po tej informaciji ne bo nikdo na nejasnem, kje je resnica in pravica.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Bivši posestnik v Št. Vidu Franc Jenko v Šiški, že večkrat zaradi tatvine že predkaznovan se je moral pred kratkem opetovano zagovarjati pred okrajnim sodiščem zaradi tatvine, ker je ukradel posestniku Antonu Mozetiču v Šiški več stvari v vrednosti 47 K. Sodnik je dognal, da je Jenko tatvino res izvršil in je bil vsled tega Jenko obsojen zaradi pre-stopka tatvine na 48 ur zapora.

Razne stvari.

* **Toselijev roman.** Iz Madrida poročajo: V »Heraldu« izhaja roman ki ga je spisal Toselli, soprog bive

saške kronprincezinje Lujize. Založnik je baje garantiral za roman 680.000 mark.

* **Za avstrijsko zrakoplovstvo.** Rothschild je daroval 100.000 kron centralnemu komiteju za avstrijsko zračno floto. Enako svoto je darovala trdka bratje Huttman.

* **Spionaza** Lvovsko sodišče je včeraj v tajni seji obsodilo devet oseb, ki so bile obtožene spionaze, med temi dve ženski. Obsojene so bile v ječo od štirih mesecev do treh let.

* **Nesreča na morju.** Iz Arhan-gelska poročajo: Norveška ladja »Daglisli« se je v Severnem ledenem morju pri Kaninu potopila. Šest oseb od moštva je utonilo, rešili so devet mornarjev.

* **Sleparski odvetnik.** Iz Mona-kovega poročajo: Tukajšnjega odvet-nika dr. Reichenbergerja so zaradi velikih dolgov izbrisali iz odvetiške liste. Izvršil je več meničnih sleparij ter nato pobegnil.

* **Oblak jerebic.** Iz Veszprima poročajo: Pred tremi dnevi se je po-javil nad mestom cel oblak jerebic. Jerebice so se selile na jug in prišle grozno trudne v to mesto. Električna razsvetljava je uboge ptice tako omo-tila, da so padale na zemljo, kjer so jih ljudje pobirali.

* **Smrtna nezgoda avijatika.** Iz Pariza poročajo: Na letališču v Chalonsu se je ponesrečil avijatik Blanc. Poskušal je monoplan, ki ga je hotela pre-vesti Francoska vojna uprava. Avijatik se je vzdignil 300 m visoko, ko sta se naenkrat oba krila aparata odtrgala. Aparat je padel na tla. Blanca so mrtvega izveleli izpod razbitega aero-plana.

* **Mladeniško navdušenje za voj-no.** Iz Budimpešte poročajo: Krakov-ska policija je pred par dnevi sporočila tukajšnjemu magistratu, da je izginil sedemnajstletni sin upokojenega nad-poročnika Mandla, ki stanuje v Krakovu. V pismu, ki ga je pustil doma, je izjavil, da je z dvema tovarišema odpotoval, da vstopi v turško armado. Poročilo je v Budimpešto prišlo pre-pozno, ker je mladenič že prekorčil pri Zemunu mejo. Njegova dva tova-riša so prišli.

* **Mažarska justica.** Pred sodiš-čem v Velikem Varaždinu sta se pred kratkim morala zagovarjati kmet Jo-sip Pakallo in kmetica Ana Guborny zaradi vloma. Pred časom je bilo namreč vlomljeno v neko stanovanje v vasi Csamahora. Vsled izpovedi neke šestletne deklice sta bila zaprta. Začetkom sta tajila. Kmalu nato sta pa priznala. Pri razpravi sta pa zopet tajila in povedala predsedniku, kako so iz njih izsilili priznanje. Orožniki so jih mučili prav po vzoru inkvizicije. Osem dni so jim dajali kot hrano edinole slanike, toda nihi kapljice vode. Ko sta še vedno tajila, so orožniki zvezali kmeta s takozvanimi verigami Roza Šandorja, ki se zajedo globoko v meso. Kmetico so obesili za lase, tako da se je samo s prsti dotikala zemlje. Seveda sta vsled tega morala priznati. Priče so potrdile to izpoved. obtožencev, na kar ju je sodišče osvobodilo.

* **Perzijske preobleke za otoma-ne** 7 K. Zaloga prepro in pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj, Dunaj I., Bauernmarkt 10, 12 in 14 razpošilja preobleke perzijskih vzorcev, bordo ali olivne od danes naprej za propagandno ceno 7 K komad (300 cm dolg, 150 cm širok). Zraven priležni namizni prt 3 K, posteljna pregrinjala 4 K komad. Moderne preobleke od 5 K 80 v naprej. Namizni prt pastelnih barv od 2 K 40 vin., posteljna pregrinjala od 3 K 40 v komad naprej. Tople mehke spalne odeje z lepimi bordurami, 124 cm šir., 200 cm dolge samo proti povračilu tkalnice 1 K 90 v komad. Zastorji iz blaga creme, olivni, ali gladki z znožjem in previskom po 2 K en del. Dokler bo kaj zaloge se razpošilja ob sklicevanju na naš list po povzetju. Bogato ilustrovani album za znotranjo dekoracijo (rav-nokar izšlo) je našim bralcem gratis in franko na razpolago. Zadoštuje dopisnica z natančnim naslovom in sklicevanjem na naš list. (3806)

Telefonska in brzojavna poročila.

Prodiranje severne črnogorske armade.

Podgorica, 19. oktobra. Črno-gorci prodirajo na severu proti Ro-žaju. Črnogorske predstraže so se že združile s prvimi srbskimi pre-dstražami.

Srbi na turškem ozemlju. — Pri Pri-štini. — Srbi prodirajo proti Kača-niku in Mitrovici.

Belgrad, 19. oktobra. Srbske če-te, ki so se predvčerajšnjem približa-le Prištini mesta niso napadle. Srbske čete so mesto obšle, ter se vrgle proti železniški progi, ki vodi do Mi-trovice in Kačanika. Zasedle so železniško progo, ter se pripravljajo na odločen boj. Operacija srbske armade je naperjena na to, da popol-

noma zajame Prištino, kjer se naha-ja velika turška posadka. Brez dva-ma je, da se bo morala turška po-sadka v Prištini udati.

Belgrad, 19. oktobra. O bojih pri Mardarju poročajo: V predvčerajš-njih bojih je padlo 290 turških voja-kov. Srbski voji so zavzeli utrdbo Podujevac.

Dunaj, 19. oktobra. Danes po-poldan se potrjujejo vesti, ki smo jih mi priobčili že včeraj, da stoji Pri-ština pred padcem. Danes se razgla-ša, da sta 2 polka pod poveljništvom Milovanoviča zavzela včeraj dopoi-dne Prištino. Glavna srbska armada pod poveljništvom prestolonasledni-ka Aleksandra prodira v Turčijo.

Belgrad, 19. oktobra. Kakor smo že včeraj poročali, so srbske čete pri Podujevcu in Prepolju vrgle turške čete nazaj ter razdrle turške utrdbे. Srbi so imeli 11 mrtvih in 43 ranje-nih.

Čete, ki so prodirale proti Pri-štini so mesto obšle. Glavna srbska armada prodira iz Ristovca proti Skoplju. Nato skozi dolino Moravice čez Bujanovce, Domarovce, Rapoto-vo in Gila ter se je polastila železni-ške proge Mitrovice - Kačanik, Feri-zović in Varoš sta padla v Srbske ro-ke. Mitrovica in Priština sta od Skoplja odrezani. Iz Bujanovce prodi-ra močna srbska četa proti Skoplju.

Vojni manifest srbskega kralja.

Belgrad, 19. oktobra. Včeraj po-poldne ob 5. je izdal kralj Peter v Nišu manifest na srbski narod, v ka-terem slika neznosni položaj Srbov v Turčiji, ter sovražnost novega turškega režima proti kristjanom. Manifest napoveduje sveto osvobo-ditlino vojno, ter naznanja obenem Athencem, da naj si bodo svesti po-polne svobode in ravnopravnosti s krščanskimi narodi.

Rdeči križ.

Petrograd, 19. oktobra. Od tu je odšel oddelek usmiljenih sester v Bar.

Moskva, 19. oktobra. Slovanski komite je izdal poziv na rusko jav-nost za zbiranje prispevkov za orga-nizacijo zdravniške službe pri slo-vanskih državah na balkanskih bo-jščinah.

Belgrad, 19. oktobra. Srbski vlad-i se je ponudila cela vrsta inozem-skih medicincev, da vstopi v srbsko sanitetno službo.

Brezlična brzojavna zveza med Srbijo in Črno goro.

Belgrad, 19. oktobra. Iz Belgra-da do Cetinja bodo napravili brezlič-ne brzojavne postaje zlasti med obeh glavnih taboriščema srbskim in črnogorskim, tako da bosta obe glavni taborišči neprestano v brez-lični brzojavni zvezi.

Srbski poveljniki.

Belgrad, 19. oktobra. Srbska vojska operira v 4 kolonah. Vrhov-no poveljništvo ima kralj sam. Šef generalnega štaba je general Putnik, njegov pomočnik je Živojin Mišić. Eni koloni poveljuje general Stjepan Stenanić, drugi koloni prestolona-slednik Aleksander, tretji Boža Jan-ković in četrti Mihajlo Živković. Ko-lona generala Stepanovića operira skupno z Bolgari. Koloni prestolo-naslednika Aleksandra in Jankovića operirati iz Loskovca in Vranje proti jugu. Kolona generala Živkovića pa na zahodni strani.

Isa Boljetivac.

Belgrad, 19. oktobra. (Uradno.) Potrjuje se vest, da je Isa Boljetinac s 15.000 Arnavti stopil na srbsko stran.

Konec vohuna.

Belgrad, 19. oktobra. Včeraj zjutraj je bil v belgradski trdnjavi ustreljen stotnik Stjepan Petro-vič, o katerem je vojno sodišče konstatiralo, da je izdal tajnosti srbske armadne uprave in organizacije Turčiji.

Rusija za balkanske Slovence.

Pariz, 19. oktobra. Iz Belgrada poročajo, da se v političnih krogih vedno bolj širi vest, da namerava Rusija preokreniti v svoji balkanski politiki. Iz Petrograda namreč poro-čajo, da je pričakovati v kratkem preokreta ruske politike v prilog balkanskim državam. Velike važnosti je današnja avdijenca zunanjega mi-nistra Sasonova, ki je bil poklican v Spalo k ruskemu carju.

Grška vojna napoved.

Atene, 19. oktobra. V včerajšnji seji zbornice je prebral grški kralj manifest na grški narod, v katerem napoveduje vojno Turčiji, ter uteme-ljuje ta korak Grške.

Atene, 19. oktobra. V Phaleronu je kralj včeraj inspiciral zbrano grško vojno brodogradnjo. Kralj je izročil admiralu novo zastavo, ter ga nago-voril z besedami: Vam častnikom in moštvu izročam grško zastavo in upam, da jo prinesete nazaj častno in slavno.

Atene, 19. oktobra. (Uradno.) Grška vojna napoved, ki jo je izročil-grška vlada, je popolnoma identi-

čna z vojno napovedjo Bolgarske in Srbske.

Sultan za vojsko.

Carigrad, 19. oktobra. (Uradno.) Sultan je daroval 20.000 fesov za turško vojsko. Turški »Rdeči polum-sec« se sestane dne 25. oktobra h konferenci.

Turško posojilo.

Carigrad, 19. oktobra. Zatrjuje-jo, da so angleške banke dovolile Turčiji 250 milijonov frankov poso-jila.

Neverjetne turške vesti.

Carigrad, 19. oktobra. Glasom poročil nekaterih turških listov zma-gujejo Turki na celi črti proti vsem sovražnikom. Glasom teh vesti bi morali turški vojaki že jutri ali po-jutrnjim prodrati v Sofijo in v Bel-grad. Tako pravijo nekateri turški li-sti, da so albanski prostovoljci pod Hasan begom prekorčili srbsko me-jo pri Podivi in Kupovniku, ter pre-podil srbske čete.

Turške čete so baje prekorčile srbsko mejo pri Banički. Srbi so pred Turki zbežali.

Turške čete so prispele do me-sta Košumlja, ter oblegajo to mesto. Srbi so imeli velikanske izgube. En častnik in več vojakov je padlo.

Boji ob grški meji.

Carigrad, 19. oktobra. Grške če-te so napadle pri Beluni in Purnatepe turški vojaški oddelek. Boj še traja.

Atene, 19. oktobra. Grška ar-mada je včeraj zjutraj prekorčila turško mejo.

Prvi uspehi Grške.

Atene, 19. oktobra. Grško vojno brodogradnjo je danes zjutraj odplulo, ter ima nalogo, da prepreči turške vojne transporte iz Male Azije in zaloti turško vojno brodogradnjo ter je napade.

Turške čete.

Belgrad, 19. oktobra. Iz Niša po-ročajo, da so turški četaši prekorčili srbsko mejo južno - zahodno od Krusheva ter v treh srbskih vaseh izvršili masake, pomorili moške, ženske pa natikali na kole. Vest se uradno ne potrjuje.

Ob bolgarski meji.

Sofija, 19. oktobra. Iz Kirdžali so prodrli bolgarski vojaki čez mejo ter zavzeli turško predstražo pri Mustafi paši.

Carigrad, 19. oktobra. Od bol-garske meje poročajo, da se vrše pri Karabunarju boji med turškim in bol-garskim vojaštvom. Baje so zmagali Turki.

Sofija, 19. oktobra. (Uradno.) Iz Kjustendila poročajo, da je bilo sli-šati včeraj cel dan grmenje topov. Najbrže se je vnela huda bitka med Turki in bolgarsko - srbsko armado.

Sofija, 19. oktobra. Uradno zatr-jujejo, da sta dva polka zavzela Mu-stafopasha.

Sofija, 19. oktobra. Pri Kurskale je prišlo do boja med turškimi in bol-garskimi vojaki. Turki so se morali umakniti.

Sofija, 19. oktobra. Bolgarski voji so po kratkem, a hudem boju danes osvojili Kurkale, zahodno od Mustafe paše. Ko je bolgarska arma-da prikorakala, je bolgarsko prebi-valstvo prirejalo navdušene ovacije. Turki so se umaknili v smeri proti Jedrenju. V lazaretu je pripel prestolonaslednik carjevič Boris dvanaj-sterim vojakom hrabrostne svetinje. Bolgarska armada je nadalje osvoji-la Barkovo, severno od Crnaja-Kale.

Berolin, 19. oktobra. Listi poro-čajo, da se vrši pri Kir - Kilissi velika bitka med bolgarsko in turško arma-do. Bitka je trajala včeraj cel dan.

Ruski krogi za vojno.

Sofija, 19. oktobra. Predsednik ruskega blagotvornega društva Stolypin, brat umrlega ministra, je zariu Ferdinandu brzojavno čestital povodom pričetka vojne. Car Ferdi-nand se mu je v laskavi brzojavki za-hvalil.

Pruski general Gottberg o bolgarski armadi.

Berolin, 19. oktobra. General Gottberg priobčuje v tukajšnjih li-stih iz Sofije poročilo, v katerem z velikim priznanjem govori o bolgar-skem narodu in bolgarski armadi. — Med drugim pravi: Prepričal sem se, da prevladuje v bolgarskem narodu resna volja, da si v vojni za vsako ceno izvojuje zmago. Zato se nahaja vse pod zastavo, starci in dečki. Trgovci, ki sede za zaprtimi vrati svo-jih prodajalen, so ravnodušni v tem položaju in ne prihaja jim na misel, da bi radi tega tožili. Kljub škodi, ki jo trpe razni sloji vsled vojne, so ven-dar vsi veseli in vsakdo kliče z naj-večjim navdušenjem na boj. Nadalje pravi Gottberg: Bolgarsko armadne vodstvo naravnost občudujem, ker je izvršilo koncentracijo vojske v popolni tajnosti, tako da javnost še danes ne ve, kje se armada pravza prav nahaja. General Gottberg kon-cem svojega poročila poudarja, da je trdno prepričan, da bo bolgarska ar-mada izvojevala zmago.

Priština v srbskih rokah.

Dunaj, 19. oktobra. »Korrespondenzbureau« priobčuje iz Beograda vest, da je srbska armada šele danes prekorčila turško mejo. Temu naproti pa priobčuje današnji »Neues Wiener Abendblatt« brzojavko svojega specialnega korespondenta, da je že včeraj zvečer druga srbska armada zavzela Prištino.

Turški vojaki v Sandžaku se puntajo.

Priboj, 19. oktobra. Po zanesljivih vestih iz Prijepolja in Novevarosa se tamkaj uprli turški redili (rezervisti), češ, da nočejo v vojno proti Črnogorcem. Poslani proti Črnogorcem so blizu vasi Jabuke odgovorili pokorščino ter grozili, da bodo streljali na svoje poveljnike, ako jim ne dovolijo, da se vrnejo nazaj.

Operacije grške armade.

Atene, 19. oktobra. Ministrski predsednik Venizelos je dobil od vrhovnega poveljnika grške armade prestolonaslednika Konstantina brzojavko, da so 2., 3., 4. in 5. divizija pri Raksani in Beluni prekorčile mejo, ne da bi našle na kak odpor s turške strani. Le pri Elasanu je prišlo do neznatnega spopada s Turki.

Bakcili kolere — turško bojno sredstvo.

Atene, 19. oktobra. Po mestu se širi vest, da so Turki poslali v Janino več zdravnikov z nalogo, naj inficirajo prebivalstvo z bakcili kolere in legarja. Ta vest, ki je skoraj gotovo neutemeljena, je vzbudila v prebivalstvu veliko razburjenje in ogorčenje.

Črnogorsko posojilo.

Dunaj, 18. okt. Nemški listi poročajo iz Milana, da je Črnogorica dobila 20 milijonov lir posojila pri italijanskih bankah, za katerih obrestovanje prevzame Italija garancijo. Ta vest je očitno popolnoma izmišljena od začetka do konca, ker take garancije italijanska vlada po začetku vojnih operacij niti ne more dati, ne da bi kršila mednarodnega prava.

Intervencija Rusije.

Belgrad, 19. okt. »Mali Journal« priobčuje brzojavko iz Petrograda, ki prihaja iz odličnih ruskih političnih krogov: Brzojavka se glasi: Witte in Sazonov ne bosta mogla preprečiti intervencije Rusije v balkanski vojni v prilog balkanskim državam.

Četniško delo v Makedoniji.

London, 19. oktobra. Znani angleški vojni korespondent Benet Burleigh brzojavlja, da je železniška proga med Skopljem in Solunom razrušena, brzojavnežice pretrgane in vsi mostovi porušeni. Korespondent pripominja, da je to delo srbskih in bolgarskih četnikov.

Vlak s turškimi ranjenci.

Carigrad, 19. oktobra. Semkaj je prispel poseben vojaški sanitarni vlak, ki je bil poln ranjencev. Vsa turška javnost je vznemirjena in konstermirana.

Avdijence pri črnogorskem kralju.

Podgorica, 19. oktobra. Kralj Nikola je sprejel v enourni avdijenci avstro-ogrskega poslanika barona Giesla. Pozneje so posetili kralja srbski, bolgarski in grški poslaniki. Kralj je povabil poslanike na kosilo, saj je napil balkanski zvezi. Popoldne je kralj Nikola v avtomobilu obiskal mesto Tuzi, kjer mu je prebivalstvo priredilo navdušene ovacije. Vest, da je Srbija napovedala Turčiji vojno, je zvala v Črni gori veliko zadovoljstvo in navdušenje.

Manifest srbskega kralja na srbsko ljudstvo.

Belgrad, 19. oktobra. Manifest srbskega kralja na ljudstvo, ki je bil izdan včeraj ob 5. popoldne, se glasi: Usoda balkanskega polotoka je zopet na dnevnem redu. Tudi je zopet v ospredju usoda Stare Srbije, te staroslavne in toliko preizkušene matere našega kraljestva, katera je historična zibel srbske države. Stara Srbija stoji zopet v ospredju, ona Stara Srbija, kjer so vladali slavni srbski kralji in carji in kjer se nahajajo slavne prestolnice Nemanićev. To je ona Stara Srbija, v kateri stoji bivše srbske prestolice Raška, Priština, Skoplje in Prizren. Ta Stara Srbija, kjer žive naši bratje po krvi in jeziku, je pod neznosnim otomanskim režimom že stoletja. Od berlinskega kongresa sem tvorijo temelji turške uprave umori, uboji, nasilstva, otomanizacije žen in moč ter zaničevanje naše vere, našega jezika in srbskega imena. Novi konstitucionalni režim v Turčiji je nadaljeval nečloveško delo v Stari Srbiji, kjer niso bili Srbi varni življenja niti svojega imetja in kjer so bili vedno do najkrajnosti ogroženi. Anarhija je dosegla vrhunec in zato se je Srbija odločila, da stori konec tem neznosnim razmeram. Manifest konča s pozivom na junaške čine.

Boji ob bolgarski meji.

Sofija, 19. oktobra. (Uradno.) Čete makedonske armade so prekorčile turško mejo ter zavzele Carevo selo in Gornjo Djumo. Voji ob Rodopu so danes prodrli na turško ozemlje, ter se je razvil ljut boj med Turki in Bolgari, kateri zadnji prodirajo proti Jedrenju. Turki so bili na celi črti do Mustafe paše premagani in so Bolgari zasedli Mustafa pašo.

Sofija, 19. oktobra. Kralj in principi so v spremstvu vrhovnega poveljnika Savova iz obmejnih krajev Her-nauli in Belica zasledovali prodiranje bolgarskih čet, ter sledili nato zmagoviti vojski v Mustafopasu.

Na poti v Kurkale so srečali prvega ranjenca, katerega je car odlikoval s hrabrostno medaljo ter mu izrekel svoje priznanje. Zvečer se je vrnil car s svojim spremstvom v Staro Zagoro.

Boj pri Prištini.

Belgrad, 19. oktobra. Danes je pričelo po celi Srbiji hudo deževati, vsled česar srbske čete težje prodirajo.

Črnogorsko - turški boji.

Podgorica, 19. oktobra. Po večdnevnom odmoru je črnogorska armada danes zopet začela prodirati proti Skadru. Črnogorci so zavzeli nekaj manj važnih pozicij, a te z velikim trudom in naporom. Severna armada pod generalom Vukotićem je znova napadla Gusinje in Plavo.

Ruski »Rdeči križ« za balkanske države.

Petrograd, 19. oktobra. Danes se je odpeljal poseben vlak, ki vozi sanitetski material za Črno goro. Jutri se odpeljeta dva posebna vlaka, namenjena za Srbijo in Bolgarsko.

Ali ostane Romunska nevtralna ali ne.

London, 19. okt. V listih se vzdržuje vest, da bo Romunska v kratkem proglasila svojo nevtralnost. Z druge strani pa javljajo, da je Romunska mobilizirala 1., 3. in 5. vojni kor in da bo v slučaju, ako zmaga Bolgarska, mobilizirala vso svojo armado.

Neverjetne nemške vesti.

Dunaj, 19. okt. Nemški listi so danes opoldne zopet polni vesti o zmagah turških čet. Tako pravijo, da so Srbi v Sandžaku in sicer pri Novem bazaru samem in pri Sijenici bili poraženi, ter da so imeli 300 mrtvih in dvakrat toliko ranjenih. Bolgari so bili baje od Mustafe paše pregnani čez mejo in Turčija zmaguje tudi proti Grški.

Iz avstrijskega parlamenta.

Dunaj, 19. oktobra. Poslovniški odsek je nadaljeval v včerajšnji seji specialno debato glede avtonomnega poslovniškega reda in je prišel do § 45. Prihodnja seja tega odseka bo v sredo, dne 23. oktobra.

Deželni zbori.

Dunaj, 19. oktobra. Imunitetni odsek je sklenil, da izroči sodišču deželnega poslanca Schluheierja, katerega toži dunajski župan dr. Neumayer zaradi razžaljenja časti.

Budimpešta, 19. oktobra. Iz ožjega kroga ministrskega predsednika se razširjajo vesti, da parlament bržkone ne bo sklican pred decembrom. Do Božiča se bodo vršila posvetovanja finančnega odseka glede proračuna. Vlada bo skušala doseči po Božiču šestmesečni proračunski provizorij.

Obstrukcija v bukovinskem dež. zboru.

Črnovice, 19. okt. Obstrukcija v deželnem zboru se je danes nadaljevala tudi pri razpravi o službeni pragmatiki. Seja je trajala do štiri jutraj.

Bukovinski deželni zbor.

Črnovice, 19. oktobra. V bukovinskem deželnem zboru je bila včeraj ostra obstrukcija, ki je trajala do 4. jutraj.

Predarlski dež. zbor.

Bregenc, 19. okt. Zasedanje predarlskega deželnega zbora je bilo danes zaključeno.

Nadvojvoda Rajner zbolel.

Dunaj, 19. oktobra. Nadvojvoda Rajner je zbolel za lahkim vnetjem pljuč.

Dunaj, 19. oktobra. Bolezen nadvojvode Rajnerja je težka.

Ostrejši nastop proti klerikalcem.

Dunaj, 19. oktobra. Med naprednimi občinskimi svetniki bo prišlo najbrže do razkola, ker se je en del izrekel za ostrejšo taktiko proti krščanskim socialcem ter hoče izstopiti iz kluba.

Ogrske delegacije.

Budimpešta, 19. oktobra. Termin za sklicanje ogrskih delegacij je določen na 5. novembra. Vendar pa je odvisno sklicanje ogrskih delegacij še od monarha, ki še ni določil priprave za potovanje. Prvotno se je go-

vorilo, da bo parlament sklican za promulgacijo cesarjevega lastnoročnega pisma glede sklicanja delegacij. Dr. Lukacs pa je izjavil, da za to ni treba sklicanja parlamenta, ker tega ne zahteva noben zakon in noben sklep parlamenta. Poslanci narodne delavne stranke so Lukacsu pritrdili. Parlament vsled tega tudi bržkone ne bo sklican, da se ne da s tem opozicionalcem prilike, da povzroče nove škandale v zbornici.

Ogrsko.

Budimpešta, 18. okt. Grof Božidar Bathányi je izjavil na nekem shodu, ki se je vršil včeraj, da je trozveza popolnoma izolirana in da v trozvezi Nemci nasprotujejo vsem težnjam Madjarov (kaj šele težnjam drugih narodov!). Nemci si prizadevajo gospodarsko osvojiti Ogrsko ter mora vsled tega pogrešati Ogrska pozitivljajoči vpliv francoskega kapitala. Prav je, če si hoče monarhija prosto pot do solunskega pristanišča napraviti, če bi pa hoteli prodirati proti Solunu, bi bila to politika srečolovstva, proti kateri je treba protestirati. Glede notranjih razmer na Ogrskem je rekel grof Bathányi, da stoji na stališču opozicije, da ne more priti do miru, če ne odstopita Lukacs in Tisza in če se ne uvede splošna volilna pravica.

Dr. Lukacs — grof.

Budimpešta, 19. oktobra. »Pesti Naplo« javlja, da bo ministrski predsednik dr. Lukacs v kratkem povzdignjen v grofovski stan.

Shod lekarnarjev.

Dunaj, 19. oktobra. Na včerajšnjem shodu avstrijskih lekarnarjev na Dunaju so sklenili zborovalci, da je treba uvesti za aspirante za lekarniško službo strokovno maturo. Če je uvedba te strokovne mature nemogoča, naj bi bila predpogoj za vstop v farmacijsko službo oblikovna srednješolska maturatura.

23 tednov stavke.

Dunaj, 19. oktobra. Stavka v tovarni za železniške vozove v Nessel-dorfu, ki je trajala od 9. maja, tedaj celih 23 tednov, je bila včeraj končana.

Balkanska vojna in naša industrija.

Praga, 19. oktobra. Tukajšnje tovarne za perilo so dobile včeraj več velikih zabojev perila, katerega so odposlale pred kratkim v Turčijo. Blago je vredno več tisoč kron in imajo tovarne vsled vrnitve blaga precej obšutno škodo. Prepovedan je tudi eksport na Balkan za izdelke čeških predilnic. Škoda, ki jo trpi vsled tega, presega že sedaj več stotisoč kron.

Poljsko hujskanje. Protiaavstrijske demonstracije v Kijevu.

Krakov, 18. oktobra. Poljski listi poročajo, da so se vršile v Kijevu velike protiaavstrijske demonstracije. Nad 1000 ljudi se je zbralo pred avstrijskim konzulatom, vdrla v uradne prostore in v privatno stanovanje avstrijskega poslanika. Sneli so avstrijsko štandarto in grbe avstrijskega poslanstva, ter jih vrgli na cesto. Na cesti je ljudstvo zažgalo avstrijsko zastavo, kljub intervenciji velikega oddelka policije in vojaštva. Množice so pele pri tem protiaavstrijske pesmi. (Vest ni uradno potrjena in je dvomljiva.)

Dunaj, 19. oktobra. Poljski krogi so napravili iz majhne nedolžne demonstracije kijevskih dijakov pri kateri so padli nekateri klici, velike protiaavstrijske demonstracije. Listi pravijo, da je dobil avstrijski konzul grozilna pisma, v katerih mu groze, da ga bodo na ulici ustrelili.

Cuvaj.

Dunaj, 19. oktobra. Vesti, da je Cuvajeva usoda zapečatena so napravile v ogrskih krogih zelo neprijeten vtisk, ne toliko zaradi dejstva samega kakor zaradi predčasne razglasitve tega dejstva. Ogrski ministrski predsednik Lukacs se je baje izrazil, da o namenu uvesti na Hrvaškem komisariat ni njemu ničesar znanega, vsled česar se o tem ne more izjaviti.

Zavarovalnica Balkan.

Zagreb, 19. oktobra. Včeraj je bil tu aretiran odvetnik dr. Vladimir Sachs, pravaš ki je bil zapleten v afero zavarovalnice Balkan.

Vojaška diktatura na Hrvaškem.

Dunaj, 19. oktobra. V dobro poučenih krogih trdijo, da so vesti, glasom katerih namerava imenovati vlada za komisarja na Hrvaškem enega generala, povsem neutemeljene. Res je, da se je to od hrvaške strani že opetovano zahtevalo, toda to vprašanje se še ni toliko razvil, da bi se otvorile glede tega posebne obravnave.

Divji lovci.

Suffolk, 15. oktobra. 15 divjih lovcev je napadlo orožništvo, ter je trajal boj več ur. Dva divja lovca sta bila ustreljena, ostalim se je posrečilo pobegniti.

Bosanski sabor.

Sarajevo, 19. oktobra. Bosanski sabor je sklican za ponedeljek, dne 21. oktobra.

Operiran Marconi.

Rim, 19. oktobra. Iz Spezzija javljajo, da je bil tjakaj poklican specializist z Dunaja, da bo operiral na očesu Marconija, znanega iznajditelja brezžičnega brzojava. Zdravnik bo baje Marconiju moral izrezati oko.

Mir med Italijo in Turčijo.

Pariz, 19. oktobra. Italijanski diplomatični krogi so zelo zadovoljni, ker je ruska vlada baje izjavila, da hoče takoj priznati italijansko suvereniteto nad Libijo. Italija se bo potrudila, dobiti enaka zatrdila tudi od Avstro-Ogrske, Nemčije, Francoske in Angleške, da more napraviti jasno situacijo, predno pride orien-talsko vprašanje eventualno na evropski konferenci na razgovor.

Darila.

Upravišstvo naših listov so poslali:

Za »Ciril-Metodovo družbo« Fran Juvanec, nadič. v Mirni peči K 16—, kot zbirko mirnopedskih tarokov, Lovro Petovar, Ivanjkovci K 11—, nabrano ob priliki obiska iz Koroškega, Rafaela Malericeva v Crnomlju K 15-60, mesto venca prerano umrli, blagi gospej Hermini Perhac (darovali so: rodbine Prezeljeva K 4—, Stepeceva K 4—, dr. Malericeva K 4—, in gospe Marica Schweiger K 1—, Franja Skubic K 1—, Marija Bavdek K 1— in Zofija Haring K 1—60) in rodbina c. kr. finančne straže nadkomisarja Pfeiferja v Ljubljani K 10—, mesto cvetk na krsto blagopokojnega g. Lapajneteta c. kr. okr. glavarja v p. Skupaj K 52-60.

Za »Domovino« dr. Boris Zarnik v Ljubljani K 9-30, darovala gca. Ana Ivanovna Kos.

Za »Društvo Črnogorskega rdečega križa« Neimenovani v St. Petru na Krasu K 6—, kot ostanek »razbitega mavšla« v Pk. in Josip Moli ml. v Trbovljah K 6-20, nabrali stalni biljardisti v restavraciji »Forte« v Trbovljah. Skupaj K 12-20.

Zivel nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

J. Ciuha

Vljudo vabi k nakupu zimskih potrebščin v svojo manufakturno trgovino
:: Pod Trančo ::
Stari trg šte. 1.

Varujte se

ponaredb,

ki niso »FLORIAN« in zdravju ne koristijo!

Kdor vtilva,
Zabi tožav;
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav!

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovanje.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati boleste utešujoče, mišice in živce razpoko, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2—, Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tach-lauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevali MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 19

Zanimiv je novi glavni katalog s 4000 slikami, priznana iako zmogljive svetovne trdnice c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 237 (Češko), ker obsega veliko izbiro ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, manufakturnega blaga, usnjatega in steklenega blaga, gospodinskih predmetov, kadilnih priprav, toaletnih predmetov, igrač, orožja itd. in naj noben naših cenj. bralcev ne zamudi si naročiti od te firme z dopisnico katalog, ki se vsakemu pošlje zastonj in poštino prosto. — Več v inseratnem delu!

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 19. oktobra 1912

Malozemski papirji.	Dinarji	Blagova
4% majeva renta	84.45	84.65
4 1/2% srebrna renta	87.70	87.90
4% avstr. krona renta	84.45	84.65
4% ogr.	84.05	84.25
4% kranjsko deželno posojilo	93.50	94.50
4% k. o. češke dež. banke	89.40	90.40

Srečke iz l. 1860 1/2.	438—	450—
" " 1864	612—	624—
" tiske	284—	296—
" zemeljske l. izdaje	276—	288—
" " II.	243—	255—
" ogrske hipotekne	235—	247—
" dun. komunalne	475—	487—
" avstr. kreditne	482—	494—
" ljubljanske	67—	73—
" avstr. rdeč. križa	50—	56—
" ogr.	31.50	37.50
" bazilika	27—	31—
" turške	214—	217—

Valute.	11.46	11.49
Ceklni	117.90	118.15
Merke	95.15	95.35
Frankl	94.60	94.95
Lire	254—	255—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. oktobra 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11.87
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.85
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10.25
Rž za april 1913	za 50 kg	10.48
Oves za oktober 1912	za 50 kg	11.65
Oves za april 1913	za 50 kg	11.35
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7.99

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 736 mm

okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop.	739.6	7.5	brezvetr.	dež
9. zv.	741.3	6.3	"	"	"
19.	7. zj.	740.1	4.6	sl. ssvzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 5.7°, norm. 10.1° Padavina v 24 urah 11.3 mm.

Zahvala.

Ginjenega srca se vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znanecm najiskrenejše in najtopleje zahvaljujem za odkrite dokaze toplega sočutja med težko boleznijo in po smrti naše ljube, dobre matere, tašče, stare matere in tete, gospe

Terezije Kasper

dalje se pa tudi zahvaljujem za mnoge lepe poklonjene vence in cvetke ter vse izkazano sočutje in spremstvo ob pogrebu. 3823

Žalujoči rodbini Stuzzi-Kasper.

Čistokrvna bela 3757

ruska psica (hrt)

je ceno na prodaj.

Naslov pove upravišstvo »Sl. Narod«.

Med.

Jamčeno zanesljiv trčan čebelin med 5 kg 8 K priporoča Josip Novak, Noir. Gorice, pošta Brezovica pri Ljubljani. 3816

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

3331 **Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov**
in domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Brez konkurence. Najnižje cene. Solidna postrežba.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELHAUS, oblastveno avtor in zaprišeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

P. n. občinstvu se priporoča

3616

velika zaloga pohištva lastnega izdelka,

iz finega suhega lesa, najmodernejši izdelek za hotele in vile,
posebno se priporoča novoporočencem v nabavo popolne hišne oprave.
Za vse izdelke jamči

Matej Gogala, mizar na Bledu.

Proračuni na zahtevo brezplačno.

Proračuni na zahtevo brezplačno.

Vedno krasne novosti, dobro blago

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, in kako-
vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd.
ter velika izbira najmodernejših kožuhovine.

Polo

najboljše tekoče kovinsko čistilo.

Proda se prostorna enonadstropna

hiša

3723

z novim gospodarskim poslopjem, le-
denico, lepim vrtom, njivo s 4000 sa-
deži hmelja in sušilnico. Posstvo je
arondirano in tik postaje in državne ce-
ste v Št. Petru v Savinjski dolini in
posebno pripravno za podietnega tr-
govca. — Ponudbe pod „Ugodno 36“
Št. Peter v Savinjski dolini.

Glupci! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da
kadiš samo
JACOBIEVE ANTIKOTINSKE
1468-1 cigaretno stročnice!
Na debele: Adolf & Alexander Jacobi, Dunaj VIII

Močni salon.

Castilim damam priporoča

klobuke

te najfinejšega okusa

Ida Skot-Vanek

26

Jož Franč.

Šatni klobuki vedno pri-
pravljene. Tako tudi venci
o trakov in razne cvetlice
.. doma izdelane ..

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in
otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z
napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice,
vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje.
Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
er se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

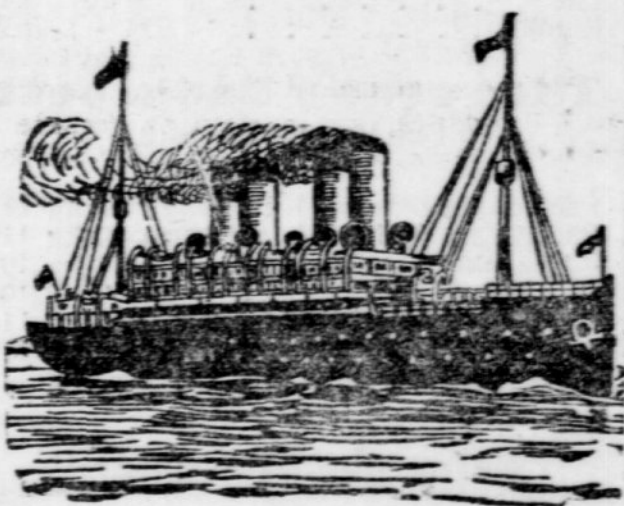
Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz **Havre v New York.**

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse
razrede dobiš **edino** pri 3439

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna
pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice, nasproti
gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro
domovino po najnižji ceni. Izdaja
vozne listke po vseh železnica
za prirejanje zabavnih in romar-
skih vlakov. Vsa pojasnila istotam
brezplačno.

Anton Šarc

Perilo, — Opreme za neveste.

Domači izdelek. Platno in pla-

tneno blago, švicarske vezanine.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Najpopolnejše

in zjamčeno zanesljivo

motorno kolo

(te konstrukcije prvo na Kranjskem)

1204

je interesantom na ogled in tudi na razpolago za poskušnje vožnje pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

To motorno kolo je izdelek I. vrste, priporočljivo je vsakomur zlasti
pa lajikom ali osebam, ki boleha in bi jim vožnja z motornim ko-
lesom radi tresenja utegnili škodovati. Sigurna in lahka vožnja ob
vsakem vremenu, bodisi dežju, blatu ali na zanemarjenih cestah. Vsled
izredno mirnega delovanja stroja je vsaka utrujenost izključena, zato
tudi posebno pripravno bodisi za službene namene, kakor zabavne
vožnje. Vozi brezhibno s hitrostjo 7-65 km na uro. Izvrsten jemalec
klancev. Radi nedosežnega izdelka so defekti kot popravila
malodane izključene. — **Zahtevajte cenik!**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih :

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Glas iz Krke.

Razmere v javnem življenju postale so pri nas škandalozne in za kmete in obrtnike neznosne; v gospodarskem oziru uprav katastrofalne. Krona temu so pa uprav kitajske razmere pri kranjskih avtonomnih oblastih; tam se namreč dogajajo stvari, katere zahtevajo, da se vendar že enkrat zdravi c. kr. vlada in napravi konec tem demoralizirajočim razmeram na ta ali oni način. Vlada je vendar tudi za to tukaj, da štiti posamezne revne in priproste državljane pred omnipotentnimi tiranskimi šikanami gotovih oseb, katere so prišle po nevednosti in strahopetnosti priproste ljudstva na častno in odgovorno mesto avtonomne uprave. Naj se nam pri tem ne predbaciva vedno: »Kar ste izvolili, to pa imajte!« Ako se pomisli, s kakimi sredstvi nastopa duhovščina ob času kakih volitev, mora biti človek zares heroičnega značaja, da ne podleže grožnjam in vda obljubam, katere se mu v cerkvi, doma in pri vsaki priliki sugerirajo. Rezultat, katerega pokažejo kake volitve, ni prava slika ljudske volje, temveč največkrat, ako ne vselej, posledica uprav neverjetnih groženj in šikan. Vlada naj bi v lastnem interesu poskrbela, da bi se izvršile vsake volitve popolnoma svobodno in brez vsakega pritiska; na ta način bi imela v rezultatu volitev zrcalo volje in želja državljanov. Dokler se pa to ne zgodi, je vsa ustava na las podobna srednjeveškemu despotizmu, od katerega se samo po obliki razlikuje. Da se nam ne bode očitalo pretiravanje, naj navedemo le nekaj konkretnih slučajev:

V naši občini se bje od 1. 1908. boj glede zgradbe novega župnišča. Vsak človek, kateri pozna naše župnišče, je uverjen, da je isto močno in zmožno kljubovati zobu časa še več stoletij. Zgradba je obsežna in ima večje število lepih sob, katere bi se s primernimi malimi popravili pripravile za dostojno stanovanje tudi višjim dostojanstvenikom, kakor je n. pr. kak župnik. No, župnik, katerega družina, v prvi vrsti kuharica, skrbi za snago v župnišču toliko kakor Armenci v Carigradu, se je zavzel da mora sezidati novo župnišče in ako pri tem vse farane vrag vzame. Dosegel je po večletnem prizadevanju, da je vprašanje glede zidanja novega župnišča (katero je pa, kar odločno poudarjam, nepotrebno), sklenjena stvar; vršiti se mora le še nova konkurenčna obravnava, pri kateri naj se reši vprašanje, na kak način naj se stroški pokrijejo. Ker bi se pa to vprašanje, v slučaju da bi se k obravnavi klicali v zmislu tozadevnih zakonitih določil, vsi farani, z ozirom na insolventnost poslednjih, ne moglo rešiti po volji župnika, napravila je menda c. kr. oblast v našem slučaju izjemno in povabila h konkurenčni obravnavi cele občinske odbore tangiranih občin: Krka, Ambrus in Zagradec. Ako se pomisli, da sta občinska odbora v Zagradcu in Ambrusu rekrutirana iz pristašev tamošnjih župnikov, je lahko umevno, da bodo tamošnji odborniki z lahkimi srcem glasovali tudi za stroške, kateri bi povzročili gospodarski polom krških faranov, to pa tembolj, ker dotični odborniki niti vinarja ne bodo plačali v temu slučaju. Odborniki krške občine, kateri so v tej zadevi osebno prizadeti, bodo majorizirani in župnik se bode lahko zopet skliceval na »voljo ljudstva«. Ker bode potem nastal v fari vihar, bode pobral šila in kopita in naredil prostor drugemu, kateri bode potem zopet »medolžen in dober gospod«. Kmetrpin naj pa plačuje stroške dolgo vrsto let in naj pri tem tudi izkrvavi; pravi provzročitelj se mu bode v pest smejal in zopet kje drugod strigel druge ovce. Državni dolgov in potrebščine rastejo, da državljana zona obhaja, dežela dela dolgove kakor kak lahkoživec in vse se naga na rame davkoplačevalcem, kateri še sedanjih bremen ne morejo zmagovati. Kmetje-posestniki so pri tem zadolženi čez glavo tako, da hipotekni dolgov skoraj presegajo cenilno vrednost zemljišč in zdaj se jim hoče naprtiti novih bremen, pod katerimi morajo omagati. Kje ste sedaj vi, katerim je bila skrb za revno ljudstvo vedno na jeziku? No, vi morate iz gotovih vzrokov molčati, ker se je predobro zavedate, po čigavi zaslugi ste izvoljeni! Kje je vlada? Vlada se sklicuje na poslance, poslanci pa na zakone, katere vlada s privoljenjem istih izdaja in tolmači. — Kmet, ti pa plačaj, molči in misli na nebesa ter s pasjo ponižnostjo poljublja bič, kateri te tepe. Ako pri tem izkrvaviš, nič ne de; na tvoje mesto pride garati drugi dotlej, da tudi on izkrvavi. — Ako pri tem vzrojiš in zineš nepremišljeno besedo, drži te državni pravdnik za vrat; ako ne uboga vsakega povelja, se te bojkotira in ti škoduje na različne načine toliko časa, da se resignirano vdaš v svoj obupni položaj. In, kako

lahko bi si pomagal! Pri volitvah bi z glasovnico v roki pokazal, da si sam svoj gospod in vseh šikan bi bilo konec. Seveda, takrat te pa farbajo, da je vera v nevarnosti, in ti revež, jim verjameš in si s svojo nevednostjo spletaš bič, s katerim si potem tepen. Vprašanje nastane: Je-li to v interesu vlade? Po našem mnenju, ne! S samimi oficirji, duhovni, menihi, aristokrati in birokrati se ne more vzdržavati država, ako je izmozgan državo vzdržujoči stan: kmetje in obrtniki. Ali hoče vlada, da nastanejo sčasoma portugalske razmere? Upamo, da ne in zato pričakujemo, da bode vlada z železno roko poskrbela za red in veljavo pravice v državi in širila ljudstvo s primernimi odredbami njegovih izkoriščevalcev, dokler je še čas!

In kaj se še-le dogaja pri kranjskih avtonomnih oblastih?!

Glasom tozadevnega zakona morajo vse zavarovalnice plačevati vsako leto 3% od zavarovalnin v deželni gasilno-stražni zaklad. Ta zaklad je zaupan deželnemu odboru, kateri ga potem razdeli med gasilna društva dežele, katere so podpre potrebna. To se je doslej tudi godilo brez vsake pritožbe v tej zadevi. V poslednjih dveh letih pa deželni odbor ni delil nobenih podpor in zato so gasilna društva s tem večjo sigurnostjo pričakovala večjih in izdatnejših podpor iz gasilno-stražnega zaklada. Toda kako razočaranje! Dobili so visoke podpore gasilna društva, katere imajo majhen delokrog, male priprave in male stroške, ako je na čelu društva slučajno klerikalec; gasilna društva, pri katerih pa slučajno načeljujejo naprednjaki, so pa izključena od vsake podpore. To postane deželni odbor smrdi do neba in vlada je v lastnem interesu dolžna poskrbeti, da se tako strankarsko protežiranje nemudoma odpravi. Ako deželni odbor ne more ali noče pravično deliti zadevnih podpor, naj vzame vlada stvar v roke in naj jo nepristransko izvrši. Kako grdo je to postopanje, naj posvedoči naslednji slučaj: Pri nas na Krki obstoji gasilno društvo od leta 1896. V tem času je delovalo pri več požarih in povsod z uspehom. Tako tudi letos, ko je strela udarila v kozolec klerikalca. Gasilno društvo ni spravevalo, ali gori pri liberalcu ali klerikalcu, temveč se je z vneto poprijelo gašenja in je s tem obvarovalo sosedo, kateri so skoro vsi klerikalci, pred požarom. Eden izmed tistih se je celo v »Domoljubu« zahvalil gasilnemu društvu za njegovo požrtvovalnost. In dasiravno je tukajšnje gasilno društvo strogo nepristransko in zadolženo, se ni zdelo vredno deželnemu odboru, da bi mu nakazal primerno podporo. Seveda tistemu, kateri društvo črni pri deželnem odboru, ne more zgoreti hiša, ker je nima, ako bi mu pa stanovanje pogorelo, bi se mu morda s tem uresničila njegova želja. — Ko bi deželni odborniki iz svojega denarja plačevali podpore, naj bi delali kar bi hoteli, ker pa plačujejo z denarjem, katerega so vsi zavarovani, brez razlike političnega prepričanja, plačali, naj se tudi razdeljuje med vse brez razlike. To zahteva najprimitivnejši čut pravice in interes ugleda javnih oblasti. Kakor drugod, tako naj tudi tukaj vlada izvršuje svojo nadzorovalno pravico; povoda v to ima več kot dovolj.

Končno naj navedemo še en slučaj, kateri, ako je resničen, presega vse meje in nad katerim se vsakdo zgraža. Pri nas je že več let nastavljen deželni cestar A. K. Ta opravlja svojo službo v splošno zadovoljnost, natančno in skrbno, kar vsak lahko najbolje spozna, ako se pelje po cesti Grosuplje-Zužemberk od 13—20 km. Cesta je tam naravnost vzorna, o čemur bi najlažje vedeli povedati kolesarji in vozniki. Navzilec temu nimajo nekateri ljudje, kateri sploh ne zaslužijo tega imena, miru in črnili so ga vedno pri deželnem odboru, da bi ga izpodrinili. Vse zaman! Ako je prišel deželni inženir inšpicirat cestarja, je moral priznati, da je na cesti vse v redu in cesta vzorna. Pred enim letom so se pa vršile pri nas občinske volitve. Pri teh je cestar naredil izjemo in se je volitve udeležil, ker so bile iste ravno takrat pri nas najbolj važne. S tem se je pa zameril nekemu tukajšnjemu mogočnemu, kateri ima vedno ljubezen do bližnjega na jeziku. Cesar niso dosegli drugi denuncijacije, dosegel je on, kateri ima pri deželnem odboru vplivno besedo. Dosegel je baže, da je deželni odbor brez vsake preiskave in dokaza odvzel sedanjemu cestarju službo in postavil v isto človeka, kateri se na cestne posle razume kakor zajec na boben, kateri ima pa le eno dobro lastnost v očeh, — denuncijanta: da je klerikalec. In hinavski intrigant si pri temu uspehu od veselja roke mane, pri zavesti, da je poštenega in pridnega delavca pripravil ob kruh, katerega si je z večletnim delom in trdom zaslužil. Takemu izvršku človeške družbe bi bi-

lo najbolje pljuniti v obraz, ker ima mesto srca, kamen v prsih. Dokazov, da se je to zgodilo, v tem trenutku še nimamo, ni pa nobenega povoda domniti nad tem. Torej izvrševanje volilne pravice v določenem zmislu je že zadosten vzrok, da se komu odvzame javna služba! In zakon v varstvo volilne svobode?! O, seveda, isti eksitira, ima pa toliko vrzeli, da lahko hudodelec brez kazni uide, ako se posluži zvijačnih sredstev. Cestarju se je namreč koj po volitvah in pred volitvami namigavalo, da mu bode služba odvzeta in sedaj, po preteku enega leta, ko pregreški zoper volilni zakon zastarajo, se je grožnja izvršila. In to brez vsake tozadevne preiskave! Kako se tako postopanje imenuje? Kaj pravi oblast k temu? Ali res ni nobenega sredstva, da se te razmere odpravijo?! Kam plovemo!?

Ugodni uspehi, ki so jih pri vporabi praškega domačega mazila vsa dolga leta dosegali, so temu mazilu zagotovili trajno mesto med doma rabljenimi in porabnimi zdravilnimi sredstvi. Njega boleznitolažeči, hladeči ter razkužujoči učinek pripoznavajo pri vseh vrstah ranitev, večkrat je pa imelo to mazilo za posledico presenetljive uspehe ter je izdeležovalcu B. Fragnerju, lekarnarju in c. in kr. dvornemu dobavitelju, po vsem svetu pridobilo najboljše sloves. Dobiva se po vseh tukajšnjih lekarnah. VI b

SUKNA, loden in modno blago za gospode in dame raspoložljiva
Karel Kocian, tvornica sukna v Humpolcu
Vzorci franco. Tvorniške cene.

OMEGA
Najodličnejše precizijske ure.
Dobivajo se pri vseh boljših urarjih.

Najboljša osvežilna pijača
MATTONIJEV
GLESSHÜBLER
naravna alkalična kislina
Čistost okusa
Šumeča ogljikova kislina
lahko prebavno,
ves organizem poživljuje.

Vertex
je trpežna in hrani tok

Apollo sveče
Najfinejše vseh znamk

Seydlin
Najbolje za zoba

Sredstvo, čistiti vodo
da se zanesljivo varujemo
epidemičnih bolezni.

Vsakdo ve, da so dandanes vsi zdravniki edini v tem, da povzroča voda največ epidemičnih bolezni kakor tifus, rdeča driska, kolera, hripa in influenza. V vodi je nešteta množina živali, ki jih zovemo mikrobe, katerih mnogotere so kal najnevarnejšim boleznim. Voda, ki ima v sebi te nevarne mikrobe, je nezdružljiva.

Ako ne moremo dobiti prav čiste vode, zlasti ob času, ko so v deželi epidemije, je pametno, da se boleznitolažujemo, čistiti pitno vodo. Ob veliki vročini, kadar mnogo pijemo, naj vsakdo, zlasti pa delavec in kmetovalec storita to iz previdnosti.

Najpreprostejše, najzanesljivejše in najvarnejše sredstvo, čistiti vodo, je v tem, da vodi primešamo nekoliko katrana. Katran je najvažnejše antiseptično sredstvo. Uniči mikrobe, vzrok vseh bolezni, in nas tako varuje pred njimi. Očisti pitno vodo, jo dela dobro pitno in nas tako varuje epidemij.

Mikrobi v nečisti vodi. Goudron Guyot uniči vse.

Pred kakimi 30. leti se je posrečilo H. Guyotu, znamenitemu lekarnarju v Parizu, kotran v vodi raztopiti.

Po tej iznajbi se lahko dobi dandanes pri vseh lekarnarjih pod imenom »Goudron Guyot« neko s katranom mzešano pijačo, ki v potrebi služi kot jako dobra katranova pijača. Zadoštuje kozarcu vode ali kakršne si bodi druge pijače pridati eno ali dve kavni žlici.

Rabljenje zdravilo »Goudron - Guyot«, pri vsaki jedi, in sicer enakomerno in zaporedoma, zadoštuje, da v kratkem odpravi najhujši katar, kakor tudi vnetje sapnika. S pomočjo tega zdravila zamore ozdraviti celo najhujša obolenja sopil, kajti katran zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vozlov, s tem, da uničuje mikrobe same.

V slučaju, da bi se komu ponujalo kak drugo sredstvo, namesto pravega »Goudron - Guyot« tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Ako se hoče kdo zdraviti od vnetja v sapniku, od katartja, tedaj naj zahteva v lekarni le pravi »Goudron - Guyot«. Dobiva se tega iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljena lastnoročno od Guyota, izumitelja raztopljivega kotrana, in tako tudi uspešnejši kot vsa druga sredstva. Za odstranitev vsake pomote naj se natančno pazi na znamko: Goudron - Guyotova nosi ime Guyot natiskano v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi ozdravi.

Zaloge: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz in v vseh lekarnah.

V Ljubljani se dobi v lekarnah: Gabr. Piccoli; Fr. Sušnik; U. pl. Trnkoczy; Ph. Mr. Jos. Čizmař.

M. DRENK
Ljubljana
KONGRESNI TRG ST. 7
priporoča
ŽENSKA ROČNA DELA
in pripadajoči material v največji izbiri. — Predtiskarija. — Tamburiranje. Plisiranje itd.
■ Popolna zaloga ■
TELOVADSKIH OBLEK
Naročila se izvršujejo točno.

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, očipalnikov, daljnogledov in vse v to stroko spadajoče predmete. ::

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincih takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se poizve pri lastniku **Jos. Tribuč, na Glincih 37.** 2416

Dobre vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove
od 200 — 400 litrov
od 600 — 1000

proda po nizki ceni:

Franc Cascio, vinski trgovec, SINGERJEVA ULICA ŠTEV. 1, ZA ŠKOFIJO.

Priporoča tudi 3494

najfinejše vino Vermouth po nizki ceni. ::

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj, boljših pšeničnih mok in krmičnih izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelok, kar je zlasti za gospode pekove močnejše neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 34
V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Sapljetu, Ercegnovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inostu, Bolcanu in Tridentu.
Brzjavi: Valični mlin, Kranj.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična pletilna industrija in trgovina
za površne in spodnje jopice, modrčke, tolovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje pletilni material i. t. d. na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;

pletalni stroj

patent »Wederman« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur so cene veliko nižje. — Stare nogavice se ceno podpletujejo. 232

Podpirajte domačo industrijo. ::

Ranitve

vseh vrst naj se skrbno varujejo vsakega onesčičenja,
ker se s tem lahko najmanjša ranitev razvije do prav hudih, težko celjivih ran. Ze 40 let se praška domača mazila obhaja kot omejujoče obvezna sredstvo, ki vleče le rane. Varuje rane, lajša vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zarastanje in zacelitev.

Po pošti se pošilja vsak dan.
Cel lonček 70 hel. Kdor pošlje po pošti naprej 3 K pa 10 hel. dobi 4, kdor 7 K pa 10 lončkov pošljine prosto na vsako postajo Avstro-Ogrske.

Posor na ime izdelka, izdelovalca, cene in varstveno znamko. Pristno samo po 70 h.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. k. dvorni dobavitelj, lekarna pri »Urošnem Orku«, Fraga, Mala strana ogol Nerudova ul. št. 203.
Zaloga po vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani lekarna Jos. Mayr, dr. G. Piccoli, Jos. Čizmař.
4026

Več izvežbanih gospodičen dobi trajno delo za ročno vezenje

monogramov.

Ant. Šarc, Šelenburgova ul.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, tudi dober manu-fakturist, želi trajne službe. Nastopi lahko takoj. Ponudbe z navedbo pogojev pod „Trajnost“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Pisarniški prostori

ravnateljstva Šentjanskega premogovnika na Erjavčevi cesti šte. 2. se oddajo v podnajem.

Ogledanje in vprašanja ravnotam. 3815

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah. Dr. A. Rixa odstranjevalec kocin. Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Raz-3611 pošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo z eleg. omarico in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev po cenah na debelo.

A. Weissberg, Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III. Tvorn. zaloga koles in šivalnih strojev. Ustanovljeno l. 1900. 3829 Slovenska in hrvaška korespondenca. — Ceniki gratis in franko.

Naznanilo.

Podpisani v ljudo naznanjam, da sem po svojem umrlem stricu gosp. Francu Grünwaldu v Litiji

prevzel krojaško obrt.

Bil sem več let poslovodja pri g. Grünwaldu, ter se cenj. naročnikom najtopleje priporočam z gotovilo najboljšo in točno postrežbo.

Franc Grünwalda naslednik
Robert Loos v Litiji.

Gospodična

se sprejme v trgovino s pohištvom in tapetniškim blagom. Prednost ima te stroke vajena ter zmožna tudi nekoliko knjigovodstva. Vstop l. ali 15. nov. t. l. Samo pismene ponudbe z navedbo zahtevane plače.

Jakob Pogačnik, Ljubljana (tvrdica Fr. Kapus). 3826

Lepo onenadotropno

HIŠA

v Mlinski ulici v Mariboru z lepimi in obsežnimi 3808

stavbišči

v Cvetlični in Marijini ulici v Mariboru

ceno prodaja

dr. R. Pipuš v Mariboru.

600 kg. odbranih

namiznih jabolk

prodaja po nizki ceni

Matija Andrejka, posestnik v Zagorici pošta Radomlje. 3813

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13 Izborna zaloga namiznih in nastropnih svetilk najnovejše vrste po nizkih cenah

Trgovski sotrudenik

se sprejme za usnjarsko stroko.

Obsirneje ponudbe pod „Marljiv in vesten“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3760

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami se odda s 1. novembrom na Dolenjski c. št. 48.

Poizve se istotam pri hišniku, oziroma v pisarni Janko Popovič, Blew. cesta šte. 32. 3819

Perje

za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo optični zavod

kakor vsakovrstna očala in štípalnike, topiomere, zrakomere, hygrometre, daljnogleds vseh vrst, kakor „Zeiss, Busch, Goetz“ itd., ter vse v to stroko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Pojianski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Korespondenca.

Mlad gospod (samec) se želi seznaniti s simpatično damo v svrhu korespondence, oziroma zabave. — Dopiši naj se blagovolijo poslati pod šifro „Danica“ na pošto ležeče Ljubljana. Tajnost strogo zjamčena. 3708

Prodaja se iz proste roke dobro ohranjena

HIŠA

v Novem mestu v sredini mesta v kateri je dobro idoča trgovina z usnjem. Zraven hiše je lep vrt. Kupec lahko prevzame tudi zalogo usnja. Cena in pogoji se izvejo pri lastnici hiše

Marilj Rečelj, v Novem mestu. 3817

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetalni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastonj in poštine prosto.

Namizna jabolka

2. do 3. vagone. Cene po dogovoru. Dobe se pri 3743

Juriju Otujac v Škofji Loki.

Mesečna soba

s separatnim vhodom in hrano se takoj odda.

Zidovsku steza šte. 4., II. nadstr. 3733

Provizijskega potnika

za Kranjsko išče 3822

zmožna tvornica nepremočnih vozniht plaht in konjskih odev, gasilskih cevi itd. Ponudbe z navedbo referenc na uprav-: ništvo »Slovenskega Naroda«. ::

Zahvala in priporočilo.

Ob dovršenem delu moje nove stavbe, mi je prijetna dolžnost se zahvaliti za dobro in poštено delo g. Josip Kacianu, zidarskemu mojstru v Dagerščah, katerega vsakomur kot vestnega in veččega zidarskega mojstra najtopleje priporočam.

ANTON JELENC lastnik rastl. destilacije „Jelen“ v Logatcu.

V Logatcu, 18. oktobra 1912.

Osaka obitelj

POZOR na moj naslov!

Naznanjam slavn. p. n. občinstvu, da s tvrdko Alojzij Korsika res nisem v nobeni zvezi, temveč prodajam dobro blago po jako solidnih cenah.

Priporočam svojo bogato zalogo različnih sobnih, dekoracijskih in nagrobniht rastlin in cvetlic. Izdelujem šopke in vence po najnovejši obliki in nizki ceni. — Tudi imam veliko zalogo suhiht vencev in druge umetne in sveže nagrobne predmete za Vsesveti. — Velika izbira različnih trakov z napisi. — Košarice, vaze, žardinere, kozarci za cvetoče čebulice v različni kakovosti. Mnogovrstne cvetoče čebulice ter sploh vse v to stroko spadajoče predmete.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam 3820

VIKTOR KORSIKA, trgovina s cvetlicami v Ljubljani, Kongresni trg (Zvezda) šte. 3.

Izborna kava!

!! Najvljudnejša postrežba !!

Izborna kuhinja!

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani.

Sobe v hotelu zaradi centralne kurjave ob vsaki uri — po zimi tople. —

Prenovljena najelegantnejša

kavarna z vsemi udobnostmi.

!! V vseh prostorih centralna kurjava !!

Ravnatelj:

Friderik Mayer.

3825

Prenovljena najelegantnejša

:: restavracija. ::

Plzensko pivo „Prazdroj“ in

marčno pivo vedno sveže.

— Pristna vina. —

Bojišča največjih vojskovodij.

Fr. Hrastovčan.

Okrožno mesto Eylau (Preussisch-Eylau) leži 38 kilometrov jugovzhodno od Königsberga na Pruskem. Kraj je postal zgodovinsko znamenit vsled bitke dne 7. svečana leta 1807.

Rusko armado je zapovedoval Bennisgen. Postavil jo je 7. svečana na višinah severno mesta, ko so Francozi dne 6. svečana šele ob 10. zvečer zamogeli zavzeti trdnjavno branjeno cerkev in cerkveni prostor v krvavem boju. Dne 7. svečana, ko se je začelo dani, pričel je napadati Bennisgen s hudo kanonado Eylau in kmalu se je vnel boj na celi progi.

Popoldne je pognal Napoleon ruske prednje čete proti mestu. Davoust je prišel obnem dokönigsberške ceste, maršal Ney je stal pri Orschenu. Pruskj vojni kor Lestocq je bil še petnajst kilometrov od Eylaua. Maršal Soult je imel pred mestom levo krilo; desno Soult je stal Augereau; zraven tega diviz. Saint-int - Hilaire; za obema rezervna konjenica princa Murata. Za višinami cerkvenega prostora je zapovedoval Bessières garde kot rezervno. Francozov je bilo 80.000, Rusov 58.000 mož. Njih desno krilo je zapovedoval Tučkov in se je opiralo ob Schmoditten; centrum je stal ob obeh straneh domnauske ceste, poveljnik mu je bil Sacken; Ostermann - Tolstoj je bil na levem krilu. Doktorov in knez Galicin sta imela mnogoštevilne rezerve zadaj sredine.

V početku je povzročila francoska artilerija nasprotniku mnogo škode. Zaradi slabega vremena se je Davoust zakasnil; maršala Neyja ni bilo in ker je dospel pruskj kor s 5500 možmi, to je ostanki, ki so se rešili pri napadu maršala Neyja, ni bilo mogoče priti do kakega taktičnega odloka. Soult, Saint - Hilaire in Augerau so napadli s svojimi kolonami Ruse, toda ruska artilerija je odbila napad. Ruska pehota in rezervna konjenica sta preganjale nato Francoze proti mestu Eylau in šele princ Murat je zamogel ustaviti preganjanje s svojo konjenico. Opoldne je dospel Davoust do levega ruskega krila in zasedel takoj Sarpallen; St. Hilaire ga je podpiral v podjetju. Skupno sta prodirala potem naprej, vzlazila v hudem boju Kreeberg in zavarovala te višine s tridesetimi topovi. Levo rusko krilo je bilo vrženo. Davoust ga je napadel v ozadju, vzel Auklappen in vas Kutschitten; maršal Ney se ga je lotil od strani. Medtem, ko je napadel Davoust v ozadju, se je zagnal Augerau v centrum in ruska armada je bila v največji nevarnosti, da jo Fracozzi ne uničijo popolnoma. Tu je začelo tako snežiti, da se je stemnilo. Augerau je zabredel med sovražnikovo sredino in desno krilo. Cesar je moral uporabiti vso svojo odločnost, princ Murat, ta sloviti vodja konjenice, vso urnost in hrabrost, da sta rešila maršala iz nesrečne lege. Konjenica je jezдила okoli divizije Saint - Hilaire, podpirati jo je morala pa nepremagljiva cesarska garda v nevarnem podjetju. Predno je nasprotnik slutil, je bil napaden in vse, kar se je upiralo, so pomorili in razgnali francoski jezdeci, ki so objezdili večkrat bojno polje. Bennisgen je uvidel vso nevarnost, hotel pridobiti vsaj vs Schlobitten, da bi bil dovršil povratek kolikor mogoče v redu, toda ruski grenadirji niso bili v stanu, izpolniti željo svojega poveljnika, ker so jih poglani v beg francoski vojniki.

Klanje pri Eylauu je bilo grozovito. Baje so bile izgube vsakega nasprotnika 18.000 tujb skupno 36 tisoč mož. Nekateri zgodovinarji trdijo, da Napoleonovi podatki niso zanesljivi, ko navaja v 25. oklicu 1900 mrtvih in 5000 ranjenih Francozov, ter 7000 mrtvih Rusov. Drugi poročevalci zopet pravijo, da je bilo 6000 mrtvih in 20.000 ranjenih Rusov, ter 3000 mrtvih in 15.000 ranjenih Francozov.

Naj bo pa že ta ali ona številka prava, malo se ni prelilo človeške krvi, kajti Napoleon je obžaloval zelo obojestransko nesrečo. V pismih na Jospino je omenil samo meseca svečana trikrat žalosten dogodek. V prvem je pisal: »Včeraj smo imeli veliko bitko. Zmaga je ostala meni, izgubil sem pa mnogo ljudi. Izgube sovražnika so sicer še večje, a me ne zamorejo tolažiti.« V nekem drugem pismu se zopet žalosti, ko pravi: »Zemlja je pokrita z mrtvimi in ranjenimi; ravno to ni lepa stran vojne. Jaz trpim in moja duša se čuti omamljeno, ko vidimo toliko žrtev.«

Že iz navedenih izrazov se zamažemo kolikor toliko sklepati, kake bolečine so obhajale velikana in reprezentanta novih idej, ki je imel toliko starokopitnih in nazadnjaških učencev na prestolu cele Evrope. Privikrat v zgodovini je potegnil pajčo-

lane Napoleon raz privilegiranih kast in pokazal svetu na čudovit način, kako nesposobno je plemstvo in kako nevedno so vladarji na čelu jim vdanih narodov, ako podedujejo najvišjo državno oblast. Ni čuda, ako je pahlil sedaj enega, sedaj drugega kralja raz prestola; neumljivo je le, kaj je toliko preslepilo tedanje vladarje, da niso mogli zapustiti svojega konservativnega stališča, vzlic vsem nezgodam, ki so jih doživeli v brezštevilnih ponižanjih. A vse to bi ne bila še največja nesreča. Nesposobne osebe se odslavi navadno; v slučaju nesposobnosti vladarjev in drugih državnikov morajo trpeti narodi vse nadloge.

Napoleon je nastopal in govoril vedno odločno. Ko si je položil v Milano železno krono na glavo, je izgovoril: »Bog mi jo je dal, gorje mu, kdor se je dotakne.« Ko se je kronal kot cesarja Francozov, razumeli bi bili tedanji potentati mogoče temeljitejši, kakor vse francoske bitke, zmage in kontribucije, ako bi bil izrekel: »Ich bin sehr gefährlich — jaz sem zelo nevaren.«

(Dalje prihodnjič.)

Nove knjige.

Izprehod v Belo Krajino. V založbi L. Schwentnerja je izšla zdaj nova knjiga zbranih spisov Janeza Trdine. Že deseta knjiga teh spisov in še obsejnejša od prejšnjih. »Izprehod v Belo Krajino« bo vsem prijateljem Trdinovih spisov napravil veliko veselje in jim podaril prijetnega beriva. Skupni naslov te knjige naj ne spravi nikogar v zmotu: to ni niti turistovski spis, kakršne prijavlja na primer »Planinski Vestnik«, niti kako feljtonistično kramljanje o izletih po tako malo znani Beli Krajini, nego stoji vsebinsko in po obliki mnogo višje. Pokojni Janko Kernik je nekoč imenoval Trdino največjega slovenskega ljudskega pisatelja, češ: po bogastvu svoje fantazije, po svoji stvarjalnosti in obrazložitvi sili in po lepoti svojega jezika in sloga je umetnik; po snoveh, ki jih obdeluje, po vsem svojem naziranju in čustvovanju, celo po načinu svoje šegavosti, je naroden pisatelj in po vzgojni in podučni tendenci svojih spisov pravi ljudski pisatelj. Tudi v knjigi »Izprehod v Belo Krajino« najdemo vse te Trdinove lastnosti. Naj popisuje Trdina kraje in ljudi, življenje in razmere, dobre in slabe, prebivalstva, jezik ali navade, sedanjost ali preteklost, vedno govori iz knjige narodova duša v umetniški obliki, vse pripovedovanje je mično in vse je prepleteno s preprostim modrovanjem in domačo šegavostjo. Res malo je pisateljev, ki bi bili tako skozinsko slovenski, kakor je Trdina, in vendar tako prepojeni kulture ter imeli tako razvit čut za lepoto pripovedovanja, jezika in sloga. Naj bo pozdravljena ta lepa knjiga in naj bi našla mnogo bralcev.

Mohorjeve knjige, ki smo jih že naznanili, pač — vobče rečeno — niso to, kar bi morale biti, publikacije tako bogate družbe s tolikimi člani in v zvišenim namenom: povzdigniti ljudsko omiko. Med letošnjimi publikacijami so tri nabožne vsebine. Nismo tako tesnosrčni, da bi zaradi takih knjig družbo sv. Mohorja kar pavšalno obsojali. Družba je v duhovskih rokah in je v cerkveni odvisnosti, četudi je svoje imetje dobila od naroda, ji tolerantni človek ne bo štel v greh, da izdaja knjige nabožne vsebine. Marsikdo bo sicer rekel: Kaj se ne porabi že tako dovolj narodnega premoženja za versko propagando, kaj nimamo že v vsakem kotu cerkve, kaj ni dovolj pridig, dovolj samostanov, božjih potov, verskih družb, nabožnih knjig in časopisov, da mora cerkev še kulturni namenjeno Mohorjevo družbo vprezati v to delo in odtegovati narodni kulturi leto za letom znatne vsote? Mi se ne bomo postavljali na to stališče, ampak eno pač lahko rečemo: Mohorjeva družba je pač sama sebi dolžna, da tudi pri nabožnih spisih gleda malo bolj na kvaliteto. — Kdor pregleduje te nabožne spise, ima vtisk, da so bili spisani samo zaradi honorarja. Znana stvar je, da se da pri nas Slovincih z raznovrstnimi verskimi spisi največ zaslužiti; najobsejnejši mazač lahko z molitveniki in tako robo lepe stotake zasluži, kajti konsum je velik in razprodajanje dobro organizirano. Zato je tudi produkcija te robe tako nenaravno velika. A če je postalo literarno eksploativiranje ljudske pobožnosti tako veliko, bi morala vsaj Mohorjeva družba gledati, da bi se njene verske publikacije po vsebini in obliki primerno razločevale od običajnih proizvodov te vrste. V tem oziru pa se ji mora očitati, da svoje dolžnosti ne izpolnjuje, dasi plačuje za naše razmere bogate honorarje, moramo reči, da spadajo njene verske publikacije med zmašila in se nič ne povzdigujejo nad literarni nivo »Grofice beačice«. Zlasti velja to o Podgorč-

vem molitveniku — ki ni drugega, nego posnetek iz stokrat slišanih pridig. A tudi o drugih letošnjih knjigah ni mogoče izreči posebno ugodne sodbe. Podobe iz misijonskih dežel so navadne misijonske storije, pri katerem zna zanimati pač le to, kar je povedano o orientalskih razmerah. Gradivo, priobčeno v »Slovenskih večernicah« in v knjižici »Razne povesti«, bi bilo morda dobro za feljton »Domoljuba«, ali kakega takega lista, nikakor pa ne odgovarja zahtevam, ki bi jih morala staviti Mohorjeva družba. Za svoj honorar sme družba že kaj boljšega zahtevati. Tudi literarno blago, objavljeno v »Koledarju« ni dosti prida, izzemši poučne članke o dr. Vošnjaku, dr. Šketu in pa agitačni članek zoper alkoholizem. Dve knjigi pa je Mohorjeva družba izdala, ki sta res vredni toplega priznanja. To sta »Zgodovina slovenskega naroda«, ki jo je spisal dr. Josip Gruden in knjiga »Slovenske balade in romance«, ki sta jo uredila profesorja dr. I. Šket in I. Wester. Grudnovе zgodovine je izšel letos drugi zvezek, v katerem je obdelan pozni srednji vek. To je vestno in temeljito delo, pisano za ljudstvo, a resno in znanstveno, in živo je želeli, da bi ostal pisatelj tudi pri obravnavanju bolj kritičnih partij na tem znanstvenem stališču. »Balade in romance« bodo zanesle poznanje narodne in umetne poezije v najširše ljudske plasti. S to knjigo bo dobilo na tisoče ljudi doslej neznanega duševnega užitka, koliko tisoč ljudi bo šele iz te knjige spoznalo lepoto poezije. Zastopani so v ti zbirki naši najboljši pesniki s svojimi najlepšimi proizvodi, tudi Askerc, in radi priznamo, da je Mohorjeva družba pri tej knjigi pokazala tolerantnost, ki se prijetno razlikuje od skrajne in odurne netolerantnosti njenih ljubljanskih somišljenikov.

Življenje nam zagreni mučen kašelj, ki slabi telo ter otežkoči vsako delo. Točno olajšanje in hitro odstranjenje omogoči blagoslastni Thymomel Scillae iz lekarne B. Fragner v Pragi. Steklenica po 2 K 20 v se dobivajo skoro po vseh lekarnah, vendar pa strogo pazite na ime izdelka in izdelovalca. V. b

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

SUKNA
ZEFIRE
in modno blago za gospode in gospe priročno roba izvozna hiša
PROKOP SKORNOVSKY in SIN
v Humpolcu na Češkem
Vzorci na zahtevano franco. želo zmerne cene.
Se želijo da tukaj lepo tovorijo obleke za gosp.

MOJA STARA
izkušnja je in ostane, da za preganjanje peg ter za pridobitev in ohranitev ne, mehke polti ni boljšega mila nego svetovnoznano **liljsko mlečno milo s konjickom**, znamka konjicko tvrdke Bergmann & Co., Dečim, n. l. — Komad po 80 vinarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. Istotako se Bergmanova liljska krema, »Manera« čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po 70 vin. se dobiva povsod.

Proti 18
zobobolu in gnijilebi zob
izborno deluje dobro znana **antiseptična**
Melusine ustna in zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica s navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Realnaja cesta št. 1.
V tej lekarni dobivajo zdravljeni tudi člani bolniških blagin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blaginje v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjanje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST
Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospe in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovili v zvezi pošliti. 40

G. F. JURÁSEK
pri c. kr. dež. sod. zapriseženi strokovnjak in koncesionirani uglaševalec in trgovec glasovirjev v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Glasovirje, pianine in harmonije iz prvovrstnih dvornih in komornih tvrdk imam v lastni zalogi, bogato izbiro po solidnih cenah. Jamčim pismeno deset let! Tudi stare glasovirje imam vedno v zalogi. Uglaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno. Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Svarim pred nakupom event. falzifikatov in navidezno cenega pefelua, ter nudim vsakomur ogledati si mojo prvovrstno zalogo v Glasbeni Matici uglašuje izključno le **G. F. Jurásek**.

Svoji k svojim!
Zastonj
dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::
: Zastonj :
dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerne mesečne obroke. Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.
Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših **konjskih oprav** krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

Specialna trgovina
finih **ročnih del**
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

Vsako nedeljo se dobijo v Laverici
:: riževe in jetrne ::
klobase.
Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice (sedaj uradniško konsumno društvo) se odda v najem s 1. februarjem 1913.

Natančneje se izve 2095
v pisarni stavbenika **g. Roberta Smielowskega**, Rimska cesta 2.

Pozor! Pozor!
Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozarjam pa, da moje materične drože so za 50% boljše od vsakih špirtinil drož. Špirtine so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in belčim s spoštovanjem

Makso Zaloker
tovarnar drož 3627
v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Modni salon
Ivane Schiller
Sv. Petra cesta 31

priporoča
klobuke vseh vrst.
Izvršuje vsa 3613
popravila.
:: Žalni klobuki ::
vedno v zalogi.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potreščine — lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

KASLJAJOCIM
otrokom in odraslim
zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom
THYMOMEL SCILLAE
pomoček, ki razkaja in odločuje slez, lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku **Thymomel Scillae** pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.
— Prosim vprašajte svojega zdravnika.
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco ako se pošlje naprej 2-90 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.
Izdelovanje in glavna zaloga
B. Fragnerja lekarna
c. kr. dvorni dobavitelj
Praga III., št. 203.
Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.
V Ljubljani v lekarnah: Jos. Mayr, dr. G. Piccoli in Jos. Cizmár.

V nedeljo, dne 20. t. m. specialna razstava Angleškega skladišča oblek

damskih baržunastih, plišastih in kožuhovinastih paletov od 8. ure zjutraj do 7. zvečer v izložbah

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Sprejemem takoj
dva krojaška pomočnika

za veliko in malo delo. 3804

I. N. Potočnik, krojač v Kamniku.

Ključavničarji, kurjači!

Sprejmejo se starejši ključavničar, ki je tudi izprašan kurjač, za nočnega paznika, dalje en izprašan

kurjač in en ključavničar

Oljarnica Zidanmost.

Ni več beganja
kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitali K 115,390.603-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vse poslovanje dalje: cigar pisarne so v lastnej bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šteč. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Vsakovrstno kurivo.

Mehka in trda drva, cela in razžagana.

Trboveljski kosovnik.

Posebno opozarjam na trboveljski kockovnik.

Češki briketi. 3824

Od 50 kg do celega vagona, na dom postavljeno.

Ivana Treo, Cesta na Rudolfovo železnico 10. Telefon 274

stanovanje

s 3 sobami, električno razsvetljavo itd. se odda s 1. novembrom t. l.

Več pove „Društvo hišnih gospodarjev v Ljubljani.“ 3789

Išče se kontorist

vešč slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja za veletrgovino vina

in starejšo, zanesljivo moč

disponenta

za večje podjetje. Vstop takoj. — Ponudbe naj se pošiljajo na Mijo Arko, Zagreb. 3674

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro vibršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zaštonj. 31

Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.

I. zvezek: Kazenski zakon o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodanim

tiskovnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

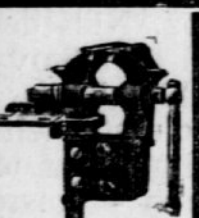
V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vln.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Št. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linc, (Londona) Vllissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplic, Rudolfovega, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linc, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linc, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itdl

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. Telefon šteč. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodarja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vnašanje. Izplačila in naknada v Ameriko in iz Amerike. 1660

Ustmena in pisarna posredstva in nasveti o vseh v banke stroke spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 30. avg. 1912
K 74,985.480.—

CERESIT dela mokre kleti vlažna stanovanja
zajamčeno suha

Avstr. ceresitna družba z. z. Dunaj, Martins-Strasse 71. T. Tel. 22288.

Edina zaloga 3281
izvirnih ameriških čevljev.
Avstr.-Ameriška zaloga čevljev
Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža 154
Usta-novljena 1. 1842. Telefon številka 154.

Brata EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. nasproti hotela „Union“.
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Za izdelovalno ceno 1058
prodajamo večjo kakovost preizkušenega dobrega češkega blaga n. pr.

6 rjuh izvrstne kakovosti 150/200	K 16—
6 rjuh izvrstne kakovosti 150/220	17-80
20 m rumbarške tkanine, močnejša vrsta	11—
20 m Krejcarjeve tkanine, vefelina, izvrstna kakovost	18—
20 m šifona, primissima, vefelin	16—
20 m krizeta beljenega, močna, dobra vrsta, 120 cm šir.	26—
popolnoma platnena garnitura za 6 oseb 145/145, 65/65 cm	7-50
Tucat batistastih žepnih robcev	2-60
Tucat čisto platnenih finih z robom	6-50
3 pristno na roko vezene damske srajce	10-50
30 m najrazličnejših kolekcijstkih ostankov za perilo, bluze in obleke, vse pristnih barv	18—
30 m vefelin	24—

Neugajajoče brez ugovora sprejmemo nazaj. Vzorci različnih barhentov, flanel, platnine, damasta, kanafasa, rjuh, itd. ter prekr. ilustr. katalog gratis in franko.

Bratje Krejcar, tkalnica za opremno perilo.
Dobruška, Češko.

Od dobrega najboljši!

Singer Ko. deln. družba šiv. strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4. Kranj. Kočevje. Novo mesto.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 237
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet, zimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Naročila za
visitnice
sprejema
Narodna tiskarna
in
Narodna knjigarna

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nesamnim naročnikom se
poljži s povzemanjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finega kroja** in elegantne izvršitve.
Tovarna zaloga najfinjših angl.
in franc. specijaliteta blaga.
Zavod za uniformiranje.

Najboljši kosmetički predmeti
za olepšanje polti in telesa so:

da mila po 80 h.
da cream po 1 K;
da Menthol ustna voda po 1 K;
da zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K;
da lasna pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.
Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlikovana
Prva kranjska
tovarnica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBINEK
Jamstvo šest let. Ekspert v vse dozele.

Prporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samostojne
za gotov denar, za dolga odplačila ali naposode.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.
Največja tovarnica na avstrijskem jugu

Privatni plesni pouk
Naznanjam s tem p. n. občinnstvu, da sem s svojim specialnim plesnim
tečajem za gospodične in gospode iz boljših družb pričel v dvorani hotela „Union“.
Plesni pouk, ki se ga udeležijo samo one osebe, ki so se zglasile pri pod-
pisanem, se bo vršil vsak **ponedeljek in četrtek ob 8. uri zvečer.**
Vpisovanje in tudi vse tozadevne informacije za ta tečaj se dobivajo vsak
dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, pa samo do konca t. m.
Posebne ure se prirejajo ob vseh dnevnih urah o vseh starih in modernih
plesih po lahki in hitro naučljivi metodi.
„Two Steeps“, nov angleški ples. Velik uspeh!
S spoštovanjem
Giulio Morterra,
avtor. plesni učitelj — hotel „pri Slonu“, soba št. 73.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vlože
(za uzdat v lončene peči)
vratstvena znamka
ceniki zastorj!
Do bavnih nastolov se vsakemu naznani jo.
Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z. z. o. z. Wells
Gorenje Avstrijsko.

Prostovoljna javna dražba,
posestva vl. št. 99. k. o. mesto **Celje**, obstoječega iz
hiše v Celju
v **Graški ulici št. 8. z vrtom**
ki leži tik za hišo, se vrši
v **ponedeljek, dne 28. oktobra 1912. predpoldne ob 10.**
uri v pisarni c. kr. notarja gosp. **Lovra Baša** v Celju.
Hiša je **enonadstropna**, leži v **središču mesta** v **najbolj prometni ulici**. V nji sta **dva trgovinska lokala** z vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Vrh tega je še **poseben trakt na dvorišču** s stanovanji in obrtniški-mi lokali. Izključna cena znaša **56.000 K.**
Dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni c. kr. notarja g. **Lovra Baša** v Celju, Rotovška ulica v navadnih uradnih urah, kjer se dobijo tudi na-daljna pojasnila. 3725

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland**, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak **čorek popoldne**.
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez **Kanado v Severno Ameriko** in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik
Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, **New York**
Kolodvorska ulica odslej **stev. 26,**
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Ljubljana Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo **veliko zalogo** raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke **troceve** in **puške** Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastopnj in poštino prosto.

Lepe prsi

dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejše **mazilo ali vodo za prsi**, rabi se samo na sunaj, edino resnično učinkovito sredstvo, saj nima neškodljivo. Cena K 3.—, 6.— in 8.—. Zraven spadajo mila 60 vinarjev.

Suhi

dobe lepe, polne telesne oblike s svojo redilno moko »Käthe«, saj nima neškodljivo, mnogo rahlih in prijetnih. Cena kartonu K 3.— po povzetju. Od 4 kartonov naprej pošt. pristo. — Pošiljate pošte restantne samo če se pošte denar naprej. — Razpoložljiva ga

Käthe Menzel, Dunaj IX., Währingerstr. 55 I. P.

Po porabi.

Krompir in orehe

popolnoma zdravo, prebrano, debelo ter suho in očisto blago, **kupuje v vsaki množini in cele vagone** dostavljeno na kolodvor ali v l. ljubljansko javno skladišče Ljubljana, po solidnih dnevnih cenah, trdka 3542

Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič, pisarna Marije Terezije c. Ljubljana.

Pozor! Velikanska zaloga! — Oglejte si! Berite!

Alfonz Breznik

zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sod. in učitelj Glasbene Matice. »Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

Violone, tamburice, strune in vse glasb. orodje po tvorniških cenah. — Solske muzikalije kompl. v zalogi! — Zahtevajte specijalni cenovnik najboljših harmonik. — Svarim pred nakupom event. falsifikatov in navidezno cenega poselnal. Največja in najposobnejša trdka na avstrijskem jugu! — Prevzema sestave orkestror, tamb. zboror itd

Za šolsko leto kupite na obroke od 10—15 K naprej klavir ali harmonij prvih svetovnih trdk — Bösendorfer, Czapska, Stelzhammer, (neprekosljivi klavirji) H. Heitzmann (najboljši pianini ali amer. harmoniji) Hörügel (od 90 K naprej). 10letna postavnovejavna garancija! Najemnik klavirja postane lastnik istega dočim doseže najemnina višino kupnine. — Uglasevanje in popravila točno in ceno!

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana :

Pariz 1903. London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih **nagrobni vencev in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno. **Gene brez konkurence.** V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ Ljubljana, Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v l. nadstr.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA

PREJE **KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. : Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. : Električni obrat vseh vrst. : Ventilatorji. : Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. : Obločnice in žarnice vseh vrst. : Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). : Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih trdk. : Vse potrebe za instaliranje. : : : : :

Anton Presker

krojač 40

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg šteč. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine priporoča

klobuke slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerno. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Samo še nekaj dni

se prodajajo razne čipke, posamentrije, baržuni, svila, trakovi, vezenine, perilo, čepice, rokavice, kožuhovinski predmeti, otroško perilo, oblekice, predpasniki, nogavice itd. v trgovini 3675

O. Jezeršek, Ljubljana, Mestni trg 24,

vsled prisilne prodaje pod lastno ceno.

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo svojo bogato zalogo obuhval za poletno sezijo.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujega izdelka.

Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi.

Specialisti za prave gorske in lovške čevlje.

Izdelujejo se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

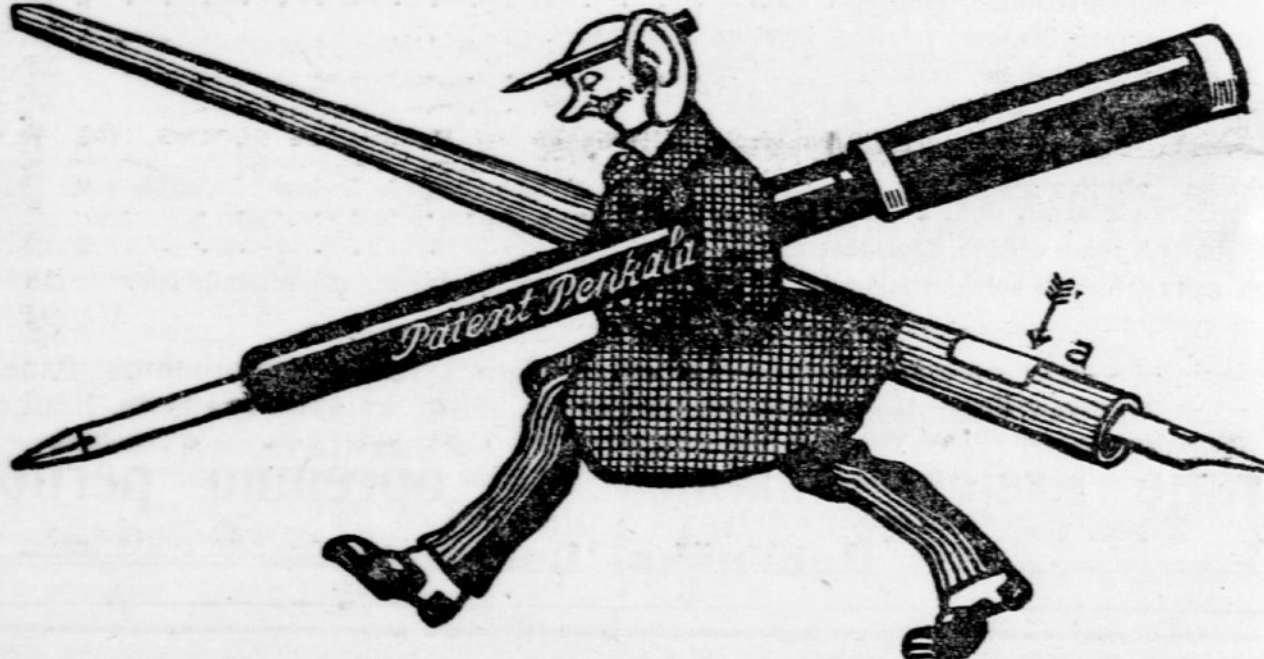
Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Mihael Kastner

Najcenejši nakup za:

špecerijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej, tudi v originalnih pločevinastih kangljah, obdavčeni in neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gasolin, Ilgrolin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieslove motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

Penkala polnilni svinčnik K 1-20.

Razkošna oprema v prekrasnih barvah K 1-80 s čistostrebrnimi ali doublezlatimi obročki K 2-40.

Mosterjev Penkala držalo n. d. patent.

S palcem pritisneš na gumb A in pero pade ven. — Cena: 12 in 16 vin.

3732 Dobiva se v vseh boljših trgovinah s pisalnimi potrebščinami.

Edm. Moster & Co., d. d., Berlin-Neukölln in Zagreb.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz 3411

Bremna

v **New York**

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šteč. 35

nasproti občežnani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak terek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba pošena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornij, Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej prozi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilije, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Berite!!

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Zvepleno
zdravilno
kopališče
VARAŽDINSKE TOPLICE (Hrvaško)
Železniška, poštna, telefonska, in brzojavna postaja,
Nov, zdraviliški hotel z električno razsvetljavo.
Staroslavne radiokativne žveplene toplice plus 58.0 pri-
poročljivo proti
protinu, revmiji, ischias i. t. d.
Pitno zdravljenje pri trdovratnih boleznih v vratu, jabolku, prsih,
na ledicah, v želodcu in črevesih.
Električni masaža, lužne, ogljikovikislinske in solne kopeli.
Vse leto odprto. Prekrasna okolica. Moderen komfort.
Novi hoteli. Vojaška godba. Prospekti zastonj.
Topliški zdravnik dr. J. Lecher.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Najmoderneje urejen

umetni mlin v Domžalah

s stalno vodno močjo, na leto se lahko zmelje 250 vagonov, dalje stanovalna
in gospodarska poslopja, veliko skladišče, v najboljšem stavbnem stanju z okoli
9 orali zemljišča, od katerega se en del lahko porabi za stavbne namene,
se ceno proda ali da v najem.

Pojasnila daje g. dr. Ferd. Eger, odv. v Ljubljani, Frančiškanska ulica 12.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima
polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 5-10 K;
kg velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha,
sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K.
Narečila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-
nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60
cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitim puhačim perjem 16 K; napol
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K, 16 K, 17 K, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,
črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. —
Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Za tiste, ki trpijo na želodcu.

LJON, 5. februarja 1897.

Imela sem pregret želodec, piše gospa Bompard, trgovka s svinjskim mesom v Lijonu
Potem ko sem použila, me je sililo k bljuvanju in takrat sem čutila vroče stiskanje v prsih.
Čutila sem v želodcu delovanje žolča. Umazan jezik, usta sem imela suha, bolela me je glava
in tudi teka nisem imela. Poskusila sem magnezijo, grenčice, rabarboro, toda nič mi ni pomagalo.

Nekega dne mi moj soprog ukaže, vzeti oglje „Belloc“ v prahu,
katerega je kupil pri lekarnarju — Vzela sem za dve navadni žlici po
vsaki hrani. Takoj po prvem poskusu sem čutila olajšanje bolečin. Dva
dni pozneje sem bila dobra. Vzpehavanje in drugi nerodni znaki so se
odstranili. V prav kratkem času sem dobila tek ter začela z veseljem
jesti. V osmih dneh sem pridobila izgubljeno zdravje in od tistega časa
sem popolnoma zdrava. FANNY MARTIN soproga BOMPARD.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem ko-
silu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravijo želodčne bo-
lezni, da, celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsa-
kemu drugemu zdravilu.

Ogje Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek,
pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, ogje Belloc je ne-
prekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu po jedi, proti migreni,
Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogjev prahov požirajo, naj vzamejo raje pastilje Belloc.
2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo
popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto ogje Belloc. Zadostuje v usta jih
dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy
A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Cizmař.

Stampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franko. 235

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.
najnovejše fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastonj in poštno prosto.

Popravi la in preoblike točno in cen-
Popravi la in preoblike točno in cen-
dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si
mojo bogato zalogo pravih, najfinejših
švicarskih ur iz
zlata in srebra, ure
za dame z diamanti
in briljanti, zapest-
nice, uhane, vratne
veržice, poročne
in druge prstane,
krasne nastavke iz
kina srebra, na-
mizna orodja itd.
Zahtevajte cenik,
poslijem ga zastonj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
delavnici točno in solidno.

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelovodov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrljem z
asbest-cementnim škrljem (Eternit) paletni Haischek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.
Misa in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.
Poprave točno in cen-
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Tomasova : žlindra :

Znamke zvezde

e najcenejše in skozi desetletja preizkušeno najboljše fosfornokislo gnojilo za
travnike, pašnike in deteljišča, pomnoži dvakrat do trikrat pridelek ter
izboljša tudi kakovost rastlin. — Ako se sedaj v jeseni trosi na grudo, učinkuje
vidno že pomladi. — Sviri se pred manj vrednim nakupom. — Naročila
na cele vagone in na drobno sprejema

veletrgovina z železnino „Merkur“, Peter Majdič v Celju
kjer je zaloga in prodaja tvrdke Thomasphosphatfabriken, Berlin, W 35.

Svetovna znamka
LAURIN & KLEMENT
d. dr. v Mladi Boleslavi 3703
AVTOMOBILI
Zastopnika: Nikodem & Wetzka — Gradec.

Izboljšajte promet v svoji gostilni
2150 z izvrstnim cenim
plzenjskim pivom
:: iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah. ::
Največja čisto slovanska pivovarna.
Zaloga v Ljubljani: V. H. Rohrmann. Zaloge v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru itd.

Poskusite to
pivo v
slovanskem
grandhotelu
„Balkan“ v
Trstu, Via
della Caser-
ma in v
slovanskem
hotelu
„Lacroma“
v Gradcu.

Prava in neprava ljubezen.
Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

:: Opatov praporščak. ::
Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje
Narodna knjigarna v Ljubljani.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga
FR. KAPUS
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 11, Kolizej.
Solidno blago, postrežba točna! 3408 Cene nizke!

PRIHRANITE SI MNOGO DENARJA!
Se! : : Pišite po vzorce ostankov! : :
Danes! dobro znano
sukna ostanki volnenega in modnega ostanki delena, pralne
: blaga : svile i. t. d.
V. J. Havliček in brat, kopališče Podčetrty.
Vzorci franko samo kratek čas. 2994
Ravnato razpošiljamo tudi novo zbirko novih modnih barhentov, flanel in jesenskega
blaga. — 1 zavoj 40 metrov krasno izbranih ostankov pralnega blaga za 18 kron franko
po poštne povzetju. Od teh ne pošiljamo vzorcev. — Samo pri nas pristati!

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi
Avstro-Amerikana
Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janerio, Santos itd.
z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezčimnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da
dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopej itd.
ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakršna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za
Kranjsko, Štajersko in Koroško
SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE
PRIMOŽA TRUBARJA
— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —
Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovanske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenost kar jih imamo Sloveni.
Cena s pošto kron 3-20
NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
ŠERNOVA UL. ST. 7

J.C. MAYER

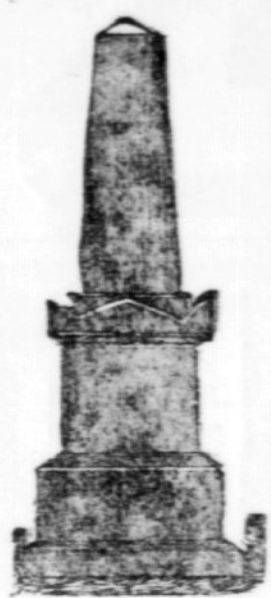
Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

NEIGE DE FLEURS

(Cvetlični sneg)
nova znanstveno izdelana
krema za roke in obraz

higiensko najboljšo toaletno sredstvo sedanosti. Dobiva se povsod! Lonček 80 h., skatija K 160.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga.

Kamnoseška obrt.

Priporočam slavnemu občinstvu v Ljubljani
in okolici svojo veliko zalogo raznovrstnih 3605

nagrobni spomenikov

enostavne do najfinejši izvršitve, dalje grobnih okvirjev,
plošč in raznih drugih v kamnoseško obrt spadajočih predmetov.
Zar bom vso zalogo nagrobni spomenikov razprodala,
jih oddajam za lastno ceno. Obenem se priporočam preč.
cerkv. predstojništvom ter cenjenemu občinstvu za izvršitev
vseh v to stroko spadajočih del

Vdova Čamerlik, sedaj Brezovšek,
Ljubljana, Komenskega ulica 26.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Velika izbira najmodernejših

kostumov, oblek, jop, plaščev, kril in pelerin
v vsaki velikosti in fazoni, tudi po meri.

Bluze, nočne halje, predpasnike, perilo, modno in športno blago,
nanovo vpeljana kožuovina po najnižjih cenah.

Otroške obleke, plaščke, pelerince, čepice in klobučke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Lepa družinska najemniška hiša

davka prosta, 6% čistega donosa, se ceno proda
v Mariboru, imenovanem štajerski Meran. Vpra-
šanja ustmeno ali pisмено na hišnega posestnika
v Mariboru, Nagyjeva cesta šte. 19.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 95

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

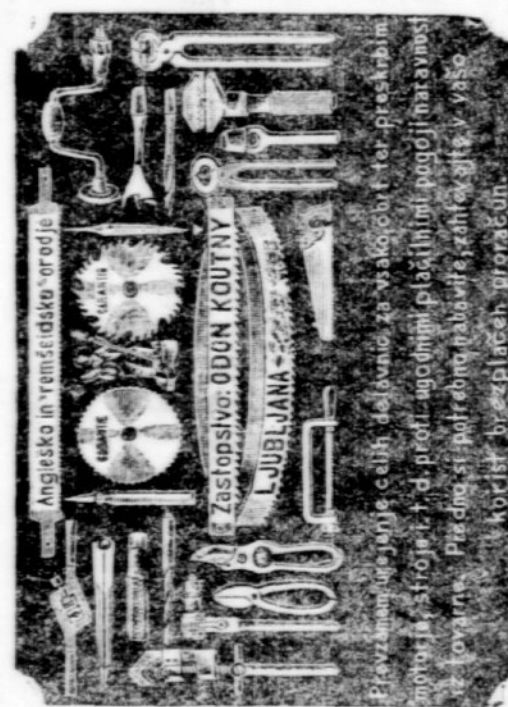
DIREKTNI NAKUP VELIK PRIHRANEK
Kdor potrebuje
dobro in ceno plateno
in pavaluto blago, naj piše za
opisnico za cenik in vzorce mojih iz-
delkov, in ti so: kanafasi, platno, brisače
grizeti itd. itd.

Vsak ostanek 3—8 m dolg, stalne barve.
Pošilja se s povzetjem. Kar ne ugaja nazaj
Vzorci od ostanka se nepošiljajo.

40 m celotjev za stajce in obleke, barbenov, K 18.
OSTANNA kanafasa, belega platna itd.

TKALNICA IN **JAN ŠKODA**
RAZPOSILJALNICA
CRVENY KOSTELEČ, OŠEŠKO.

Ta trdka se kar najbolj priporoča. 3000

Millijoni rabijo proti

kašlju

hrupavosti, kataru in zasle-
zenju, krčnemu in oslovsko-
mu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve

prsne karamele
s „trema jelkami“

6050 not. poverjenih
izpričeval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni
in slastni bonboni.

Zaviček 20 in 40 viš., skatija
60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, le-
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna le-
karna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni.
Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-
gerija. B. Cvančara, drogerija „Adria“.
Daniel Pirc, lekarna Idrja. J. Bergmann, le-
karna, Novo mesto. C. Andrijačič, lekarna,
Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vi-
pava. Mi an Wach, lekarna, Metlika. A. Ro-
blek, lekarna, Radovljica. Hinko Brili, le-
karna, Litija. Karel Šavnik, lekarna pri „Sv.
Trojici“, Kranj. Fr. Baccarich, lek. Postojna.
Jos. Močnik, lekarna, Kamnik. E. Burdych,
lekarna v Sk. Loki. Mg. Ph. B. Lavicka, lekarna,
Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna, Jesenice.
V. Arko, trgovec, Senožeče. Jos. Rudolf, dro-
gerija, J. Kandušar, trg Mengeš. Jos. Ančič, le-
karna v Ribnici. 1965

Modni salon Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

Priporoča cenjenim damam tu in na deželi svojo krasno
:- zalogo zimskih klobukov za dame in deklice. :-

Popravila točno.

Cene znano nizke.

Zalazni klobuki vedno v zalogi.

Konfekcijska trgovina in zavod za
izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

jesenskih oblačil.

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOV

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

:: tovarna zarezanih strešnikov ::
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem MARZOLA“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.
Spretni zastopniki se iščejo.

